

SEÐLABANKI ÍSLANDS

ÁRSSKÝRSLA 2018

ÁRSSKÝRSLA 2018

Efnisyfirlit

3	I	Markmið og stefna
5	II	Stefnan í peningamálum
9	III	Fjármálakerfi
15	IV	Gjaldeyrisforði
17	V	Lánamál ríkissjóðs
21	VI	Alþjóðleg samskipti
23	VII	Sérstök verkefni
27	VIII	Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið
35		Samstæðuársreikningur 2018
		Viðaukar
77		Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2018
78		Ritaskrá Seðlabanka Íslands árið 2018
79		Töflur

Þessi mynd var tekin af starfsmönnum bankans á jafndægri að vori, rétt fyrir ársfund bankans 2019. Vorið gerir tilraun til að brjótast fram en vetur sleppir ekki alveg takinu. Í fremstu röð má sjá Má Guðmundsson seðlabankastjóra og Rannveigu Sigurðardóttur aðstoðarseðlabankastjóra.

Útgefandi:

Seðlabanki Íslands, Kalkofnsvegi 1, 101 Reykjavík.

Sími: 569 9600, símbréf: 569 9605

Netfang: sedlabanki@sedlabanki.is

Veffang: www.sedlabanki.is

Prentun og bókband: Oddi ehf.

Reykjavík 2019

ISSN 1670-522X

Merking tákna:

- * Bráðabirgðatala eða áætlun.
- 0 Minna en helmingur einingar.
- Núll, þ.e. ekkert.
- ... Upplýsingar vantar eða tala ekki til.
- . Tala á ekki við.

I Markmið og stefna

Meginmarkmið Seðlabanka Íslands er að stuðla að stöðugu verðlagi. Jafnframt skal bankinn stuðla að fjármálastöðugleika. Með samþykki ráðherra hefur bankinn lýst yfir tölulegu markmiði um verðbólgu. Í sameiginlegri yfirlýsingu ríkisstjórnar og Seðlabanka Íslands 27. mars 2001 er verðbólgu­markmiðið skilgreint sem 2½% hækkun á vísitölu neysluverðs á 12 mánaða tímabili.¹ Lög um Seðlabanka Íslands, nr. 36/2001, veita bankanum fullt sjálfstæði við að framkvæma peningastefnuna til þess að ná þessu markmiði. Jafnframt skal bankinn stuðla að framgangi stefnu ríkisstjórnarinnar í efnahagsmálum enda telji hann það ekki ganga gegn meginmarkmiði sínu um stöðugt verðlag. Þá kveða lög­in á um að auk þess að stuðla að stöðugu verðlagi og fjármálastöðugleika skuli bankinn varðveita gjaldeyrisvarasjóð og stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslukerfi í landinu og við útlönd. Í lög­unum eru jafnframt ákvæði um að bankinn skuli opinberlega gera grein fyrir stefnu sinni í peningamálum og fyrir þróun peningamála, gengis- og gjaldeyris­mála og aðgerðum sínum á þeim sviðum og starfsemi sinni að öðru leyti. Í október var tilkynnt að ráðherranefnd um efnahagsmál og endurskipulagningu fjármálakerfisins hefði ákveðið að hefja endurskoðun lagaumgjarðar um peningastefnu, þjóðhagsvarúð og fjármálaeftirlit. Ráðherranefndin lagði áherslu á að viðhalda verðbólgu­markmiði sem meginmarkmiði peningastefnunnar og sjálfstæði Seðlabankans og peningastefnufndar til að beita stjórn­­tækjum sínum til að ná því. Ennfremur var ákveðið að hefja vinnu við að sameina Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitið með þeim hætti sem efl­di traust og tryggði skilvirkni við framkvæmd þjóðhagsvarúðar og fjármálaeftirlits.

Peningastefna

Fimm manna peningastefnufnd tekur ákvarðanir um beitingu stjórn­­tækja bankans í peningamálum. Stjórn­­tækin teljast í þessu sambandi vera vextir bankans, viðskipti við lánastofnanir önnur en þrautavaralán, bindiskylda og viðskipti á gjaldeyrismarkaði sem hafa það að markmiði að hafa áhrif á gengi krónunnar. Nefndin hefur sett sér reglur um starfshætti sem bankaráð hefur staðfest.² Kveðið er á um skipan nefndarinnar í lögum um bankann. Seðlabankastjóri er formaður hennar en í henni sitja að auki aðstoðarseðlabankastjóri, einn af yfirmönnum bankans á sviði peningastefnumótunar og tveir sérfræðingar á sviði efnahags- og peningamála sem ráðherra skipar.

Við framkvæmd stefnunnar í peningamálum gerir Seðlabankinn þjóðhags- og verðbólgu­spá til þriggja ára. Spáin er birt í riti bankans, *Peningamálum*. Í ritinu birtir bankinn auk þess ítarlega greiningu á framvindu og horfum í efnahags- og peningamálum.

1. Yfirlýsingin var birt í *Peningamálum* 2001/2 og á heimasíðu bankans. Lítils háttar breyting var gerð á henni í nóvember 2005.

2. Reglur um starfshætti peningastefnufndar eru aðgengilegar á vef Seðlabanka Íslands.

Fjármálastöðugleiki

Seðlabanki Íslands skal stuðla að fjármálastöðugleika. Hann hefur umsjón með starfi kerfisáhættunefndar sem stofnuð var árið 2014, en hún starfar fyrir fjármálastöðugleikaráð.³

Seðlabankinn leitast jafnan við að hafa góða yfirsýn yfir stöðu lánastofnana, fjármálamarkaða, heimila og fyrirtækja. Bankinn birtir greiningu á þáttum sem varða fjármálastöðugleika í ritinu *Fjármálastöðugleiki*. Auk þess stuðlar Seðlabankinn að virku og öruggu fjármálakerfi með rekstri kerfislega mikilvægra fjármálainnviða og hefur eftirlit með því að kerfislega mikilvæg innlend greiðslu- og uppgjörskerfi uppfylli alþjóðlega viðurkenndar kröfur. Fjallað er um kerfin í ritinu *Fjármálainnviðir*.

Seðlabanki Íslands setur reglur um lágmark lausafjár, gjald-eyrisjöfnuð lánastofnana og stöðuga fjármögnun í erlendum gjaldmiðlum. Bankinn á viðskipti við lánastofnanir og í lögum um bankann er honum veitt heimild til að veita lánastofnunum í lausafjávanda ábyrgðir eða lán þegar sérstaklega stendur á og hann telur þess þörf til að varðveita traust á fjármálakerfi landsins.

Gjaldeyrisforði, lánamál ríkisins, gjaldeyrismál og önnur verkefni

Eitt af viðfangsefnum Seðlabanka Íslands samkvæmt lögum er að varðveita gjaldeyrisforða. Forðinn gerir bankanum kleift að mæta þörf ríkissjóðs fyrir erlendan gjaldeyri og standa við erlendar lánaskuldbindingar. Nægur gjaldeyrisforði styrkir trú á að ríkissjóður og aðrir kerfislega mikilvægir aðilar geti staðið við erlendar skuldbindingar sínar. Þá er hægt að nota gjaldeyrisforðann til að stuðla að markmiðum peningastefnunnar. Til að tryggja markvissa stýringu á fjárhagslegri áhættu við rekstur forðans setur seðlabankastjóri reglur um varðveislu gjaldeyrisforðans sem bankaráð staðfestir. Seðlabankinn sér um framkvæmd innlendra og erlendra lánamála og skuldastýringu ríkissjóðs í umboði fjármála- og efnahagsráðuneytis.

3. Í fjármálastöðugleikaráði sitja fjármála- og efnahagsráðherra (formaður), seðlabankastjóri og forstjóri Fjármálaeftirlitsins. Í kerfisáhættunefnd sitja seðlabankastjóri (formaður), forstjóri Fjármálaeftirlitsins og staðgenglar þeirra auk sérfræðings sem skipaður er af ráðherra.

II Stefnan í peningamálum

Meginmarkmið Seðlabanka Íslands er að stuðla að stöðugu verðlagi eins og kveðið er á um í lögum um bankann. Þetta markmið var útfært nánar sem 2½% verðbólguþáttur í sameiginlegri yfirlýsingu bankans og ríkisstjórnar frá 27. mars 2001.

Verðbólga, vextir og gengi á árinu 2018

Verðbólga á árinu 2018 var 2,7% eftir að hafa verið fjögur ár í röð undir verðbólguþáttinum. Verðbólga án húsnæðis var 0,9% á árinu og minnkaði munurinn á verðbólgu með og án húsnæðis eftir því sem leið á árið. Undirliggjandi verðbólga jókst á árinu og var 3,7% í desember 2018 miðað við miðgildi ólíkra mælikvarða samanborið við 1,8% á sama tíma árið á undan.

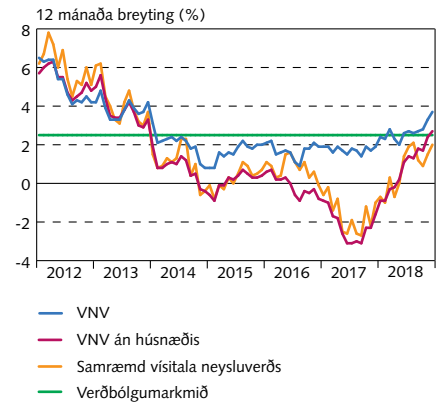
Megindrífkraftur verðbólgu á árinu 2018 var hækkun húsnæðisverðs og verðhækkun innfluttrar vöru, einkum á nýjum bílum. Eftir því sem leið á árið dró samt sem áður úr hækkun húsnæðisverðs og var árshækkun húsnæðisliðar vísitölu neysluverðs 6,4% í desember samanborið við 12% árið áður. Einnig hafði verðhækkun innlendrar vöru nokkur áhrif á vísitöluna.

Gengi krónunnar hélst tiltölulega stöðugt á fyrri hluta árs 2018 en snemma í september tók það hins vegar að lækka og gengisflókt að aukast. Upphaf þessarar lækkunarhrinu mátti að nokkru leyti rekja til tímabundinnar óvissu um fjármögnun flugfélagsins WOW air í fyrstu viku september. Þeir þjóðhagslegu þættir sem höfðu verið megin-drífkraftar gengishækkunar krónunnar undanfarin misseri virtust hins vegar einnig vera að gefa eftir. Viðskiptakjör höfðu rýrnað og hægt hafði á útflutningsvexti. Þá var rekstrarumhverfi fyrirtækja í ferðaþjónustu orðið erfiðara og útlit var fyrir að hægt hefði á hagvexti á seinni hluta ársins. Í lok ársins var gengi krónunnar um 9,8% lægra gagnvart viðskiptaveginni gengisvísitölu en í upphafi ársins samanborið við 0,7% lækkun á árinu 2017.

Peningastefnunefnd hélt vöxtum Seðlabankans óbreyttum fram í nóvember 2018 þegar þeir voru hækkaðir um 0,25 prósentur en fram að því höfðu þeir verið óbreyttir í rúmt ár. Í lok ársins voru meginvextir bankans, þ.e. vextir á 7 daga bundnum innlánnum, 4,5%. Rökin fyrir hækkun vaxta í nóvember voru þau að aukin verðbólga og hærri verðbólguvæntingar hefðu lækkað raunvexti bankans umfram það sem æskilegt var í ljósi þáverandi efnahagsástands og -horfa. Þrátt fyrir hækkun nafnvaxta bankans slaknaði taumhald peningastefnunnar á árinu. Raunvextir bankans, miðað við meðaltal mismunandi mælikvarða á verðbólgu og verðbólguvæntingar, voru 0,7% í lok árs og höfðu lækkað um eina prósentu frá því í upphafi árs. Raunvextir bankans miðað við tólf mánaða verðbólgu lækkuðu um 1,5 prósentur á árinu og voru 0,8% í árslok.

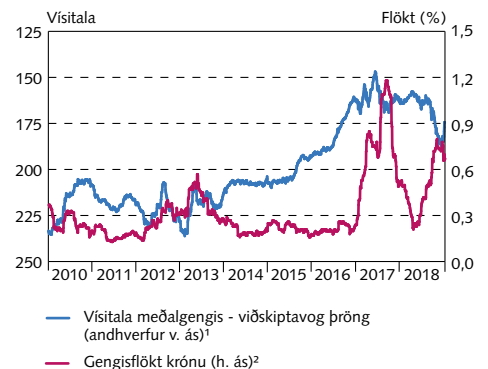
Seðlabankinn átti viðskipti á millibankamarkaði með gjaldeyri í fjögur skipti á árinu. Bankinn keypti gjaldeyri fyrir 0,4 ma.kr. og seldi gjaldeyri fyrir um 3,3 ma.kr. og nam hlutdeild bankans í veltunni um 2% samanborið við 20% árið 2017. Heildarvelta dróst saman um 54% á milli ára.

Mynd II-1
Verðbólga á ýmsa mælikvarða
Janúar 2012 - desember 2018

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Mynd II-2
Gengi krónu og gengisflókt
Daglegar tölur 4. janúar 2010 - 31. desember 2018

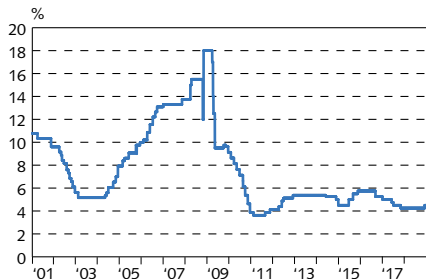

1. Verð erlendrar gjaldmiðla í krónum. Vinstri ás er andhverfur þannig að styrking krónunnar kemur fram sem hækkun ferilsins. 2. Flókt krónu er 3 mánaða staðalfrávik daglegra breytinga.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd II-3

Meginvextir Seðlabanka Íslands¹

Daglegar tölur 3. janúar 2001 - 28. desember 2018

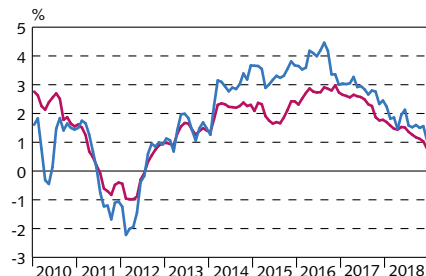
1. Meginvextir Seðlabankans eru vextir á 7 daga veðlánnum fram til 31. mars 2009, vextir á viðskiptareikningum innlánsstofnana í Seðlabankanum frá 1. apríl 2009 til 30. september 2009, meðaltal vaxta á viðskiptareikningunum og á 28 daga innstæðubréfum frá 1. október 2009 til 20. maí 2014 og vextir á 7 daga bundnum innlánnum frá 21. maí 2014.

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd II-4

Raunvextir Seðlabanka Íslands¹

Janúar 2010 - desember 2018

— Raunvextir Seðlabanka Íslands m.v. tólf mánaða verðbólgu
— Raunvextir Seðlabanka Íslands m.v. meðaltal mismunandi mælikvarða á verðbólgu og verðbólguvæntingum²

1. Fram til maí 2014 er miðað við meðaltal innlánsvaxta og hámarks vaxta á innstæðubréfum með 28 daga binditíma sem meginvexti bankans en frá maí 2014 er miðað við vexti 7 daga bundinna innlána. 2. Fram til janúar 2012 er miðað við 12 mánaða verðbólgu, verðbólguvæntingar fyrirtækja til eins árs, verðbólguvæntingar heimila til eins árs, verðbólgu-álag á fjármálamarkaði og spá Seðlabankans um ársverðbólgu eftir fjóra ársfjórðunga. Frá febrúar 2012 er einnig miðað við verðbólguvæntingar markaðsaðila til eins árs samkvæmt ársfjórðungsgrei könnun Seðlabankans.

Heimildir: Gallup, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Peningastefnunefnd ákvað á sérstökum fundi í byrjun júní 2018 að breyta fyrirkomulagi bindiskyldu lánastofnana þannig að hún skiptist í tvo hluta, annars vegar fasta 1% bindingu sem ber enga vexti, og hins vegar 1% bindingu af sama tagi og verið hefur og bar í lok ársins 4,25% vexti (þ.e. vexti á viðskiptareikningum bankans). Breytingunum var ekki ætlað að breyta aðhaldsstigi peningastefnunnar. Það var mat peningastefnunefndar á reglulegum fundi sínum í júní að breytingin hefði ekki haft slík áhrif né á þróun á fjármálamörkuðum.

Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisbréfa tók að hækka undir lok árs 2017 og hélt sú þróun áfram þar til í nóvember 2018 þegar krafan tók að lækka. Ávöxtunarkrafa flestra óverðtryggðra ríkisbréfa var á bilinu 5,3-5,5% í árslok sem er hækkun um allt að 0,6 prósentur frá árslokum 2017. Á fyrri hluta ársins breyttist ávöxtunarkrafa verðtryggðra ríkis- og íbúðabréfa tiltölulega lítið en krafan tók að lækka á seinni hluta ársins í takt við lækkun raunvaxta Seðlabankans og var ávöxtunarkrafa lengstu verðtryggðu bréfa ríkissjóðs um 1,6% í lok desember eða um 0,3 prósentum lægri en á sama tíma ári áður.

Nýtt innstreymi erlends gjaldeyris til nýfjárfestingar á innlendum ríkisskuldabréfamarkaði dróst töluvert saman árið 2018 miðað við árið á undan. Það nam um 4,3 ma.kr. á árinu, þar af var 2,7 ma.kr. ráðstafað til kaupa á ríkisbréfum en 1,7 ma.kr. fóru í sérstaka bindingu í samræmi við reglur bankans. Innstreymi fjár í skráð hlutabréf, sem falla ekki undir hina sérstöku bindiskyldu bankans, minnkaði einnig á milli ára og nam um 18,5 ma.kr. Útflæði tók einnig að aukast þegar leið á árið og á síðasta fjórðungi ársins mældist í fyrsta sinn hreint útflæði vegna nýfjárfestingar.

Í júní 2016 tók Seðlabankinn í notkun sérstakt fjárstreymis-tæki sem fól í sér að 40% af nýju innflæði erlends gjaldeyris vegna fjárfestingar í rafrænt skráðum skuldabréfum og víxlum útgefnum í krónum og hávaxtainsstæðum eru bundin á vaxtalausum reikningi í Seðlabankanum í eitt ár. Hlutfallið var lækkað í 20% í byrjun nóvember 2018 þar sem aðstæður höfðu myndast til að lækka bindihlutfallið með minnkandi vaxtamun gagnvart útlöndum og lægra gengi krónunnar. Í byrjun desember var einnig tilkynnt að leggja ætti fram frumvarp fyrir Alþingi sem fæli í sér aukinn sveigjanleika á útfærslu tækisins.

Ákvarðanir í peningamálum

Seðlabanki Íslands skal gera opinberlega grein fyrir stefnu sinni í peningamálum og fyrir þróun peningamála, gengis- og gjaldeyris mála og aðgerðum sínum á þeim sviðum. Í ritinu *Peningamál* gerir bankinn grein fyrir framvindu og horfum í efnahags- og peningamálum. Ritið var gefið út fjórum sinnum á árinu.

Peningastefnunefnd og ákvarðanir hennar

Samkvæmt lögum tekur peningastefnunefnd Seðlabankans ákvarðanir um beitingu stjórnstækja bankans í peningamálum. Stjórnstækin teljast í þessu sambandi vera vaxtaákvarðanir, viðskipti við lánastofnanir önnur en þrautavarálán, bindiskylda og viðskipti á gjald-eyrismarkaði.

Þar til í júlí 2018 var peningastefnunefnd skipuð Má Guðmunds-yni seðlabankastjóra sem samkvæmt lögum er formaður nefndar-

innar, Arnóri Sighvatssyni aðstoðarseðlabankastjóra, Þórnari G. Péturssyni, aðalhafsráðgjafi Seðlabankans, Gylfa Zoëga, prófessor við Háskóla Íslands, og Katrínu Ólafsdóttur, lektor við Háskólann í Reykjavík. Í júlí varð breyting á skipan nefndarinnar þegar Rannveig Sigurðardóttir var skipuð aðstoðarseðlabankastjóri í stað Arnórs Sighvatssonar. Í febrúar 2018 var Gylfi Zoëga endurskipaður í nefndina til fimm ára.

Lög kveða á um að peningastefnunefnd haldi fundi að minnsta kosti átta sinnum á ári. Eftir vaxtaákvörðunarfund gefur nefndin út yfirlýsingu um ákvörðun sína. Nefndin skal birta fundargerðir sínar opinberlega og gera grein fyrir ákvörðunum sínum og forsendum þeirra. Fundargerðirnar eru birtar hálfum mánuði eftir að vaxtaákvörðun er tilkynnt. Þar kemur fram mat nefndarinnar á stöðu og horfum í efnahags- og peningamálum og rökstuðningur nefndarmanna fyrir afstöðu sinni. Í samræmi við ákvæði laganna gefur peningastefnunefnd Alþingi skýrslu um störf sín tvisvar á ári.

Til þess að peningastefna geti verið framsýn þarf seðlabanki að ráða yfir haglíkönum sem gera honum kleift að meta efnahagshorfur, einkum verðbólguhorfur. Stöðugt er unnið að þróun haglíkana til að meta efnahagshorfur og greina áhrif peningastefnunnar. Liður í því að auka gegnsæi er að Seðlabankinn birtir meginspálíkanið og gagnagrunn þess á vef sínum.

Vaxtaákvörðanir 2018

Átta vaxtaákvörðunarfundir voru haldnir á árinu 2018. Jafnframt átti peningastefnunefnd fund með kerfisáhættunefnd (sjá kafla I) til að ræða samspil peningastefnu, þjóðhagsvarúðar og fjármálastöðugleika. Samkvæmt samþykkt um starfshætti peningastefnunefndar frá 2010 hefur hingað til verið greint frá því í ársskýrslu bankans hvernig einstakir nefndarmenn greiddu atkvæði undangengið ár. Frá og með fyrsta fundi peningastefnunefndar á árinu 2019 skal hins vegar tilgreina í fundargerð hvers fundar hvernig atkvæðin féllu.¹

Vaxtaákvörðanir nefndarinnar voru með eftirfarandi hætti 2018:

7. febrúar: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

14. mars: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

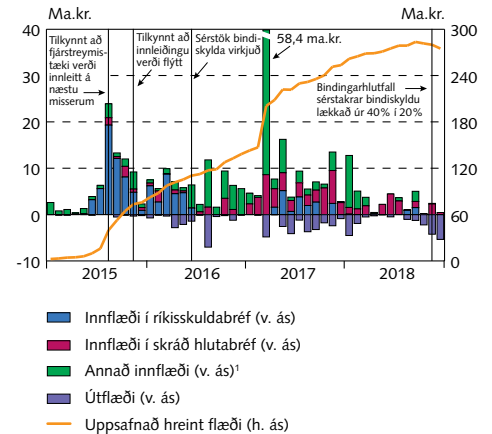
16. maí: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

Á sérstökum fundi peningastefnunefndar 4. júní ákvað nefndin að fyrirkomulagi bindiskyldu lánastofnana yrði breytt þannig að hún skiptist í tvo hluta, annars vegar fasta 1% bindingu sem bæri ekki vexti, og hins vegar 1% bindingu af sama tagi og verið hafði. Breytingunum var ekki ætlað að breyta aðhaldsstigi peningastefnunnar.

13. júní: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

Mynd II-5

Fjármagnsflæði vegna skráðrar nýfjárfestingar
Janúar 2015 - desember 2018

1. Annað innflæði í mars 2017 kemur nánast að öllu leyti til vegna kaupar erlendra aðila á eignarhlut í innlendum viðskiptabanka.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

1. Þetta kemur fram í endurskoðuðum starfsháttum peningastefnunefndar frá því í desember 2018.

29. ágúst: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

3. október: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

7. nóvember: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu hækkaðir um 0,25 prósentur. Már Guðmundsson, Rannveig Sigurðardóttir, Gylfi Zoëga og Katrín Ólafsdóttir studdu tillöguna en Þórarinn G. Pétursson greiddi atkvæði gegn henni og kaus heldur að hækka vexti um 0,5 prósentur.

12. desember: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Már Guðmundsson, Rannveig Sigurðardóttir, Gylfi Zoëga og Katrín Ólafsdóttir studdu tillöguna en Þórarinn G. Pétursson greiddi atkvæði gegn henni og kaus heldur að hækka vexti um 0,25 prósentur.

Peningastefnunefnd Seðlabanka Íslands, ásamt ritara, á síðari hluta ársins 2018. Sitjandi frá vinstri eru Katrín Ólafsdóttir, Már Guðmundsson formaður og Rannveig Sigurðardóttir. Standandi frá vinstri eru Þórarinn G. Pétursson, Karen Áslaug Vignisdóttir, ritari nefndarinnar, og Gylfi Zoëga.

III Fjármálakerfi

Fjármálastöðugleiki

Annað tveggja meginhlutverka Seðlabanka Íslands er að stuðla að fjármálastöðugleika. Í því felst að fjármálakerfið geti staðist áföll í efnahagslífinu og á fjármálamörkuðum, miðlað lánsfé og greiðslum og dreift áhættu með viðhlítandi hætti. Heilbriggt fjármálakerfi er nauðsynleg forsenda hagstæðrar framvindu í efnahagsmálum og virkrar stefnu í peningamálum.

Meginviðfangsefni Seðlabankans á sviði fjármálastöðugleika er greining og mat á áhættu sem raskað getur stöðugleika í fjármálakerfinu, setning lausafjár-, fjármögnunar- og gjaldeyrisjafnaðarreglna sem lánastofnunum ber að starfa eftir og eftirlit með þeim. Greining bankans á stöðunni hverju sinni er birt í ritinu *Fjármálastöðugleiki* en það kom út tvisvar á árinu. Seðlabankinn tekur einnig virkan þátt í stefnumótun er varðar umgjörð fjármálakerfisins og mótun varúðarreglna. Í því felast nán samskipti við aðrar stofnanir, einkum Fjármálaeftirlitið og fjármála- og efnahagsráðuneytið, og þátttaka í alþjóðlegu samstarfi.

Bankinn leitast við að hafa góða yfirsýn yfir stöðu lánastofnana, fjármálamarkaða, heimila og fyrirtækja. Jafnframt er náið fylgst með ytri stöðu þjóðarbúsins, fjármagnsflæði og endurfjármögnunaráhættu innlendra aðila á erlendum lánsfjármörkuðum. Líkt og undanfarin ár undirbjó Seðlabankinn, í samráði við Fjármálaeftirlitið, fundi kerfisáhættunefndar og tók saman greiningarefni fyrir fundina.

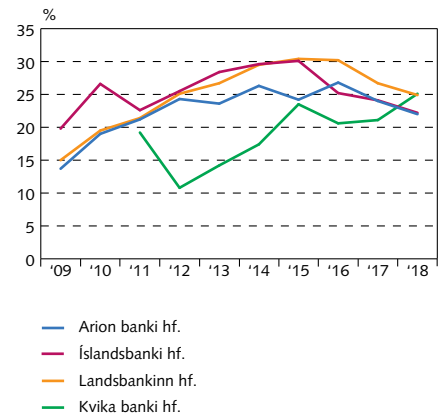
Á árinu var álagspróf fyrir stóru viðskiptabankana framkvæmt fjórða árið í röð og meginniðurstöður þess birtar í haustriti *Fjármálastöðugleika*. Álagsprófið nýtist við áhættumat og gefur vísbendingar um næmi banka fyrir óhagstæðri þróun og áföllum. Áfallssviðsmyndin í prófinu náði yfir þrjú ár og fól í sér meira högg á bankana en í fyrri álagsprófum. Þar var meðal annars gert ráð fyrir verulegum samdrætti í útflutningi og tekjum af ferðamönnum. Niðurstöður álagsprófsins sýndu að á heildina litið myndu bankarnir standa líkt áfall af sér.

Nýjar reglur um gjaldeyrisjöfnuð, nr. 784/2018, tóku gildi í lok ágúst. Við endurskoðun reglnanna var horft til þess að draga úr gjaldreyrisáhættu með því að takmarka mögulegan gjaldeyrisjöfnuð enn frekar, bæði sem hlutfall af eiginfjárgrunni hvers banka, þ.e. hámark á opinni gjaldeyrisstöðu í hlutfalli af eiginfjárgrunni var lækkað úr 15% í 10% fyrir kerfislega mikilvæga banka, og með því að innleiða nýtt 25 ma.kr. varúðarákvæði fyrir hámarksfjárhæð ójafnaðar.

Þróun fjármálastöðugleika

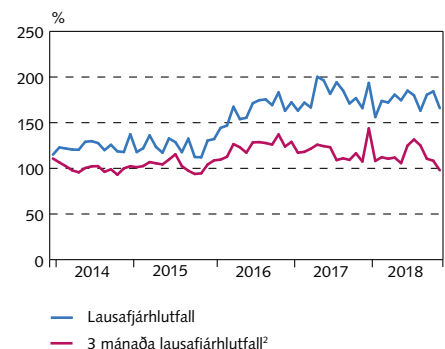
Efnahagsþróun hefur almennt verið fjármálakerfinu hagfelld síðustu ár og flestir hagvísar þróast með jákvæðum hætti. Á árinu 2018 fór hins vegar að gæta aukinnar óvissu um efnahagsþróunina þótt hagvöxtur hafi verið talsverður. Áhættan í fjármálakerfinu hefur aukist samhliða þessari þróun en er enn hófleg. Aukna áhættu má helst rekja til ferðaþjónustu og fasteignamarkaðar. Á árinu 2018 hægði mjög á fjölgun ferðamanna og vöxtur í greininni varð heilbrigðari. Útlánavöxtur stóru

Mynd III-1
Eiginfjárhlutföll viðskiptabankanna¹

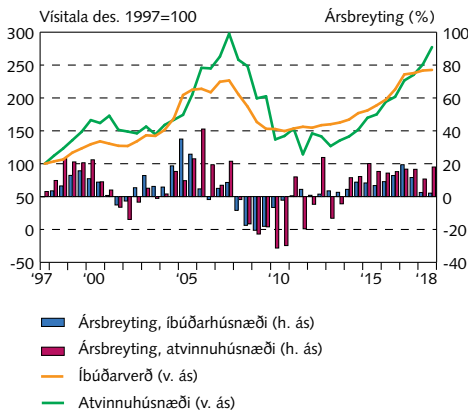

1. Samstæður. Eiginfjárgrunnur sem hlutfall af áhættugrunni. Eiginfjárhlutfall fyrir MP banka 2011-2014. Heimildir: Ársreikningar viðskiptabanka.

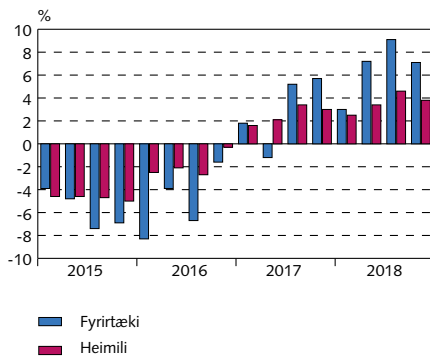
Mynd III-2
Lausafjárhlutfall stóru viðskiptabankanna þriggja¹

1. Samstæður. Nýjar lausafjárreglur tóku gildi í lok mars 2017. 2. Skv. eldri lausafjárreglur fylgdist SÍ einnig með LCR hlutfalli til þriggja mánaða. Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd III-3
Húsnæðisverð¹

1. Vísitölur húsnæðisverðs á höfuðborgarsvæðinu, raunvartar með vísitölu neysluverðs. Raunverð atvinnuhúsnæðis er meðaltal iðnaðar-, verslunar- og skrifstofuhúsnæðis.
Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Mynd III-4
Raunvöxtur skulda heimila og fyrirtækja¹

1. Ársbreyting kröfuvirðis heildarskulda heimila og fyrirtækja að frátöldum eignarhaldsfélögum, raunvart með vísitölu neysluverðs.
Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

viðskiptabankanna til ferðaþjónustufyrirtækja minnkaði hins vegar ekki í sama mæli. Rekstrarumhverfi flugfélaga versnaði jafnframt umtalsvert á árinu samhliða hækkun olíuverðs og aukinni samkeppni. Gengi krónunnar lækkaði í byrjun hausts, en lægra gengi krónunnar gæti haft jákvæð áhrif á ferðaþjónustu og aðrar útflutningsgreinar. Þótt hreint útlæði vegna nýfjárfestingar erlendra aðila mældist í fyrsta sinn á síðasta fjórðungi ársins var það jákvætt á árinu í heild. Viðskiptakjör versnuðu á árinu og nokkuð dró úr viðskiptaafgangi. Raunverð íbúðar- og atvinnuhúsnæðis hækkaði mikið á undanfönum árum og var orðið hátt í sögulegu samhengi. Nokkuð dró þó úr hækkunum íbúðaverðs á árinu 2018 á meðan hækkun verðs á atvinnuhúsnæði var áfram þó nokkur. Hátt fasteignaverð og aukin umsvif á fasteignamarkaði áttu stóran þátt í því að útlánavöxtur á árinu var töluverður og meiri en síðustu ár. Hátt fasteignaverð eykur jafnframt líkur á verðlækkun komi bakslag í efnahagslífið en sveiflur í fasteignaverði hafa víða átt mikinn þátt í fjármálakreppum. Eignastaða heimila og fyrirtækja hélt þó áfram að styrkjast á árinu og eru þau í betri stöðu til að mæta áföllum en þau hafa verið í langan tíma.

Arðsemi bankanna minnkaði á milli ára sem helst má rekja til lægri tekna af fjármálastarfsemi og virðisrýrnunar. Undirliggjandi arðsemi reglulegra tekna (þ.e. hreinna vaxta- og þóknunartekna) hefur þó verið stöðug undanfarin ár. Útlánavöxtur bankanna var umtalsverður á árinu. Þrátt fyrir auknar skuldir viðskiptavina minnkaði útlánaáætta samfara bættri eignastöðu þeirra. Mikill viðsnúningur varð á kjörum bankanna á erlendra markaðsfjármögnun en þau versnuðu umtalsvert á árinu eftir að hafa batnað nánast samfleytt frá fjármálaáfallinu. Kjör íslensku bankanna versnuðu meira en sambærilegra erlendra banka. Meiri óvissa og aukin áhætta kalla á að staðinn sé vörður um viðnámsþol fjármálafyrirtækja. Hér að framan kom fram að álagsþróf Seðlabankans sýndi að stóru viðskiptabankarnir gætu staðið af sér verulegt áfall. Lausafjárstaðan er sterk og vel yfir lágmörkum samkvæmt reglum Seðlabanka Íslands. Bankarnir inntu af hendi umtalsverðar arðgreiðslur á árinu sem lækkuðu eiginfjár- og vogunarhlutföll bankanna. Eiginfjárhlutföll eru ennþá nokkuð yfir kröfum Fjármálaeftirlitsins en svigrúm til frekari lækkunar eiginfjárhlutfalla er þó ekki mikið. Þrátt fyrir lækkun vogunarhlutfalls (sem sýnir eiginfjárhlutfall án tillits til tiltekinna áhættuvoga) íslensku bankanna eru þau ennþá há í alþjóðlegum samanburði og jafnframt er hlutfall almenns eiginfjár af eiginfjárgrunni hátt hjá íslensku bönkunum í slíkum samanburði.

Fjármálastöðugleikaráð og kerfisáhættunefnd

Fjármálastöðugleikaráð er formlegur vettvangur til samráðs, upplýsingaskipta og stefnumótunar um fjármálastöðugleika en kerfisáhættunefnd starfar fyrir ráðið.¹ Hlutverk og verkefni kerfisáhættunefndar eru að leggja mat á ástand og horfur í fjármálakerfinu, kerfisáhættu og fjármálastöðugleika. Nefndin nýtir til þess m.a. greiningarvinnu Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlits sem kveðið er á um í samstarfs-

1. Í fjármálastöðugleikaráði sitja fjármála- og efnahagsráðherra (formaður), seðlabankastjóri og forstjóri Fjármálaeftirlitsins. Í kerfisáhættunefnd sitja seðlabankastjóri (formaður), forstjóri Fjármálaeftirlitsins (varaformaður), aðstoðarseðlabankastjóri, aðstoðarforstjóri Fjármálaeftirlitsins og sérfræðingur sem ráðherra skipar án tilnefningar til fimm ára í senn.

samningi stofnananna. Kerfisáhættunefnd sendir greinargerð til fjármálastöðugleikaráðs um áhættu og gerir tillögur til ráðsins í samræmi við lög og starfsreglur. Umsýsla nefndarinnar er á hendi Seðlabankans. Á árinu fundaði kerfisáhættunefnd fjórum sinnum og útbjó margvíslegt efni fyrir fundi fjármálastöðugleikaráðs. Nefndin átti jafnframt einn fund með peningastefnunefnd.

Bendi greiningar til þess að fjármálastöðugleika sé ógnað skal fjármálastöðugleikaráð gefa út tilmæli um viðeigandi aðgerðir, aðrar en beitingu stjórnækja Seðlabanka Íslands í peningamálum, til þar til berra stjórnvalda. Jafnframt staðfestir fjármálastöðugleikaráð skilgreiningar á kerfislega mikilvægum fjármálafyrirtækjum, innviðum og mörkuðum sem eru þess eðlis að starfsemi þeirra getur haft áhrif á fjármálastöðugleika. Á árinu fundaði fjármálastöðugleikaráð fimm sinnum. Á fundum ráðsins var m.a. farið yfir áhættu í fjármálakerfinu. Fjármálastöðugleikaráð hefur birt viðmið vegna ákvörðunar um kerfislega mikilvæg fjármálafyrirtæki og staðfest kerfislegt mikilvægi Landsbankans hf., Arion banka hf. og Íslandsbanka hf. Að fengnum tilmælum frá fjármálastöðugleikaráði hefur Fjármálaeftirlitið virkjað eiginfjáruka vegna kerfisáhættu, eiginfjáruka vegna kerfislegs mikilvægis og sveiflujöfnunarauka auk þess sem verndunarauki hefur tekið gildi með lögum. Í maí ákvað Fjármálaeftirlitið í samræmi við tilmæli fjármálastöðugleikaráðs að hækka sveiflujöfnunarauka um 0,5 prósentur. Hækkunin tekur gildi um miðjan maí 2019 og verður sveiflujöfnunarauki þá 1,75%. Í desember beindi fjármálastöðugleikaráð þvi til Fjármálaeftirlitsins að hækka sveiflujöfnunaraukann í 2%.

Tafla III-1 Eiginfjárukar

Eiginfjárukar	Tilmæli FSR	Ákvörðun FME	Gildi	Gildistaka
Eiginfjáruki vegna kerfisáhættu, KMB*	22.1.2016	1.3.2016	3%	1.1.2016
Eiginfjáruki vegna kerfisáhættu, aðrar innlánsstofnanir	22.1.2016 13.4.2018	1.3.2016 15.5.2018	2% 3%	1.1.2018 1.1.2020
Eiginfjáruki vegna kerfislegs mikilvægis*	22.1.2016	1.3.2016	2%	1.4.2016
Sveiflujöfnunarauki	30.9.2016 13.4.2018 19.12.2018	1.11.2016 15.5.2018 1.2.2019	1,25% 1,75% 2%	1.11.2017 15.5.2019 1.2.2020
Verndunarauki			2,5%	1.1.2017

* Kerfislega mikilvægir bankar eru Arion banki hf., Íslandsbanki hf. og Landsbankinn hf.

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Tafla III-2 Önnur þjóðhagsvarúðartæki

Veðsetningarhlutfall	Gildi	Gildistaka
Hámark veðsetningarhlutfalls nýrra húsnæðislána til neytenda	i) 85% af markaðsvirði fasteignar ii) 90% ef um er að ræða kaup á fyrstu fasteign	20.7.2017

Heimild: Fjármálaeftirlitið.

Fjármálainnviðir

Seðlabanki Íslands annast yfirsýn með kerfislega mikilvægum fjármálainnviðum (greiðslukerfum) og kerfisstjórn (rekstur) millibankakerfa (jöfnunarkerfi og stórgreiðslukerfi). Seðlabankinn hefur einnig með höndum útgáfu seðla og myntar. Greiðsluveitan ehf. er félag í eigu bankans.

Markmið yfirsýnar með fjármálainnviðum af hálfu Seðlabanka Íslands er að stuðla að öryggi, virkni og hagkvæmni kjarnainnviða íslensks fjármálakerfis og þar með fjármálastöðugleika. Til kerfislega mikilvægra innviða samkvæmt staðfestingu fjármálastöðugleikaráðs teljast nú stórgreiðslukerfi Seðlabankans og jöfnunarkerfi Greiðsluveitunnar ehf. sem sameiginlega mynda millibankakerfi landsins. Auk þeirra telst verðbréfauppgjörskerfi Nasdaq verðbréfamiðstöðvar hf. kerfislega mikilvægt. Í rekstri og yfirsýn með millibankagreiðslukerfum Seðlabankans eru alþjóðlega viðurkennd tilmæli um bestu framkvæmd lögð til grundvallar, þ.e. kjarnareglur BIS/CPMI og IOSCO (e. Principles for Financial Market Infrastructures eða PFMI).

Almennt gekk rekstur millibankakerfa vel á árinu 2018. Þó komu upp nokkur atvik sem gáfu tilefni til tillagna og úrbóta. Endurnýjun millibankakerfa bankans var áfram í undirbúningi á árinu. Seðlabankinn og Fjármálaeftirlitið áttu samstarf um viðbúnað, greiningu og mat á kerfisáhættu við innleiðingu grunninnviða greiðslumiðlunar á vettvangi sameiginlegs áhættumatshóps um fjármálainnviði. Þá var gengið frá sameiginlegri samhæfingarátætlun Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins sem er órofa hluti af almennum viðbúnaðaráætlunum stofnananna á sviði greiðslumiðlunar. Markmið samhæfingarátætlunarinnar er að gera stjórnvöldum kleift að takast markvisst á við erfiðleika tengda fjármálainnviðum þannig að atvik eða aðstæður hafi sem minnsta röskun í för með sér fyrir fjármálakerfið.

Á árinu var á vettvangi yfirsýnar haldið áfram með vinnu við uppbyggingu gagnabanka um greiðslumiðlun til að meta rekstrar- og lausafjánhættu kerfislega mikilvægra fjármálainnviða, að þróa vísa fyrir kerfisáhættunefnd og fylgjast nánar með þróun greiðsluþjónustu hér á landi. Á sviði smágreiðslumiðlunar var unnið að innleiðingu endurnýjaðrar greiðsluþjónustutíðskipunar ESB (PSD2) í lög hér á landi og innleiðingu reglugerðar ESB um milligjöld fyrir kortatengdar greiðslur (IFR) en vonast er til að lækking milligjalda, sem reglugerðin boðar, skili sér í lækking þjónustugjalda sem færsluhirðar krefjast af söluaðilum. Jafnframt var unnið að umbótum á löggjöf um starfsemi verðbréfamíðstöðva og verðbréfauppgjörskerfa með innleiðingu reglugerðar ESB á því sviði (CSDR).

Seðlabankinn gefur árlega út ritið *Fjármálainnviðir* en einnig kom út á árinu skýrsla um smágreiðslumiðlun frá sjónarhóli viðbúnaðar og fjármálastöðugleika. Í henni er m.a. fjallað um notkun debetkorta, rauntímauppgjör og mikilvægi virkni rafrænnar greiðslumiðlunar hér á landi, jafnt í meðbyr sem mótbyr. Ein af niðurstöðum skýrslunnar er að það sé í samræmi við kall tímans að til staðar séu rafrænar innlendar varaleiðir sem hægt er að nota ef eitthvað bjátar á í meginkerfum. Jafnframt gaf Seðlabankinn á árinu út skýrslu sem fjallaði um kosti og galla þess að gefa út rafkrónu hvort heldur sú útgáfa grundvallaðist á rafeyri eða á innlánsreikningum í Seðlabankanum. Skýrslan var gefin út með vísan til þeirra kerfislegu breytinga sem eru að verða á vettvangi smágreiðslumiðlunar og til að upplýsa um þá umræðu sem fram fer erlendis um rafrænt reiðufé.

Rekstur kerfa – kerfislega mikilvægir fjármálainnviðir

Rekstur stórgreiðslukerfis og jöfnunarkerfis gekk almennt vel á árinu 2018. Ýmis atvik komu þó upp í rekstri þeirra sem má að mestu rekja

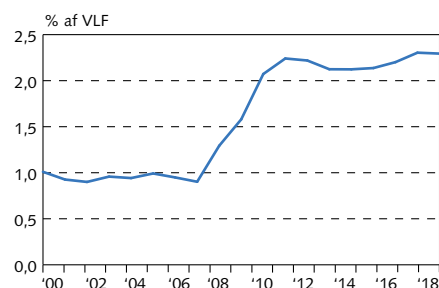
til breytinga á eldra tækniúhverfi Reiknistofu bankanna vegna innleiðingar á nýju innlánakerfi viðskiptabanka. Fjöldi slíkra atvika jókst milli ára og má rekja tæplega 90% þeirra til högunar núverandi innviða og samspili þeirra við nýja innviði fjármálamarkaðarins. Atvik í stórtölvuumhverfi Reiknistofu bankanna og innri kerfum fjármálastofnana urðu til þess að Seðlabankinn þurfti að framlengja opnunartíma stórgreiðslukerfisins í nokkur skipti um 1-2 klukkustundir í hvert sinn. Fjöldi þátttakenda í kerfunum var óbreyttur. Heildarvelta í stórgreiðslukerfinu dróst saman um 4,6% milli ára og nam rúmlega 16 billjónum króna (rúmlega 16 þúsund milljörðum króna). Fjöldi greiðslufyrirmæla jókst þó um 5,6% frá árinu áður og voru alls 113.607. Heildarvelta í jöfnunarkerfinu á árinu 2018 jókst um 8,5% frá fyrra ári og nam alls um 4,2 billjónum króna. Færslufjöldinn í jöfnunarkerfinu nam tæplega 87,9 milljónum sem er rúmlega 5% fjölgun milli ára.

Ein viðbúnaðaræfing sem snerti stórgreiðslu- og jöfnunarkerfin var haldin á árinu með þátttöku markaðsaðila og Reiknistofu bankanna en hún var liður í undirbúningi gangsetningar á nýju innlána- og innra greiðslumiðlunarkerfi (Sopra) hjá Íslandsbanka. Æfingin gekk vel og skilaði tilætluðum árangri. Á árinu 2018 var áfram unnið að undirbúningi innleiðingar á nýju millibankakerfi sem leysa mun af hólmi núverandi millibankakerfi Seðlabanka Íslands, þ.e. stórgreiðslu- og jöfnunarkerfin.

Reiðufé

Reiðufé í umferð utan Seðlabankans og innlánsstofnana jókst á árinu um 4,1 ma.kr. eða um 6,7% og nam 64,3 ma.kr. í lok árs 2018. Á undanförunum árum hefur reiðufé í umferð aukist talsvert samborið við árlega breytingu reiðufjár í umferð fyrir fjármálaáfallið 2008. Reiðufé í umferð nú er þó ekki hátt í alþjóðlegum samanburði. Í árslok 2018 var reiðufé í umferð sem hlutfall af vergri landsframleiðslu um 2,3%. Þá voru 56,6% af verðmæti útgefinna seðla 10.000 kr. seðlar eða um 38,9 ma.kr. Hluttur 5.000 kr. seðla hefur minnkað mikið frá innleiðingu 10.000 kr. seðilsins og er nú 31%. Á árinu 2018 bárust Seðlabankanum 6,3 milljónir seðla frá bönkum og var 4,3 milljónum seðla eytt.

Mynd III-5
Reiðufé í umferð

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Myndin er tekin í tengslum við fund kerfisáhættunefndar með því starfsfólki Seðlabankans, fjármála- og efnahagsráðuneytis og Fjármálaeftirlitsins sem sækir jafnan fundi nefndarinnar. Á myndinni eru, talið frá vinstri: Harpa Jónsdóttir, framkvæmdastjóri á sviði fjármála- stöðugleika í Seðlabankanum, Björn Rúnar Guðmundsson, sérfræðingur, skipaður af ráðherra í nefndina án tilnefningar, Tinna Finnbogadóttir, sérfræðingur á skrifstofu fjármálamarkaðar í fjármála- og efnahagsráðuneyti, Unnur Gunnarsdóttir, forstjóri Fjármálaeftirlitsins og varaformaður nefndarinnar, Jónas Þórðarson, forstöðumaður á sviði fjármálainnviða í Seðlabankanum og ritari nefndarinnar, Mór Guðmundsson, seðlabankastjóri og formaður kerfisáhættunefndar, Bryndis Ásbjarnardóttir, forstöðumaður þjóðhagsvarúðar í Fjármálaeftirlitinu, Rannveig Sigurðardóttir, aðstoðarseðlabankastjóri og nefndarmaður, Jón Þór Sturluson, aðstoðarforstjóri Fjármálaeftirlitsins og nefndarmaður, og Guðrún Þorleifsdóttir, skrifstofustjóri á skrifstofu fjármálamarkaðar í fjármála- og efnahagsráðuneytinu.

IV Gjaldeyrisforði

Gjaldeyrisforði

Seðlabanki Íslands varðveitir gjaldeyrisforða þjóðarinnar. Hann hefur ferns konar hlutverk: Í fyrsta lagi að draga úr áhrifum sveiflna í greiðslujöfnuði landsins, með hliðsjón af stefnu bankans í peninga- og gengismálum. Í öðru lagi að draga úr líkum á að fjármagnshreyfingar til og frá landinu raski fjármálastöðugleika. Í þriðja lagi er forðinn þáttur í eigna- og skuldastýringu ríkissjóðs og Seðlabankans með það að markmiði að íslenska ríkið geti staðið skil á erlendum skuldum sínum, greitt erlend útgjöld og staðið við aðrar alþjóðlegar skuldbindingar. Í fjórða lagi er gjaldeyrisforði öryggissjóður sem hægt er að grípa til ef stór og óvænt áföll eiga sér stað sem setja strik í gjaldeyrisöflun. Þessi margþætti tilgangur setur stýringu forðans mörk, m.a. um seljanleika eigna til þess að geta brugðist við óvæntum skammtímahræringum annars vegar og fyrirsjáanlegum skuldbindingum hins vegar.

Stærð

Æskileg stærð gjaldeyrisforða ræðst hverju sinni m.a. af erlendri skuldastöðu þjóðarbúsins, stefnu í peningamálum, uppbyggingu og stöðu fjármálakerfis, umfangi utanríkisviðskipta og fjármagnsflæði til og frá landinu.

Gjaldeyrisforðinn nam 736 ma.kr. í árslok 2018 og jókst í krónum talið um 49 ma.kr. Mælt í Bandaríkjadöllum dróst hann hins vegar saman um 0,3 ma. dala og nam 6,3 ma. dala í árslok. Þá svaraði hann til 26% af vergri landsframleiðslu, 38% af peningamagni og sparifé (M3) og dugði fyrir innflutningi vöru og þjónustu í 8 mánuði.

Helstu hreyfingar

Það sem helst skýrir stækkun forðans á árinu eru áhrif bókfærðra gengisbreytinga, sem námu 60,3 ma.kr., og 7,3 ma.kr. vaxtatekjur. Það sem vó á móti og dró úr stærð hans voru inngríp á gjaldeyrismarkaði, sem námu 2,9 ma.kr. nettó, bókfærðar breytingar á markaðsverði verðbréfa, sem voru neikvæðar um 2,4 ma.kr., vaxtagreiðslur ríkissjóðs af erlendum skuldum, sem námu 2,1 ma.kr., og önnur gjaldeyrisviðskipti, sem minnkuðu forðann um 15,3 ma.kr.

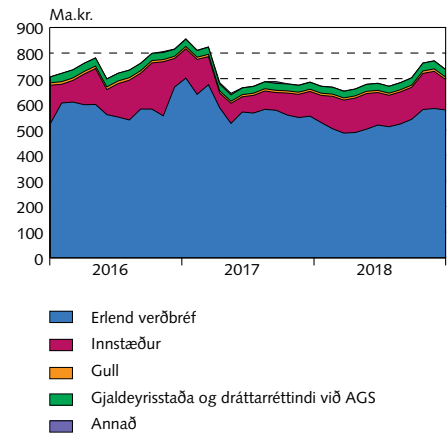
Afkoma og ávöxtun

Afkoma bankans af gjaldeyrisforða var jákvæð um 65,2 ma.kr. á árinu 2018 sem skýrist að mestu af veikingu krónunnar, en bókfærður gengismunur var jákvæður um 60,3 ma.kr. Vaxtatekjur af gjaldeyrisforða voru jákvæðar um 7,3 ma.kr., en bókfærðar breytingar á markaðsverði verðbréfa leiddu til þess að forðinn minnkaði um 2,4 ma.kr. Á árinu var ávöxtun á skuldabréfum og innstæðum 0,7% án áhrifa gengismunar.

Varðveisla

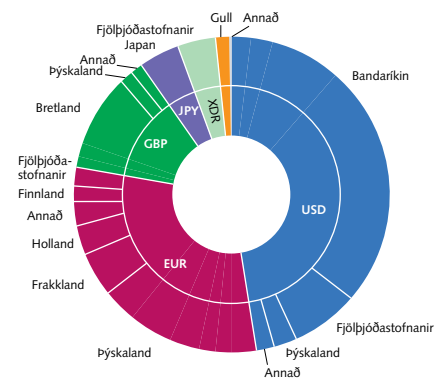
Starfsreglur um varðveislu gjaldeyrisforða eru settar af seðlabankastjóra og staðfestar af bankaráði. Með reglum er kveðið á um

Mynd IV-1
Gjaldeyrisforði
Janúar 2016 - desember 2018

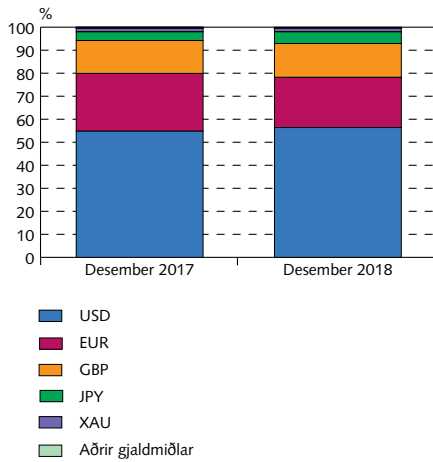
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd IV-2
Dreifing á eignum gjaldeyrisforða eftir gjaldmiðli og heimalandi útgefenda/mótaðila

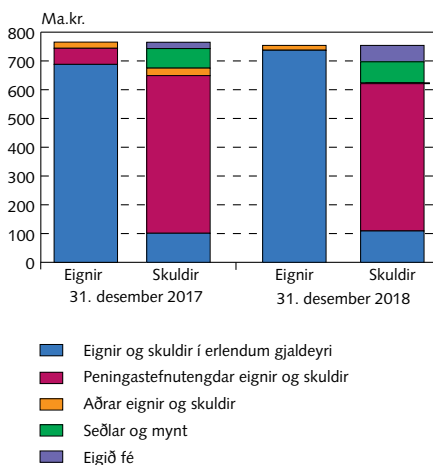
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd IV-3
Gjaldmiðlaskipting gjaldeyrisjafnaðar

Heimild: Bloomberg AIM.

Mynd IV-4
Efnahagur Seðlabanka Íslands

Heimild: Seðlabanki Íslands.

ábyrgð og verkaskiptingu við varðveislu gjaldeyrisforðans. Starfsreglurnar voru endurskoðaðar árið 2018. Jafnframt því að gera rammann skýrari í ljósi fenginnar reynslu, var það markmið endurskoðunarinnar að aðlaga hann að því að forðinn hafði stækkað og skapa forsendur til að auka áhættuleiðréttu ávöxtun.

Innan ramma starfsreglna setur fjárfestingarnefnd fjárfestingarstefnu þar sem fjárhagslegri áhættu eru settar skorður. Endurskoðun á stefnunni stendur yfir. Á grunni hennar eru sett saman eignasöfn sem eru viðmið fyrir framkvæmd stefnunnar. Við mælingar, stýringu og umsýslu á forðanum er farið eftir þessum viðmiðum.

Varðveisla gjaldeyrisforðans felur í sér að Seðlabankinn tekur áhættu sem þarf að stýra. Megináhætta bankans við varðveislu forðans snýr að því að hann verði ófær um að beita forðanum til að ná markmiðum sínum eða sinna hlutverki sínu sem seðlabanki. Gjaldreyrisáhætta er hins vegar sú áhætta sem hefur mest áhrif á efnahag bankans. Gjaldreyrisforðinn er í erlendum gjaldmiðlum en skuldir bankans eru að mestu í íslenskum krónum. Þetta þýðir að hreyfingar í gengi krónunnar hafa mikil áhrif á bókfærðar tekjur og gjöld bankans, þegar þær eru mældar í íslenskum krónum. Sterkari króna mun draga úr krónuvirði forðans en veikari króna eykur krónuvirðið. Frá sjónarhorni viðlagastjórnunar og hlutverks gjaldeyrisforðans er hins vegar krónuvirði forðans aukaatriði við hlið ofangreindrar megináhættu. Til þess að draga úr neikvæðum áhrifum sem stafað getur af markaðshreyfingum gjaldmiðla á efnahag bankans eru tekjur vegna gengismunar færðar á varasjóð, áður en hagnaður er greiddur sem framlag í ríkissjóð, sbr. 2. mgr. 34. gr laga um bankann. Gjaldreyrisjöfnuði¹ er haldið innan þeirra marka sem ákveðin eru í fjárfestingarstefnunni og stýrt með tilliti til viðmiðsins. Gjaldreyrisjöfnuður var jákvæður um 627 ma.kr. í lok árs 2018, sem samsvarar 5,4 ma. Bandaríkjadala. Afkoma gjaldeyrisjafnaðar árið 2018 var á pari við viðmið.

Gjaldreyrisforðinn er að miklu leyti ávaxtaður í erlendum verðbréfum en í árslok 2018 nam hlutfall verðbréfa 78% forðans. Innlán voru 16% forðans, en þau voru að nær öllu leyti í seðlabönkum og Alþjóðagreiðslubankanum. Á árinu hóf bankinn aftur að veita verðbréfalán en bankinn hafði ekki gert það síðan árið 2011.

Gullforði bankans var óbreyttur milli ára mældur í þyngdar- einingum og var virði hans 9,6 ma.kr. eða um 1% af forða í árslok.

Samkvæmt fjárfestingarstefnu gjaldeyrisforða teljast mjög seljanlegar eignir ríkisskuldabréf í eigin gjaldmiðli ríkis sem gefin eru út í Bandaríkjadöllum, evrum og sterlingspundum, innstæður hjá seðlabönkum þessara ríkja eða Alþjóðagreiðslubankanum.² Slíkar eignir voru 73% af gjaldeyrisforðanum í lok árs 2018.

Á mynd IV-2 má sjá skiptingu gjaldeyrisforðans í lok árs 2018 eftir löndum og gjaldmiðlum. Nánar er fjallað um stýringu fjárhagslegrar áhættu bankans í skýringum með samstæðureikningi.

1. Gjaldreyrisjöfnuður Seðlabanka Íslands er skilgreindur sem eignir bankans í erlendum gjaldreyri að frádragnum skuldum í erlendum gjaldreyri.
2. Útgefendur bréfa þurfa að minnsta kosti að hafa lánsþæfiseinkunnina AA til að þau geti flokkast undir mjög seljanlegar eignir.

V Lánamál ríkissjóðs

Samningur um lánamál ríkissjóðs

Seðlabanki Íslands sér um erlendar lántökur ríkissjóðs ásamt framkvæmd innlendra útboða, uppkaupa og innlausnar ríkisverðbréfa, gerð aðalmiðlarasamninga og umsjón með verðbréfalánum til aðalmiðlara samkvæmt sérstökum samningi við fjármála- og efnahagsráðuneytið frá 18. október 2010. Bankinn annast áhættu- og lánsfjárstýringu eftir viðmiðum sem ráðuneytið setur um stýringu á lánasafni ríkissjóðs og sinnir upplýsingagjöf um lánamál ríkissjóðs til markaðsaðila og ráðuneytisins. Í samningnum er kveðið svo á að bankinn annist samskipti og miðlun upplýsinga um íslensk efnahagsmál til erlendra matsfyrirtækja og lánastofnana og sinni verkum er snúa að ríkisábyrgðum og endurlánum, t.d. umsýslu ríkisábyrgða og mati á áhættu ríkissjóðs vegna þeirra. Hann veitir ráðuneytinu umsagnir vegna ríkisábyrgða, sér um afgreiðslu ábyrgða samkvæmt ákvörðun ráðuneytisins og innheimtir áhættugjald vegna þeirra. Þá sér bankinn um útgáfu skuldaþréfa vegna endurlána ríkissjóðs.

Innlend lánamál

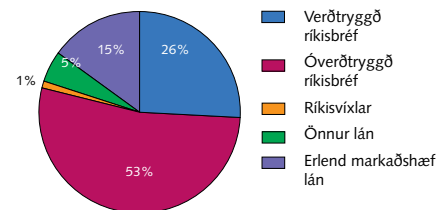
Í lok desember 2017 birti Seðlabankinn fyrir hönd ríkissjóðs ársáætlun í lánamálum ríkissjóðs fyrir árið 2018. Samkvæmt áætluninni var stefnt að því að gefa út ríkisbréf fyrir samtals 40 ma.kr. að söluvirði á árinu til að mæta lánnum sem féllu í gjalddaga. Það markmið náðist og fór öll salan fram í gegnum almenn útboð. Ársáætlunin fól í sér að nýr verðtryggður flokkur, RIKS 26 0216, yrði gefinn út á árinu og leit flokkurinn dagsins ljós undir lok árs. Viðtökur við flokknum voru góðar en þetta var fyrsta útboð ríkissjóðs í verðtryggðum flokki frá árinu 2016.

Á árinu var á gjalddaga skuldabréf ríkissjóðs sem gefið var út árið 2008 til að fjármagna eiginfjárframlag ríkissjóðs til fjármálastofnana í kjölfar fjármálaáfallsins. Upphaflega nam stærð flokksins 213 ma.kr. en vegna uppkaupa ríkissjóðs í flokknum síðustu ár í þeim tilgangi að minnka endurfjármögnunaráhættu ríkisins, námu eftirstöðvar hans á gjalddaga einungis 9,5 ma.kr.

Fjögur skiptiútboð fóru fram á árinu þar sem ríkissjóður keypti til baka ríkisbréfaflokkinn RIKB 19 0226 gegn sölu á ríkisbréfaflokkunum RIKB 20 0205, RIKB 22 1026 og RIKB 28 1115 fyrir 9,5 ma.kr. Skiptiútboðið var liður í að jafna að einhverju leyti endurgreiðsluferil ríkissjóðs þar sem einungis fjórir mánuðir voru á milli gjalddaga RIKH 18 1009 og RIKB 19 0226. Eins og tekið var fram í ársáætlun fyrir árið 2018 bættist útgáfa í tengslum við skiptiútboð við 40 ma.kr. útgáfu ársins þar sem hún dregur úr útgáfupörfinni á árinu 2019. Einhliða vakt var síðan tekin upp á ríkisbréfaflokknum RIKB 19 0226 í september í samræmi við ákvæði samnings ríkissjóðs við aðalmiðlara um að ekki sé skilgreindur hámarksmunur á kaup- og sölutilboðum aðalmiðlara þegar lánstími ríkisbréfa er sex mánuðir eða skemmri. Við einhliða vakt ber aðalmiðlurum einungis skylda til að setja fram kauptilboð í viðkomandi flokk sem veldur óskilvirkari verðmyndun flokksins.

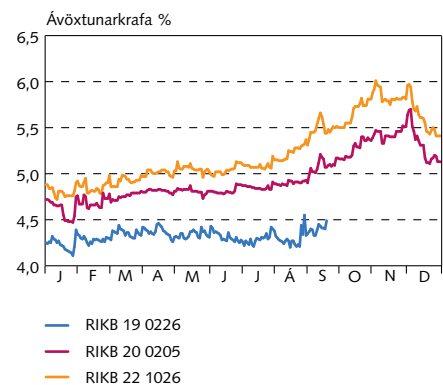
Mikil áhersla hefur verið lögð á að draga úr áhættu við endurfjármögnun lána með því að dreifa og lengja lánstíma nýrra lána.

Mynd V-1
Skipting lánasafns ríkissjóðs
Í lok árs 2018

Heimild: Seðlabanki Íslands.

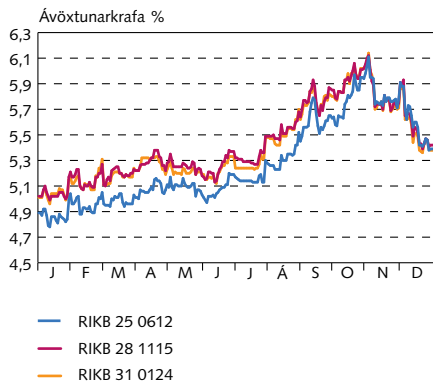
Mynd V-2
Óverðtryggð ríkisbréf styttri en 5 ár

Heimild: Seðlabanki Íslands.

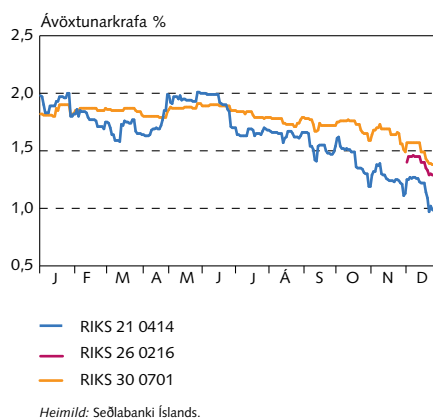
Mynd V-3

Óverðtryggð ríkisbréf lengri en 5 ár

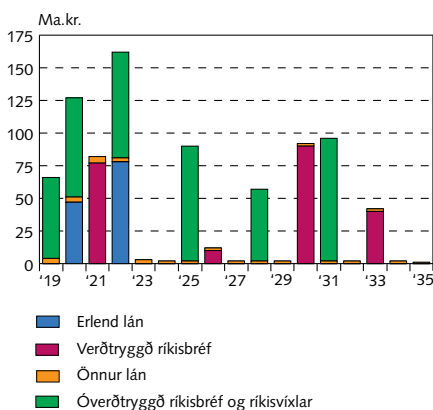
Mynd V-4

Verðtryggð ríkisbréf

Mynd V-5

Endurgreiðsluferill lána ríkissjóðs

Markvisst hefur verið unnið að því að lækka fjárhæðir sem falla ár hvert á gjalddaga miðað við fyrri ár, en samkvæmt stefnu stjórnvalda í lánamálum er markmiðið að gjalddagar í hverjum flokki ríkisbréfa nemi ekki hærri fjárhæð en 70 ma.kr., að undanskildum eldri flokkum ríkisbréfa, útgefnum fyrir árið 2016. Eitt af forgangsverkefnum í áhættustýringu er að endurfjármagna þessi lán tímanlega og jafna endurgreiðsluferil lánasafnsins enn frekar en nú er.

Í áætlun fyrir árið 2018 var tilkynnt um breytingu á fyrirkomulagi við útgáfu ríkisvixla og er útgáfan nú sveigjanlegri en áður til að betur sé hægt að mæta tímabundnum sveiflum í tekjum og útgjöldum innan ársins. Breytingin felst í því að útgáfudagar og gjalddagar ríkisvixla taka nú meira mið af lausafjárstöðunni á hverjum tíma og hefur því verið horfið frá þeirri stefnu að gefa þá alltaf út um miðjan mánuð með gjalddaga þremur til sex mánuðum seinna. Útgáfa ríkisvixla tókst vel á árinu og nam lokastaða þeirra 10,9 ma.kr. í árslok.

Innlendur skuldabréfamarkaður einkenndist af mikilli óvissu á árinu sem einna helst mátti rekja til óróleika á vinnumarkaði. Á sama tíma fór heimsmarkaðsverð á olíu hækkandi sem hækkaði innflutningsverð á olíu. Þetta olli því að eftirspurn eftir verðtryggðum bréfum jókst á kostnað óverðtryggðra með tilheyrandi hækkun á ávöxtunarkröfu óverðtryggðra bréfa. Óvænt verðbólguþáttur í lok annars ársfjórðungs þegar árstaktur verðbólgu hækkaði umfram spár, úr 2,0% í 2,6%, olli síðan enn frekari hækkun á kröfu óverðtryggðra bréfa.

Hagstofan birti hagvaxtartölur fyrir annan ársfjórðung í september og voru rauntölur tæplega tvöfalt hærri en spár höfðu gert ráð fyrir eða 7,2%. Þessi kröftugi hagvöxtur kom markaðnum í opna skjöldu og hækkuðu óverðtryggðar kröfur enn frekar við þær fréttir. Á þriðja ársfjórðungi urðu fréttir af fjármögnunarvanda WOW og vaxandi áhyggjur af efnahagshorfum til þess að kröfur óverðtryggðra bréfa hækkuðu og gengi krónunnar veiktist. Veiking krónunnar leiddi til hækkunar á kröfum óverðtryggðra bréfa þar til óvissu varðandi framtíð flugfélagsins var að hluta aflétt með tilkynningu á 4. ársfjórðungi um að erlent fjárfestingarfélag hygðist fjárfesta í félaginu að aflokinni áreiðanleikakönnun. Óverðtryggða krafan lækkaði þá líklega vegna væntinga um að ekki myndi draga jafn mikið úr flæði ferðamanna til landsins og neikvæð áhrif á gengi krónunnar yrðu því líklega minni en ella.

Erlend lánamál

Í árslok 2018 námu erlendar skuldir ríkissjóðs 124,6 ma.kr. og höfðu þær hækkað um rúma 8 ma.kr. á árinu vegna gengisveikingar krónunnar. Samkvæmt „Stefnu í lánamálum ríkisins 2018-2022“ verða lán ríkissjóðs í erlendum gjaldmiðlum fyrst og fremst tekin til að styrkja gjaldeyrisforða Seðlabankans, til að endurfjármagna útistandandi markaðsútgáfur og til að viðhalda aðgengi að erlendum mörkuðum. Þar sem gjaldeyrisstaða ríkissjóðs var góð á árinu og gjaldeyrisforði Seðlabankans nægur var ekki talin þörf á að styrkja forðann með nýrri lántöku.

Ríkisábyrgðir

Ríkissjóður má ekki takast á hendur ríkisábyrgð nema heimild sé veitt til þess í lögum, samanber lög nr. 121/1997. Vegna áhættu ríkissjóðs

skulu teknar fullnægjandi tryggingar að mati Ríkisábyrgðasjóðs en hann hefur umsjón með veittum ríkisábyrgðum og skal einnig fylgjast með rekstri þeirra aðila sem fengið hafa ríkisábyrgð og halda skrá yfir skuldbindingar sem ábyrgðin hvílir á. Stærstur hluti ríkisábyrgða er til kominn vegna eignaraðildar ríkissjóðs að Íbúðalánasjóði og Landsvirkjun. Aðilum sem njóta ríkisábyrgðar vegna eignaraðildar ríkissjóðs er skylt að fá samþykki Seðlabanka Íslands á lánskjörum og skilmálum lána sem þeir hyggjast taka erlendis. Ríkisábyrgðir í árslok 2018 námu 957 ma.kr. en voru 1.032 ma.kr. í árslok 2017.

Alþjóðlegt mat á láns hæfi ríkissjóðs

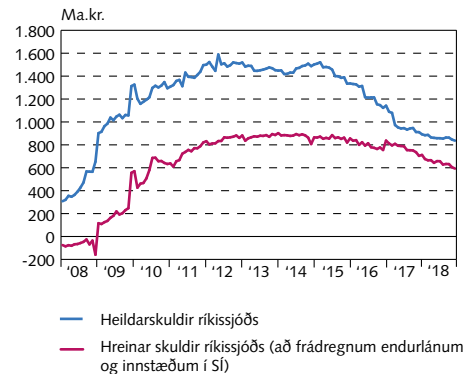
Þrjú alþjóðleg matsfyrirtæki meta láns hæfi Ríkissjóðs Íslands með reglubundnum hætti, Fitch Ratings, Moody's Investors Service og S&P Global Ratings. Seðlabanki Íslands hefur annast regluleg samskipti við matsfyrirtækin fyrir hönd ríkissjóðs. Láns hæfiseinkunn ríkissjóðs hefur áhrif á lánskjör hans á alþjóðlegum fjármálamörkuðum en setur einnig viðmið fyrir kjör annarra innlendra aðila. Láns hæfiseinkunn ríkissjóðs var í A-flokki hjá öllum matsfyrirtækjunum á árinu 2018, í miðjum A-flokki hjá Fitch Ratings (A) og S&P Global Ratings (A) en í neðsta þrepi A-flokks hjá Moody's (A3). Láns hæfiseinkunnin var með stöðugum horfum hjá þeim tveimur fyrrnefndu, en var sett á jákvæðar horfur hjá Moody's í júlí.

Í árlegri skýrslu matsfyrirtækisins Fitch Ratings um láns hæfismat ríkissjóðs í júlí kom fram að láns hæfiseinkunnin A væri studd af háum þjóðartekjum, sterkum stofnunum og hagfelldu viðskiptaumhverfi en veikleikar væru hátt hlutfall hrávöru í útflutningi, næmi fyrir ytri áföllum og fyrri saga um þjóðhagslegan og fjármáalegan óstöðugleika. Stöðugar horfur gefa til kynna að álíka miklar líkur séu á hækkun og lækkun láns hæfiseinkunnar. Í álitni Fitch í desember 2018 kom fram að áframhaldandi bati í ytri stöðu þjóðarbúsins og aukinn viðnámsþróttur til að mæta ytri áföllum gætu leitt til hækkunar láns hæfismats. Á hinn bóginn gætu vísbendingar um ofhitnun í hagkerfinu eða mikið útfæði fjármagns sem leiddi til ytra ójafnvægis og þrýstings á gengi krónunnar leitt til lækkunar á láns hæfiseinkunn.

Breyting á horfum fyrir láns hæfiseinkunn ríkissjóðs hjá Moody's Investors Service í júlí í jákvæðar byggðist á tveimur lykilforsendum. Annars vegar kom þar til aukinn viðnámsþróttur hagkerfisins í ljósi bættrar erlendar stöðu, stöðugri hagvaxtar og vaxandi styrkleika bankakerfisins, og hins vegar betri skuldastaða hins opinbera en væntingar stóðu til. Þá endurspegluðu jákvæðar horfur jafnframt þann árangur sem náðist við að losa um fjármagnshöft og draga úr aflandskrónuvanda. Í álitni sínu í desember sagði Moody's að hækkun gæti orðið á láns hæfiseinkunn ef skuldahlutföll hins opinbera héldu áfram að lækka og ef tækist að ná fram mjúkri lendingu í efnahagslífinu án teljandi neikvæðra áhrifa á ytri stöðu þjóðarbúsins um leið og þróun ferðamannaíðnaðar næði jafnvægi og kjaraviðræður stæðu yfir. Mat um jákvæðar horfur gæti verið afturkallað eða láns hæfiseinkunn jafnvel lækkuð ef samdráttur eða mun hægari vöxtur yrði í ferðamannaíðnaði eða ef önnur áföll myndu raungerast sem drægju úr sjálfbærni erlendra eða opinberra skulda eða ógnuðu fjármálastöðugleika, sér í lagi ef grípa þyrfti til fjármagnshafta að nýju.

Mynd V-6

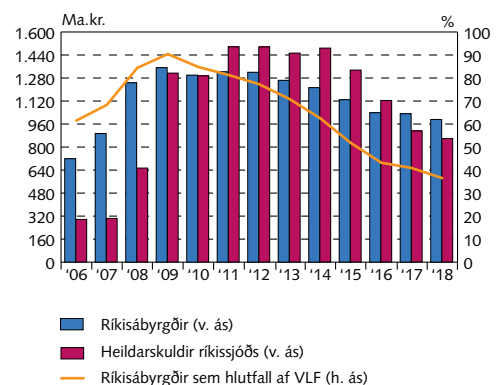
Þróun skulda ríkissjóðs 2008-2018

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd V-7

Skuldir ríkissjóðs og ríkisábyrgðir 2006-2018

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Í álitum S&P Global Ratings í júní kom fram að A-lánshæfiseinkunn ríkissjóðs væri studd af sterkum stofnunum og skilvirkri hagstjórn, lágum skuldum hins opinbera og háum þjóðartekjum. Á hinn bóginn væri efnahagslífið viðkvæmt fyrir þróun í ytra umhverfi. Stöðugar horfur endurspegluðu að S&P taldi svipaðar líkur á áframhaldandi bata í ytri stöðu þjóðarbúsins og ríkisfjármálum annars vegar, og hins vegar að ofhitnun hefði neikvæð áhrif. Lánshæfiseinkunnin gæti því hækkað ef ytri staða og ríkisfjármál bötunðu umfram væntingar matsfyrirtækisins en lækkað ef ofhitnun í hagkerfinu hefði neikvæð áhrif á langtímahagvaxtarhorfur, greiðslujöfnuð eða fjármálastöðugleika.

Málverk eftir Jóhannes S. Kjarval í eigu bankans. Verkið er olíumálverk og ber nafnið *Morgunn lífsins, Atvinnuvegirnir*. Það er talið málað á árunum 1958 til 1964 og er 164 x 205 sentimetrar að stærð.

VI Alþjóðleg samskipti

Seðlabanki Íslands annast fagleg og fjárhagsleg samskipti við alþjóðlegar stofnanir á starfssviði sínu.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

Seðlabanki Íslands fer með formleg tengsl við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn fyrir hönd íslenska ríkisins. Sendinefnd frá sjóðnum átti árlegar viðræður við íslensk stjórnvöld og aðra hagsmunaaðila um stöðu og horfur í þjóðarbúskapnum í september. Reglubundin umræða um Ísland fór fram í framkvæmdastjórn sjóðsins í nóvember. Allar skýrslur sjóðsins um Ísland eru birtar á heimasíðum hans og Seðlabankans.

Ísland starfar með Norður- og Eystrasaltslöndunum á vettvangi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og myndar kjördæmi með þeim. Sameiginlega kjósa þessi lönd einn fastafulltrúa í framkvæmdastjórn sjóðsins sem í sitja alls 24 fulltrúar. Fulltrúi kjördæmisins í framkvæmdastjórninni árið 2018 var Svíinn Thomas Östros. Skrifstofa kjördæmisins í sjóðnum tekur tvisvar á ári saman greinargerð um þau mál sem hæst ber í starfi sjóðsins og framkvæmdastjórnarinnar á tímabilinu auk afstöðu kjördæmisins til þeirra. Þessar greinargerðir eru birtar m.a. á heimasíðu Seðlabankans.

Fjárhagsnefnd Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (International Monetary and Financial Committee) fundar vor og haust. Már Guðmundsson seðlabankastjóri var fulltrúi Norður- og Eystrasaltslandanna á vorkundi nefndarinnar. Seðlabankastjóri er jafnframt fulltrúi Íslands í sjóðráði Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (Board of Governors) sem kemur saman á vor- og ársfundi sjóðsins ár hvert.

Alþjóðagreiðslubankinn

Seðlabanki Íslands er hluthafi í Alþjóðagreiðslubankanum í Basel í Sviss (Bank for International Settlements). Bankinn er mikilvægur samráðsvettvangur seðlabanka ásamt því að vera upplýsinga- og rannsóknarstofnun á sviði peningamála og fjármálastöðugleika. Alþjóðagreiðslubankinn veitir seðlabönkum einnig ýmiss konar bankaþjónustu. Seðlabankastjóri sótti á árinu reglulega fundi seðlabankastjóra sem haldnir eru annan hvern mánuð á vegum Alþjóðagreiðslubankans. Einn af þessum fundum er fundur hóps seðlabankastjóra frá litlum og opnum þjóðarbúum og er seðlabankastjóri formaður hópsins.

Efnahags- og framfarastofnunin

Fulltrúar Seðlabanka Íslands taka þátt í starfi á vegum Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD). Sérfræðingar OECD koma auk þess reglulega til Íslands til að kynna sér framvindu efnahagsmála og gefa út skýrslur sem lýsa mati stofnunarinnar á efnahagsaðstæðum og horfum.

Samstarf við seðlabanka og fjármálaeftirlit

Seðlabanki Íslands á margvíslegt og reglubundið samstarf við seðlabanka á Norðurlöndunum og víða í Evrópu. Seðlabankastjóri situr m.a. reglulega fundi seðlabankastjóra og yfirmanna fjármálaeftirlita

á Norðurlöndunum og í Eystrasaltslöndunum og bankinn tekur þátt í samstarfi Norður- og Eystrasaltslanda um fjármálastöðugleika (Nordic Baltic Stability Group, NBSG).

Frá árinu 2017 hefur seðlabankastjóri setið fundi stjórnar kerfisáhætturáðs Evrópusambandsins (European Systemic Risk Board) sem áheyrnarfulltrúi. Þá sækir fulltrúi bankans fundi EBA (European Banking Authority).

Enn fremur tekur Seðlabankinn þátt í samstarfi um fjármálastöðugleika á vegum Fjármálastöðugleikaráðsins (Financial Stability Board, FSB) en það er helsti samræmingarvettvangur á sviði fjármálastöðugleika í heiminum.

Aðrar fjármálastofnanir

Í tengslum við vörslu gjaldeyrisforðans, umsjón með erlendum lánamálum ríkissjóðs og önnur áþekk viðfangsefni á bankinn samstarf við fjölmargar erlendar fjármálastofnanir. Þá annaðist bankinn reglubundin samskipti við alþjóðleg fyrirtæki sem meta láns hæfi ríkissjóðs (sjá kafla V).

Málverk í eigu bankans eftir Louisu Matthíasdóttur, *Kindur*, olía á striga, án ártals. Stærð 75 x 93 sentimetrar.

VII Sérstök verkefni

Gjaldeyriseftirlit

Seðlabanki Íslands hefur eftirlit með framkvæmd laga nr. 87/1992, um gjaldeyrismál, og reglum settum á grundvelli þeirra, þ. á m. reglum um bindingu reiðufjár vegna nýs innstreymis erlends gjaldeyris, og laga nr. 37/2016, um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum. Seðlabanki Íslands sinnir almennu og sértæku eftirliti með því að farið sé að framangreindum lögum og reglum og leiðbeinir einstaklingum og lögaðilum. Þá afgreiðir Seðlabankinn umsóknir um undanþágur frá lögum um gjaldeyrismál og umsóknir um úttektir af reikningum háðum sérstökum takmörkunum. Þá rannsakar bankinn meint brot á lögum um gjaldeyrismál og lögum um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum og reglum settum á grundvelli laganna. Bankinn sinnir jafnframt ýmsum öðrum verkefnum, s.s. í tengslum við losun fjármagnshafta, eftirliti með nýfjárfestingu hérlendis og sérstakri bindingarskyldu vegna nýs innstreymis erlends gjaldeyris og laga- og reglusetningu.

Á árinu 2018 bárust Seðlabankanum 6 beiðnir um undanþágur frá lögum nr. 87/1992, um gjaldeyrismál, til samanburðar við 92 beiðnir árið á undan og 1020 á árinu þar á undan. Fækkun innsendra beiðna má einkum rekja til nær fullrar losunar fjármagnshafta sem átti sér stað á árinu 2017. Á árinu voru níu beiðnir afgreiddar, þar af voru þrjár beiðnir ekki undanþáguskyldar, þrjár beiðnir samþykktar, ein beiðni afturkölluð og tveimur beiðnum hafnað. Í ljósi fækkunar innsendra beiðna um undanþágu var undanþágudeild gjaldeyriseftirlits Seðlabankans lögð niður í ágúst 2018. Á árinu 2018 bárust Seðlabankanum 137 tilkynningar um nýfjárfestingu, sbr. 13. gr. m. laga um gjaldeyrismál, og nam heildarfjárhæð hennar 62,6 ma.kr. Tilvik þar sem fjárfesting var háð bindingu samkvæmt reglum nr. 490/2016, um bindingu reiðufjár vegna nýs innstreymis erlends gjaldeyris, voru 12 og voru samtals 1,7 ma.kr. bundnir í samræmi við reglurnar. Heildarfjöldi staðfestingarbeiðna vegna áhættuvarna á grundvelli ákvæða reglna um gjaldeyrismál sem bárust Seðlabankanum var 34, en á árinu voru 34 beiðnir staðfestar, 6 beiðnir afturkallaðar og einni beiðni hafnað.

Í árslok 2018 námu aflandskrónueignir samtals 84 ma.kr. en þær voru 88 ma.kr. í upphafi árs. Lækkunin stafar að mestu leyti af endurmati Seðlabankans á umfangi ýmissa aflandskrónueigna. Á árinu voru staðfestar úttektir á grundvelli 12. gr. laga um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum fyrir samtals 628 m.kr.

Á árinu 2018 var ekkert mál skráð vegna meintra brota á lögum og reglum um gjaldeyrismál. 54 rannsóknarmálum var lokið á árinu á stjórnsýslustigi með sátt eða niðurfellingu. Ekki komu upp mál á árinu vegna meintra brota á lögum og reglum um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum.

Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf. (ESÍ)

Í kjölfar falls fjármálafyrirtækja á Íslandi haustið 2008 varð Seðlabanki Íslands stór kröfuhafi í bú innlendra fjármálafyrirtækja. Kröfurnar voru

tryggðar með veðum af ýmsum toga. Hluti þessara krafna var færður til ríkissjóðs í árslok 2008, en Seðlabankinn hafði umsýslu með þeim. Kröfurnar voru svo færðar til Seðlabankans á ný á fyrri hluta ársins 2010.

Í lok árs 2009 voru umræddar eignir fluttar í sérstakt félag í eigu Seðlabankans sem ber heitið Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf. (ESÍ). Í árslok 2018 átti ESÍ tvö dótturfélög, Hildu ehf., sem ESÍ tók yfir á miðju ári 2011, og SPB ehf. sem ESÍ tók yfir á miðju ári 2016.

Í lok árs 2018 nam efnahagur ESÍ um 4,4 ma.kr. og hafði dregist saman um 3,8 ma.kr. frá því í lok árs 2017 sem að mestu leyti má rekja til arðgreiðslu til Seðlabankans. Hagnaður ESÍ á árinu 2018 nam um 312 m.kr. eftir skatta.

Stefnt var að því að slíta ESÍ ehf., Hildu ehf. og SPB ehf. endanlega á fyrri hluta árs 2019.

Greiðsluveitan ehf.

Greiðsluveitan ehf. er félag í eigu Seðlabanka Íslands. Meginhlutverk félagsins er að starfrækja grunnkerfi greiðslumiðlunar ásamt tengdri þjónustu í samræmi við gildandi lög og reglur á hverjum tíma. Greiðsluveitan hefur einnig með höndum tiltekna þætti í rekstri milli-bankakerfa, þ.e. stórgreiðslu- og jöfnunarkerfanna.

Menningarstyrkur tengdur nafni Jóhannesar Nordals

Úthlutun menningarstyrks sem tengdur er nafni Jóhannesar Nordals, fyrrverandi seðlabankastjóra, fór fram hinn 26. apríl 2018 en það var í sjöunda sinn sem styrkurinn var veittur. Umsóknir um styrkinn voru 26 en þrjú verkefni hlutu styrkinn að þessu sinni.

Guðný Þorsteinsdóttir, Friðrik Magnússon og Emil Hjörvar Petersen hlutu 1,5 milljóna króna styrk til verkefnisins *Hulduheimur: Leikjabók um íslenskan þjóðararf fyrir spjaldtölvur* en það er gagnvirk tölvuleikjabók sem fjallar um ævintýri tvíburasystkinanna Bóthildar og Flóka frá 19. öld.

Árni Heimir Ingólfsson hlaut styrk að fjárhæð 1 milljón króna til útgáfu bókarinnar *Íslensk nótnahandrit frá 1100 til 1800* í samstarfi við bókaforlagið Crymogea en með útgáfunni verða mörg hundruð nótnahandrit frá tímabilinu aðgengileg almenningsi.

Pamela de Sensi, í samstarfi við Tónlistarsafn Íslands, hlaut 500 þúsund króna styrk til verkefnisins *Ferðast um fullveldið – sögur af fullvalda börnum* sem eru bók, hljómdiskur og tónleikar í tilefni 100 ára fullveldis Íslands en þemað er sögur af atburðum í lífi barna á fullveldistímanum 1918-2018. Þórarinn Eldjárn skrifar sögurnar, Heiða Rafnsdóttir myndskreytir og Elín Gunnlaugsdóttir semur tónlistina.

Í úthlutunarnefnd menningarstyrksins sitja Hildur Traustadóttir formaður, varafulltrúi í bankaráði Seðlabanka Íslands, Ásta Magnúsdóttir, ráðuneytisstjóri í mennta- og menningarmálaráðuneyti, og Guðrún Nordal, forstöðumaður Stofnunar Árna Magnússonar í íslenskum fræðum.

Annáll efnahagsmála og hagtölur í eitt hundrað ár

Á árinu lét Seðlabanki Íslands taka saman annál efnahagsmála og sögulegar hagtölur fyrir Ísland frá því að Ísland varð fullvalda ríki árið

1918. Um er að ræða birtingu á annál um aðgerðir, atburði og þróun í peningamálum og efnahagsmálum í eitt hundrað ár auk birtingar á sögulegum hagtölum, þ.e. framlengingu á nokkrum gagnaröðum sem birtust í ritinu *Hagskinna* sem gefið var út árið 1997. Þar birtast 12 gagnaraðir sem lúta að mestu að upplýsingum um bankakerfi og peningamál. Samantektin miðar að því að heildstæð birting á þessu efni geti komið þeim að notum sem vilja glöggva sig betur á þróun peningamála og efnahagsmála hér á landi síðustu hundrað árin. Efnið má finna á slóðinni <https://fullveldi.sedlabanki.is>.

Málverk í eigu bankans eftir Gunnlaug Scheving, *Síldarbátar*, olíumálverk, málað árið 1950, 100 x 135 sentimetrar.

VIII Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið

Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands

Á árinu 2018 var nýtt viðskiptakerfi tekið í notkun í Seðlabanka Íslands. Samhliða því var breytt um reikningsskilaaðferðir og eru vaxtatekjur nú færðar með aðferð virkra vaxta í stað þess að miða við nafnvexti. Þá er gull nú skráð sem gjaldmiðill en ekki vara. Gengismunur er sundurliðaður eftir því hvort hann er uppgerður eða óuppgerður og hið sama á við um verðendurmat eigna. Þessar breytingar hafa áhrif á einstaka liði innan ársreiknings en hafa ekki áhrif á lokaniðurstöðu í rekstri eða stöðu eigna. Áhrifin eru tiltekin í skýringum en samanburðartölur hafa ekki verið reiknaðar upp.

Samkvæmt rekstrarreikningi var hagnaður af rekstri Seðlabanka Íslands á árinu 2018 að fjárhæð 35.247 m.kr. en árið 2017 var tap 23.254 m.kr. Að gengismun og tekjuskatti undanskildum var 19.509 m.kr. tap af rekstri Seðlabankans á árinu 2018 samanborið við 7.323 m.kr. tap 2017. Hér til hliðar er tafla sem sýnir breytingu á helstu flokkum rekstrarreiknings bankans.

Afkoma bankans var jákvæð og batnaði um 58.501 m.kr. frá fyrra ári sem að mestu leyti má rekja til gengismunar. Hrein vaxtagjöld námu um 13.343 m.kr. á árinu en voru um 14.157 m.kr. á árinu 2017 og hafa hrein vaxtagjöld því lækkað um 5,7%. Vaxtatekjur af innlendum eignum minnkuðu um 2.687 m.kr. á milli ára sem rekja má til sölu innlendra eigna. Vaxtagjöld af innlendum lausum og bundnum innstæðum drógust saman um 5.240 m.kr. á milli ára.

Gengishagnaður á árinu 2018 nam alls 54.757 m.kr. en til sam- anburðar var gengistap 15.931 m.kr. árið 2017. Gengishagnað ársins 2018 má rekja til samspils stórs gjaldeyrisforða bankans og lækkunar gengis krónunnar á árinu. Erlendar eignir eru 98% eigna bankans. Gengi krónunnar lækkaði um 7,3% frá upphafi til loka ársins miðað við gengisvísitölu. Gagnvart evru lækkaði gengið um 6,6% og um 11,4% gagnvart Bandaríkjadal.

Aðrar rekstrartekjur bankans drógust saman um 14.269 m.kr. milli ára. Þar af má skýra 14.386 m.kr. með gengishagnaði á aflands- krónuútboði 2017. Verðendurmat eigna nam 2.859 m.kr. til gjalda á árinu. Þjónustutekjur umfram þjónustugjöld hækkuðu um 818 m.kr. milli ára sem rekja má til þjónustugjalda vegna aflandskrónuútboðs sem fram fór á árinu 2017. Að þessum liðum frátöldum lækkuðu aðrar rekstrartekjur um 8 m.kr. milli ára. Gengishagnaður af gjaldeyrisvið- skiptum ársins 2018 nam 11 m.kr. Rekstrargjöld bankans hækkuðu um 64 m.kr. milli ára aðallega vegna aukins launakostnaðar og annars rekstrarkostnaðar.

Seðlabanki Íslands er undanþeginn tekjuskatti en félög í eigu hans greiða tekjuskatt. Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf. var í slita- ferli í lok árs og er því haldið fyrir utan samstæðu Seðlabanka Íslands. Hagnaður ESÍ-samstæðunnar nam um 312 m.kr. á árinu 2018.

Eignir bankans námu alls 754.637 m.kr. í árslok 2018 en voru 763.781 m.kr. í lok ársins 2017. Erlendar eignir hækkuðu á árinu um

Tafla VIII-1 Helstu liðir rekstrarreiknings

(Tölur í milljónum kr.)	2018	2017	Breyting
Afkoma á árinu	35.247	(23.254)	58.501
Breytingar greinast þannig:			
Hrein vaxtagjöld	(13.343)	(14.157)	(814)
Aðrar tekjur	730	14.999	(14.269)
þ.a. gengishagnaður aflandskrónuútboðs	0	14.386	(14.386)
Markaðsmunur	(2.905)	(5.906)	(3.001)
Rekstrargjöld	(4.216)	(4.127)	(89)
Áhrif félaga utan samst.	279	1.931	(1.651)
Gengismunur	54.757	(15.931)	70.688
Tekjuskattur	(54)	(62)	(7)

Tafla VIII-2 Helstu liðir efnahagsreiknings

(Tölur í milljónum kr.)	2018	2017	Breyting
Eigið fé:	58.335	22.202	36.133
Breytingar greinast þannig:			
Eignir:			
Gulleign	9.576	8.732	844
Erlendar eignir	715.699	668.332	47.367
Gjaldeyrisstaða við AGS	11.314	10.389	925
Innlendar fjáreignir	6.095	61.886	(55.791)
Varanl. rekstrarfjármunir	7.187	6.193	994
Aðrar eignir	4.766	8.251	(3.485)
Skuldir:			
Seðlar og mynt	72.773	68.007	4.766
Erlendar skuldir	24.358	23.047	1.311
Mótvirði við AGS	18.186	16.698	1.487
Innstæður fjármála- stofnana	80.661	102.388	(21.727)
Aðrar innstæður	267.911	226.790	41.120
Innlendar fjárskuldir	231.622	303.822	(72.200)
Aðrar skuldir	793	827	(34)
Eigið fé bankans	58.335	22.202	36.133

47.600 m.kr. vegna gengisáhrifa. Eigið fé bankans nam 58.335 m.kr. í árslok 2018 og eiginfjárlutfall bankans var 7,7% samanborið við 2,9% í árslok 2017. Í árslok 2018 námu erlendar eignir bankans um 98% af heildareignum, en 90% í árslok 2017.

Ársreikningur bankans er birtur aftar í skýrslunni auk ítarlegra skýringa á einstökum liðum.

Afkomuhorfur og eiginfjármarkmið

Samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands skal bankinn búa yfir fjárhagslegum styrk sem gerir honum kleift að rækja lögbundið hlutverk sitt. Liður í þessu er að bankinn skal ákveða á hverju ári eiginfjármarkmið sem endurspeglar þörf hans fyrir eigið fé og vaxtaberandi eignir. Eiginfjármarkmiðið tekur mið af rekstrarkostnaði bankans og þeirri áhættu og óvissu sem bankinn stendur frammi fyrir á hverjum tíma. Ákvörðun um eiginfjármarkmið er staðfest af bankaráði.

Á síðasta ári var eiginfjármarkmið ákveðið 150 ma.kr. Þó svo eigið fé bankans hafi í árslok 2017 verið mun lægra eða 22 ma.kr. kallaði bankinn ekki inn eigið fé frá ríkissjóði á síðasta ári eins og lagaheimild er fyrir upp að 52 ma.kr. á verðlagi við gildistöku laganna.

Fyrir því voru m.a. eftirfarandi ástæður: Í fyrsta lagi var bankinn með ákveðna aðgerðaáætlun sem miðaði að því að bæta afkomu sína, þ.m.t. að breyta bindiskyldu og mögulegar breytingar á fjárfestingarstefnu fyrir gjaldeyrisforða bankans með það að markmiði að auka ávöxtun forðans í ljósi þess að hann var orðinn mun stærri en áður. Bindiskyldu var breytt á síðasta ári en ekki var lokið við endurskoðun á fjárfestingarstefnu. Sú vinna hefur hins vegar leitt í ljós að ekki er hægt að búast við að það breyti miklu um afkomuna, a.m.k. til skemmri tíma litið. Aukin ávöxtun næst ekki nema með aukinni áhættu og talið er rétt í ljósi eðlis forðans að fara varlega í þeim efnum. Í öðru lagi jókst eigið fé bankans á seinni hluta ársins vegna lægra gengis krónunnar. Vegna þessa og fleiri atriða þótti því rétt að hinkra við og sjá hver framvindan yrði að öðru leyti.

Niðurstöður sviðsmyndagreiningar á þróun afkomu og eiginfjár Seðlabankans á árunum 2019 til 2027 benda í stórum dráttum til svipaðrar afkomu og fyrir ári en eigið fé er meira vegna þess að upphafsstaðan er betri. Þá er mat á áhættu bankans á heildina litið svipað og í fyrra. Í þessu ljósi þykir ekki ástæða til að breyta markmiði um eigið fé sem ákveðið var á síðasta ári. Það hefur því verið ákveðið óbreytt í 150 ma.kr.

Árlega er tekin ákvörðun um ráðstöfun hagnaðar bankans samkvæmt aðferð sem innleidd var með lögum nr. 122/2014. Þannig er hagnaði bankans, eftir að gerðar hafa verið færslur í varasjóð, ráðstafað til ríkissjóðs svo fremi sem honum er ekki ráðstafað til að efla eigið fé bankans. Þar sem afkoma bankans var neikvæð á árinu 2018 eftir færslu í varasjóð, kemur ekki til þess að taka þurfi ákvörðun um ráðstöfun hagnaðar.

Mat á myntsláttuhagnaði Seðlabanka Íslands

Seðlabanki Íslands hefur einkarétt á að gefa út seðla og mynt á Íslandi. Þar sem seðlar og mynt bera enga vexti og Seðlabankinn getur nýtt seðla- og myntútgefuna til að fjármagna kaup á vaxtaberandi eignum myndast hagnaður af peningaútgáfunni. Hægt er að mæla þennan

„myntsláttuhagnað“ (e. seigniorage) með mismunandi hætti en tvær aðferðir eru taldar henta best til að meta þetta hér á landi.

Fyrri aðferðin felst í því að mæla aukningu á seðlum og mynt í umferð á einu ári sem myntsláttuhagnað þess árs. Myntsláttuhagnaður Seðlabankans á þennan mælikvarða var 0,17% af vergri landsframleiðslu á árinu 2018 eða um 4,9 ma.kr. en 0,16% að meðaltali á ári á tímabilinu 1995-2018.

Seinni mælikvarðinn á myntsláttuhagnaði er að horfa til vaxtatekna. Á þennan mælikvarða felst myntsláttuhagnaður í vaxtatekjum af eignum sem bankinn gæti keypt fyrir útgáfu á seðlum og mynt. Þar sem engar tilteknar eignir eru eyrnamerkar sérstaklega í þessum tilgangi þarf að áætla þessar tekjur. Hér er það gert með því að miða við að bankinn hafi keypt fyrir seðla- og myntútgáfuna eignir sem bera áhættulausa skammtímavexti, sem nálgast eru með meginvöxtum Seðlabankans. Á þennan mælikvarða nam myntsláttuhagnaður Seðlabankans 0,10% af vergri landsframleiðslu á árinu 2018 eða tæplega 3 ma.kr. og á árunum 1995-2018 hefur hann verið að meðaltali 0,11%. Þó verður að hafa í huga að þetta er tiltölulega gróf nálgun. Beinn kostnaður vegna seðlarentunar, myntsláttu og búnaðar var liðlega 170 milljónir króna á árinu 2018 eða um 0,006% af landsframleiðslu en 0,008% að meðaltali á tímabilinu 2009-2018.

Stjórn og starfslið

Bankaráð Seðlabanka Íslands

Í lögum um Seðlabanka Íslands, nr. 36/2001, segir að í bankaráði Seðlabanka Íslands, sem kosið er af Alþingi að loknum hverjum Alþingiskosningum, skuli sitja sjö fulltrúar. Í upphafi árs 2018 var bankaráð þannig skipað að formaður var Þórunn Guðmundsdóttir. Aðrir aðalfulltrúar voru Sveinn Agnarsson, Björn Valur Gíslason, Sigurður Kári Kristjánsson, Þór Saari, Frosti Sigurjónsson og Auður Hermannsdóttir en varafulltrúar voru Kristín Thoroddsen, Hildur Traustadóttir, Þórlindur Kjartansson, Ólafur Margeirsson, Auðbjörg Ólafsdóttir, Bára Valdís Ármannsdóttir og Sunna Jóhannsdóttir. Kosið var í bankaráð 18. apríl 2018. Kjósa skal í ráðið eftir hverjar kosningar til Alþingis en þær fóru fram haustið 2017. Kjörin aðalfulltrúar í bankaráðið voru Gylfi Magnússon, sem var kosinn formaður á fyrsta fundi nýkjörins ráðs, Þórunn Guðmundsdóttir, Bolli Héðinsson, Una María Óskarsdóttir, Sigurður Kári Kristjánsson, Jacqueline Clare Mallett og Frosti Sigurjónsson. Varafulltrúar voru kosin Þórlindur Kjartansson, Jóhanna Vigdís Guðmundsdóttir, Hildur Traustadóttir, Vilborg Hansen, Kristín Thoroddsen, Ólafur Margeirsson og Bára Valdís Ármannsdóttir. Vilborg Hansen baðst lausnar í nóvember og var Valgerður Sveinsdóttir kjörin varafultrúi í desember. Bankaráð hélt 15 fundi á árinu.

Seðlabankastjóri og aðstoðarseðlabankastjóri

Á árinu gegndi Már Guðmundsson embætti seðlabankastjóra en hann var skipaður í annað sinn til fimm ára frá og með 20. ágúst 2014. Arnór Sighvatsson gegndi embætti aðstoðarseðlabankastjóra til loka júnímánaðar en hann hafði verið endurskipaður til fimm ára frá og með 1. júlí 2013. Rannveig Sigurðardóttir var skipuð í embætti aðstoðarseðlabankastjóra frá og með 1. júlí til fimm ára.

Skipulag bankans

Starfsemi bankans skiptist í upphafi ársins í sex megin svið og fjögur stoðsvið auk skrifstofu alþjóðasamskipta og seðlabankastjóra. Á árinu var sviðinu rekstur og upplýsingatækni skipt upp í tvö svið, þ.e. rekstur annars vegar og upplýsingatækni hins vegar.

Skrifstofa alþjóðasamskipta og bankastjóra annast almennt skrifstofuhald fyrir bankastjóra, þjónustu við bankaráð, samskipti við stjórnarráð, Alþingi og aðrar innlendar stofnanir, hefur umsjón með kynningarstarfsemi og upplýsingamiðlun bankans, ritstjórn ársskýrslu og heimasíðu. Skrifstofa alþjóðasamskipta og bankastjóra annast einnig regluleg samskipti við erlendar fjármálastofnanir önnur en fjármála- viðskipti, annast samskipti við alþjóðleg matsfyrirtæki, AGS og aðrar erlendar stofnanir.

Hagfræði og peningastefna annast rannsóknir á sviði efnahags- og peningamála, gerir verðbólgu- og þjóðhagsspár, tekur þátt í mótun stefnu í gengis- og peningamálum, greinir þróun innlendra og erlendra efnahags- og peningamála, þ.m.t. þjóðhagslega þætti fjármálastöðugleika, og hefur umsjón með útgáfu ýmissa rita bankans, þ.e. *Peningamála*, *Hagvísu*, *Working Papers*, *Efnahagsmála* og *Economy of Iceland*. Sviðið hefur einnig umsjón með ýmsum verkefnum í tengslum við störf peningastefnunefndar Seðlabankans. Hagfræði og peningastefna skiptist í tvær einingar; greiningar- og útgáfudeild og rannsókn- og spádeild.

Markaðsviðskipti og fjárstýring hefur umsjón með innlendum peninga- og gjaldeyrismarkaði og annast viðskipti við innlendar fjármálastofnanir. Sviðið sér um stýringu á efnahagsreikningi bankans, vörslu og ávöxtun gjaldeyrisforða ásamt umsjón með lánamálum ríkissjóðs, Ríkisábyrgðasjóði og endurlánum ríkissjóðs. Sviðið sér einnig um þau samskipti við erlendar fjármálastofnanir sem snúa að viðskiptum Seðlabankans og ríkissjóðs.

Verkefni gjaldeyriseftirlits er að fylgjast með að lögum um gjaldeyrismál og reglum, settum á grundvelli laganna, sé framfylgt, þ.á m. reglum um bindingu reiðufjár vegna nýs innstreymis erlends gjaldeyris, og einnig lögum um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum. Gjaldyriseftirlit fer með afgreiðslu beiðna um undanþágur frá lögum um gjaldeyrismál. Þá fer gjaldyriseftirlitið einnig með rannsóknir á ætluðum brotum á lögum.

Gagnasöfnun og upplýsingavinnsla annast öflun, skráningu og úrvinnslu tölfræðilegra gagna sem Seðlabankinn safnar vegna starfsemi sinnar og vegna opinberrar hagskýrslugerðar. Bankinn safnar skipulega upplýsingum um innlendan lánamarkað, greiðslujöfnuð við útlönd og erlenda stöðu þjóðarbúsins. Upplýsingar þessar leggja grunn að mati bankans á mikilvægum þáttum peningamála og reglulegri birtingu tölulegra gagna í ritum bankans og á vefsíðu hans. Seðlabankinn birtir tölulegar upplýsingar sínar í Hagtölum Seðlabankans á heimasíðu sinni. Sviðið skiptist í þrjár einingar, þ.e. fjármálfyrirtæki, greiðslujöfnuð og fjármálareikninga og -markaði.

Fjármálastöðugleiki annast greiningu á áhættu í fjármálakerfinu, setur lánastofnunum lausafjár- og gjaldeyrisjafnaðarreglur, annast eftirlit og tekur þátt í mótun varúðarreglna fyrir fjármálakerfið. Fylgst er með stöðu lánastofnana, heimila og fyrirtækja auk ytri stöðu

þjóðarbúsins. Sviðið hefur umsjón með útgáfu bankans á ritinu *Fjármálastöðugleiki* og undirbýr fundi kerfisáhættunefndar.

Fjármálainnviðir hafa með höndum yfirsýn og eftirlit með kerfislega mikilvægum fjármálainnviðum með öryggi, skilvirkni og hagkvæmni að leiðarljósi. Þá annast sviðið rekstur millibankakerfa, útgáfu og umsýslu seðla og myntar og rekstur fjárhirslna. Sviðið hefur jafnframt umsjón með útgáfu ritsins *Fjármálainnviðir*. Auk þess heyrir undir sviðið félag í eigu Seðlabankans, Greiðsluveitan ehf., sem starfrækir greiðslukerfi og önnur þjónustukerfi tengd greiðslumiðlun.

Stoðsviðin eru nú fimm, en sviði rekstrar og upplýsingatækni var á árinu skipt í annars vegar rekstur og hins vegar upplýsingatækni. Hin stoðsviðin eru fjárhagur, lögfræðiráðgjöf og mannauður.

Rekstrarsvið sinnir verkefnum við innri rekstur og þjónustu Seðlabankans. Meðal þess er að annast rekstur og umsýslu eigna bankans, sjá um og bera ábyrgð á öryggismálum bankans, annast innkaup fyrir öll svið, fara með kostnaðar- og útgjaldaeftirlit, þ.m.t. gerð rekstraráætlana, annast þjónustu vegna matar- og veitingaþjónustu, tryggja kerfisbundna stjórnun skjala innan bankans í samræmi við lög um opinber skjalasöfn og rekstur og bóka,- seðla- og myntsafns. Sviðið skiptist í fjórar þjónustueiningar, eignaumsjón og þjónustu, innri upplýsingaþjónustu, matar- og veitingaþjónustu og rekstrar- og skrifstofuþjónustu.

Upplýsingatækni hefur umsjón með og ber ábyrgð á þróun, uppbyggingu og rekstri upplýsingakerfa Seðlabankans. Einnig fer fram á sviðinu þverfagleg vinna við greiningu og vinnslu verkferla og skipulag upplýsinga er varðar stjórnskipulag bankans. Sviðið skiptist í fjórar þjónustueiningar, þ.e. kerfisstjórnun, gagnagrunnsstjórnun, hugbúnaðarþróun og viðskiptagreind.

Mannauður ber ábyrgð á þróun og eftirfylgni mannauðsstefnu bankans með það að markmiði að styðja við heilbrigða fyrirtækjamenningu í samvinnu við starfsfólk bankans. Helstu verkefni mannauðs eru ut anumhald um nýráðningar, fræðslumál, starfsþróun, starfsánægjukannanir, launaákvæðanir, heilsu og vellíðan starfsfólks og jafnréttismál.

Fjárhagur hefur umsjón með fjárhagsupplýsingum bankans og félaga í eigu hans ásamt því að sjá um bókhald sjóðs Þjóðhátíðargjafar Norðmanna og Grænlandssjóðs sem eru í vörslu bankans. Sviðið sér um umsýslu erlendra og innlendra lána ríkissjóðs og Seðlabankans. Þá annast sviðið erlenda greiðslumiðlun með SWIFT-kerfi bankans og hefur umsjón með innlendum og erlendum greiðslum fyrir bankann, ríkissjóð og ríkisfyrirtæki. Einnig sér sviðið um vörslu verðbréfa og uppgjör verðbréfavíðskipta. Starfsemi sviðsins skiptist í tvær deildir, reikningshald og bakvinnslu.

Lögfræðiráðgjöf veitir bankastjóra, sviðum og deildum bankans lögfræðiráðgjöf um málefni sem snerta hlutverk bankans og starfsemi hans. Ráðgjöfin tekur þátt í undirbúningi laga og reglna og gerð lögfræðiálita, annast margvíslega samningagerð fyrir hönd bankans, frágang löggerninga og lánasamninga.

Innri endurskoðandi starfar samkvæmt ákvæðum c-liðar 28. greinar laga um Seðlabanka Íslands, nr. 36/2001, undir umsjón bankaráðs og er ábyrgur gagnvart því. Innri endurskoðun er starfsemi sem

Tafla VIII-3 Fjöldi starfsmanna eftir sviðum

Svið	Fjöldi
Alþjóðasamskipti og skrifstofa bankastjóra	11
Bankastjórar	2
Fjárhagur	13
Fjármálainnviðir	11
Fjármálastöðugleiki	15
Gagnasöfnun og upplýsingavinnsla	16
Gjaldeyriseftirlit	11
Hagfræði og peningastefna	21
Innri endurskoðun	1
Lögfræðiráðgjöf	5
Mannauður	3
Markaðsviðskipti og fjárstýring	23
Rekstur	27
Upplýsingatækni	14
Ræstingar og önnur hlutastörf	8
Samtals	181

veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur Seðlabankans og félaga í eigu hans. Innri endurskoðun leggur mat á virkni áhættustýringar og stjórnarháttá með kerfisbundnum vinnubrögðum og styður þannig bankann í að ná markmiðum sínum.

Starfsmannamál

Í lok árs 2018 voru starfsmenn Seðlabanka Íslands 173 auk fjögurra í hlutastarfi við ræstingar og fjögurra í hlutastarfi á öðrum sviðum innan bankans, samtals 181 starfsmaður.

Á árinu var 21 starfsmaður ráðinn til starfa en 25 létu af störfum. Sumarstarfsmenn á árinu 2018 voru 10. Kynjahlutfall hélst nokkuð óbreytt milli ára. Í upphafi árs voru 92 karlar og 93 konur. Í lok árs voru 92 karlar og 89 konur. Hlutfall háskólamenntaðra starfsmanna var 86% í árslok. Þá störfuðu 6 karlar og 6 konur sem framkvæmdastjórar í bankanum og í hópi aðstoðarframkvæmdastjóra og forstöðumanna voru 14 karlar og 9 konur. Í árslok voru 12 starfsmenn félaga í eigu Seðlabanka Íslands, þar af 11 hjá Greiðsluveitunni ehf. og einn hjá Eignasafni Seðlabanka Íslands ehf.

Bankaráð Seðlabanka Íslands eins og það var skipað frá 18. apríl 2018. Sitjandi frá vinstri eru Sigurður Kári Kristjánsson, Gylfi Magnússon formaður og Þórunn Guðmundsdóttir. Standandi frá vinstri eru Una María Óskarsdóttir, Frosti Sigurjónsson, Bolli Héðinsson og Jacqueline Clare Mallett.

Stjórn Seðlabanka Íslands 31. desember 2018

Bankaráð

Aðalmenn

Gylfi Magnússon formaður
 Þórunn Guðmundsdóttir varaformaður
 Bolli Héðinsson
 Una María Óskarsdóttir
 Sigurður Kári Kristjánsson
 Jacqueline Clare Mallett
 Frosti Sigurjónsson

Varamenn

Pórlindur Kjartansson
 Jóhanna Vigdís Guðmundsdóttir
 Hildur Traustadóttir
 Valgerður Sveinsdóttir
 Kristín Thoroddsen
 Ólafur Margeirsson
 Bára Valdís Ármannsdóttir

Seðlabankastjóri

Már Guðmundsson

Aðstoðarseðlabankastjóri

Rannveig Sigurðardóttir

Yfirmenn

Alþjóðasamskipti og skrifstofa bankastjóra:	Jón Þ. Sigurgeirsson framkvæmdastjóri
Fjárhagur:	Erla Guðmundsdóttir framkvæmdastjóri
Fjármálainnviðir:	Guðmundur Kr. Tómasson framkvæmdastjóri
Fjármálastöðugleiki:	Harpa Jónsdóttir framkvæmdastjóri
Gagnasöfnun og upplýsingavinnsla:	Tómas Örn Kristinsson framkvæmdastjóri
Gjaldeyriseftirlit:	Rannveig Júníusdóttir framkvæmdastjóri
Hagfræði og peningastefna:	Þórarinn G. Pétursson aðalhogfræðingur
Lögfræðiráðgjöf:	Sigríður Logadóttir aðallögfræðingur
Mannauður:	Íris Guðrún Ragnarsdóttir mannauðsstjóri
Markaðsviðskipti og fjárstýring:	Sturla Pálsson framkvæmdastjóri
Rekstur:	Ásta H. Bragadóttir framkvæmdastjóri
Upplýsingatækni:	Logi Ragnarsson framkvæmdastjóri
Innri endurskoðandi:	Nanna Huld Aradóttir

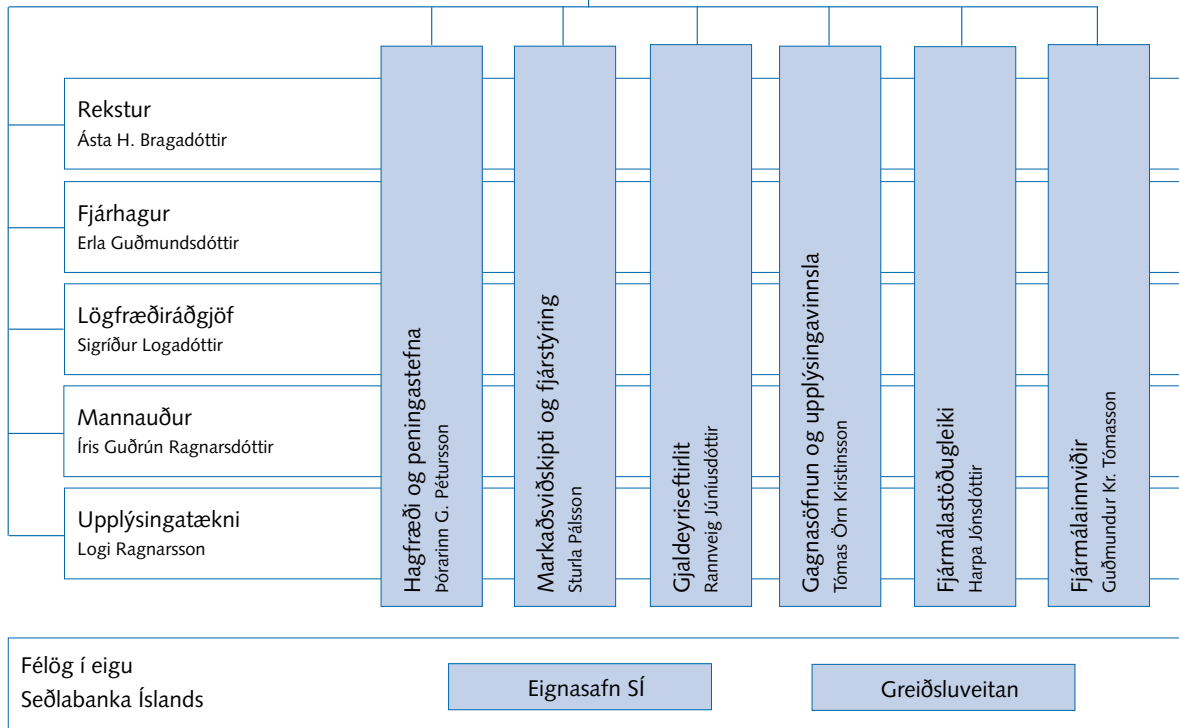
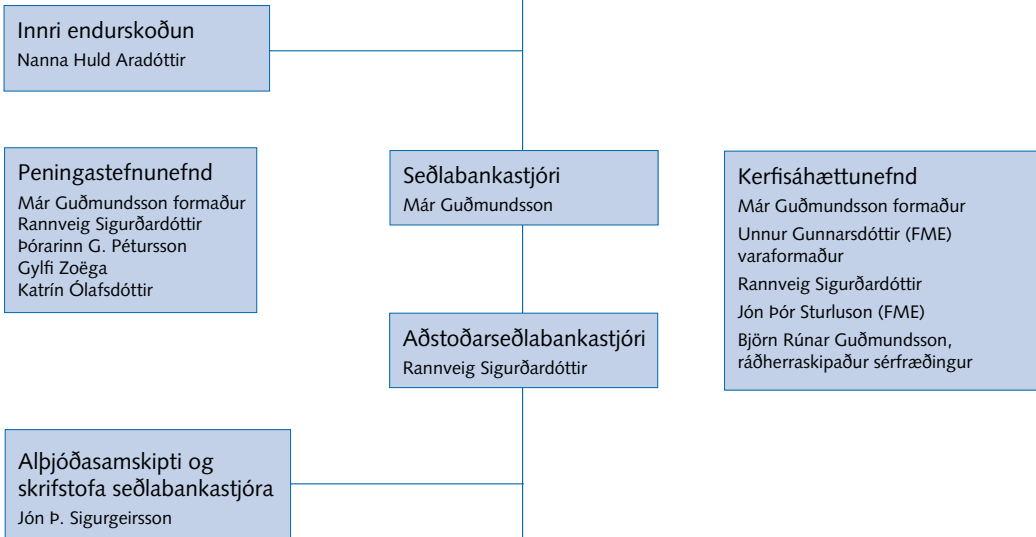
Félög í eigu Seðlabanka Íslands

Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf. (ESÍ):	Haukur C. Benediktsson framkvæmdastjóri
Greiðsluveitan ehf.:	Vigdís Ósk Helgadóttir, starfandi framkvæmdastjóri

Skipurit Seðlabanka Íslands

Bankaráð

Cylfi Magnússon formaður
Þórunn Guðmundsdóttir varaformaður
Bolti Héðinsson
Una María Óskarsdóttir
Sigurður Kári Kristjánsson
Jacqueline Clare Mallett
Frosti Sigurjónsson

SAMSTÆÐUÁRSREIKNINGUR 2018

Áritun óháðra endurskoðenda

Til bankaráðs og bankastjóra Seðlabanka Íslands

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Seðlabanka Íslands fyrir árið 2018. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma staðfestingu yfirstjórnar Seðlabanka Íslands, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um breytingar á eigin fé, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Seðlabanka Íslands á árinu 2018, efnahag hans 31. desember 2018 og breytingu á handbæru fé á árinu 2018, í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda hér að neðan. Við erum óháð Seðlabanka Íslands í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórnendur bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela ársskýrslu Seðlabanka Íslands að undanskildum samstæðuársreikningnum og áritun okkar á hann.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um né veitum staðfestingu á efni þeirra.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggðri á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Ábyrgð stjórnenda á samstæðuársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórnendur ábyrgir fyrir því að meta rekstrarhæfi Seðlabanka Íslands. Ef við á, skulu stjórnendur setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórnendur hafi ákveðið að leysa bankann upp eða hætta starfsemi eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggist á faglegri dómgreind og beitungum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits bankans.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru og tengdar skýringar séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggist á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi bankans.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrgir fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum einir ábyrgð á álitum okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórnendur meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Kópavogur, 28. mars 2019

Deloitte ehf.

Benóní Torfi Eggertsson
endurskoðandi

Árni Þór Vilhelmsson
endurskoðandi

Staðfesting yfirstjórnar Seðlabanka Íslands

Bankaráð og bankastjóri Seðlabanka Íslands staðfesta hér með ársreikning bankans fyrir árið 2018 með undirritun sinni. Frosti Sigurjónsson gerir þó þann fyrirvara að hann telur að ekki eigi að færa seðla og mynt til skuldar í efnahagsreikningi.

Reykjavík, 15. mars 2019

Áritun bankaráðs

*Pórunn Guðmundsdóttir
Þórlindur Kjartansson
Frosti Sigurjónsson*

*Gylfi Magnússon
formaður*

*Bolli Héðinsson
Una María Óskarsdóttir
Jacqueline Clare Mallett*

Áritun seðlabankastjóra

Már Guðmundsson

Staðfesting forsætisráðherra

Með skírskotun til yfirlýsingar endurskoðenda, bankaráðs og seðlabankastjóra staðfestist reikningurinn hér með.

Reykjavík, 28. mars 2019

Katrín Jakobsdóttir

Rekstrarreikningur 2018

	Skýringar	2018	2017
Vaxtatekjur			
Vaxtatekjur af innlendum eignum		1.801.885	4.488.695
Vaxtatekjur af erlendum eignum		7.567.820	9.130.552
	1	<u>9.369.705</u>	<u>13.619.246</u>
Vaxtagjöld			
Vaxtagjöld af innlendum skuldum		(22.336.393)	(27.576.697)
Vaxtagjöld af erlendum skuldum		(376.532)	(200.038)
	2	<u>(22.712.925)</u>	<u>(27.776.735)</u>
		Hrein vaxtagjöld	(14.157.488)
		(13.343.220)	
Rekstrartekjur			
Þjónustutekjur	3	1.237.226	1.257.360
Þjónustugjöld	4	(556.609)	(1.395.697)
Seðlar úr umferð		435	233
Tekjur af hlutafjáreign	5	37.750	46.094
Verðbreytingar eigna	6	(2.905.087)	(5.905.814)
Verðendurmat gulleignar		0	1.088.994
Gengishagnaður af gjaldeyrisviðskiptum	7	10.849	14.001.731
		<u>(2.175.436)</u>	<u>9.092.898</u>
		Afkoma fyrir rekstrargjöld	(5.064.590)
		(15.518.656)	
Rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld	8	(2.858.824)	(2.780.915)
Annar rekstrarkostnaður	9	(1.032.266)	(870.586)
Kostnaður af seðlum og mynt	11	(166.197)	(309.034)
Afskriftir fastafjármuna	26	(155.967)	(166.519)
Virðisrýrnun krafna	12	(2.657)	0
		<u>(4.215.911)</u>	<u>(4.127.055)</u>
Áhrif félaga utan samstæðu	28	279.450	1.930.670
		Rekstrartap fyrir skatta og gengismun	(7.260.975)
		(19.455.116)	
Tekjuskattur	14	(54.244)	(61.606)
		Tap án gengismunar	(7.322.581)
		(19.509.359)	
Gengismunur	13	54.756.631	(15.931.345)
		Hagnaður (tap) ársins	(23.253.926)
		<u>35.247.271</u>	<u>(23.253.926)</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

Efnahagsreikningur 31. desember 2018

Eignir	Skýringar	2018	2017
Gulleign	16	9.576.083	8.731.798
Erlendar eignir	17-20	715.699.022	668.331.558
Gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	21	11.313.923	10.389.136
Innlendar fjáreignir	22-25	6.095.001	61.885.567
Varanlegir rekstrarfjármunir	26	7.187.175	6.192.902
Aðrar eignir	28	4.765.995	8.250.889
Eignir		<u>754.637.199</u>	<u>763.781.851</u>
Eigið fé og skuldir			
Stofnfé		88.796.492	86.911.446
Óinnkallað stofnfé	37	(57.295.492)	(55.410.446)
Varasjóður	15	42.255.199	0
Endurmat fasteigna og lausafjármuna		6.411.632	5.589.826
Þýðingarmunur		0	(8.359)
Bundnar hlutdeildartekjur	38	4.244.046	8.097.639
Annað eigið fé (neikvætt)		(26.077.233)	(22.978.007)
Eigið fé	39	<u>58.334.644</u>	<u>22.202.098</u>
Seðlar og mynt	30	72.773.138	68.007.394
Erlendar skuldir	31	24.357.812	23.046.769
Mótvirði við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	21	18.185.675	16.698.397
Innstæður fjármálastofnana	32	80.661.135	102.388.236
Aðrar innstæður	33	267.910.508	226.790.418
Innlendar fjárskuldir	34	231.621.612	303.821.539
Lífeyrisskuldbinding	35	193.522	210.733
Aðrar skuldir	36	599.154	616.266
Skuldir		<u>696.302.556</u>	<u>741.579.753</u>
Eigið fé og skuldir		<u>754.637.199</u>	<u>763.781.851</u>

Yfirlit um sjóðstreymi 2018

	2018	2017
Rekstrarhreyfingar		
Innheimtar vaxtatekjur	10.775.498	11.381.562
Greidd vaxtagjöld	(22.999.607)	(27.604.335)
	(12.224.108)	(16.222.773)
Innheimtar þjónustutekjur	1.466.156	1.066.420
Greidd þjónustugjöld	(886.924)	(1.346.747)
Innborgaður arður af hlutafjáreign	37.750	46.094
	(11.607.126)	(16.457.007)
Greidd rekstrargjöld	(3.785.477)	(3.713.018)
Handbært fé til rekstrar án skatta	(15.392.603)	(20.170.025)
Greiddur tekjuskattur	(67.426)	(25.027)
Handbært fé til rekstrar	(15.460.029)	(20.195.052)
Fjárfestingarhreyfingar		
Keyptir rekstrarfjármunir	(264.945)	(232.017)
Arðgreiðsla félaga utan samstæðu	3.900.000	28.700.000
Seld (keypt) ríkisbréf	52.457.991	(51.875.561)
Hækkun krafna	(250.817)	0
Innheimtar afborganir af verðbréfum	4.256.837	48.451.135
Keypt verðbréf í gjaldeyrisforða	(213.272.770)	(135.427.621)
Seld verðbréf í gjaldeyrisforða	229.163.626	231.453.345
	75.989.921	121.069.281
Fjármögnunarahreyfingar		
Seðlar og mynt	4.765.744	5.679.451
Innstæðubréf	(366.232)	(35.736.879)
Bundin innlán	(90.650.000)	(1.010.000)
Gjaldeyrisinnstæður	5.137.348	(94.120.268)
Innstæður innlánsstofnana	(7.229.151)	34.915.997
Innstæður annarra aðila	(12.057.852)	(4.553.017)
Innstæður ríkissjóðs	29.214.569	9.505.746
Innstæður félaga utan samstæðu	(1.270.075)	(30.272.248)
Bindiskylda	20.532.650	0
Skiptasamningar	0	(105.142)
	(51.922.998)	(115.696.360)
Breyting á handbæru fé		
Hækkun (lækkun) á erlendum bankainnstæðum	8.606.894	(14.822.130)
Gengismunur erlendra bankainnstæðna	13.755.913	(309.172)
Erlendar bankainnstæður í ársbyrjun	96.731.979	111.863.281
Erlendar bankainnstæður í árslok	119.094.786	96.731.979

Yfirlit um breytingar á eigin fé 2018

	Stofnfé	Óinnkallað stofnfé	Vara-sjóður	Endurmat fasteigna	Þýðingar-munur	Bundnar hlutdeildar-tekjur	Annað eigið fé (neikvætt)	Eigið fé samtals
Eigið fé 1. janúar 2017	85.634.079	(54.133.079)	0	4.250.168	(8.359)	34.770.780	(26.446.217)	44.067.372
Verðbætur á óinnkölluðu stofnfé..	1.277.367	(1.277.367)				(28.795.301)	28.795.301	0
Greiddur bundinn arður						2.122.159	(25.376.085)	(23.253.926)
Tap ársins 2017				1.388.652				1.388.652
Endurmat fasteigna				(48.994)			48.994	0
Afskrift endurmetinna eigna 2017								
Eigið fé 31. desember 2017	86.911.446	(55.410.446)	0	5.589.826	(8.359)	8.097.639	(22.978.007)	22.202.098
Eigið fé 1. janúar 2018	86.911.446	(55.410.446)	0	5.589.826	(8.359)	8.097.639	(22.978.007)	22.202.098
Verðbætur á óinnkölluðu stofnfé..	1.885.047	(1.885.047)				(4.350.000)	4.350.000	0
Greiddur bundinn arður						496.408	(7.504.335)	35.247.271
Hagnaður ársins 2018			42.255.199	885.274				885.274
Endurmat fasteigna				(63.469)			(8.359)	0
Þýðingarmunur					8.359		63.469	0
Afskrift endurmetinna eigna 2018								
Eigið fé 31. desember 2018	88.796.492	(57.295.492)	42.255.199	6.411.632	0	4.244.046	(26.077.233)	58.334.644

Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

- Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006, ákvæði laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, og reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands.
- Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, veita upplýsingar í skýringum um tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti.
- Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.
- Ársreikningurinn byggist á kostnaðarverðsreikningsskilum að undanskildum fjáreignum sem flokkaðar eru sem veltufjáreignir og eru metnar á gangvirði.
- Ársreikningur samstæðunnar tekur til ársreikninga Seðlabanka Íslands og félaga í eigu bankans („dótturfélög“ skv. reikningsskila-reglum).
- Meðal markmiða samstæðureikningsskilanna er að birta einungis tekjur, gjöld, eignir og skuldir samstæðunnar út á við og er því viðskiptum innan hennar eytt út við gerð reikningsskilanna. Ef við á eru gerðar leiðréttingar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma þau við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.
- Dóttur- og hlutdeildarfélög eru félög þar sem Seðlabankinn fer með yfiráð. Yfiráð eru til staðar þegar bankinn hefur vald til ákvarðanatöku um fjármál og rekstur félagsins. Eignarhlutar í þeim eru færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð og eru eignarhlutar í hlutdeildarfélögum færðir á kostnaðarverði að teknu tilliti til hlutdeildar í rekstri og virðisrýrnunar einstakrar fjárfestingar. Tap félaganna umfram hlutdeild er aðeins gjaldfært hafi félögin gengist í ábyrgð eða stofnað til skuldbindinga fyrir þeirra hönd.
- Þýðingarmunur samanstendur af gengismun sem verður til vegna umreiknings reikningsskila erlendra hlutdeildarfélaga.
- Tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið hvort sem innheimta hefur farið fram eða ekki. Hið sama á við um gjöld, þau eru færð þegar til þeirra er stofnað hvort sem þau voru greidd eða ekki. Í rekstrarreikning færast ennfremur matsbreytingar af verðbréfum hvort sem þær eru innleystar eða óinnleystar.
- Kostnaður af útgáfu seðla og myntar er færður til gjalda þegar hann fellur til.
- Seðlar og mynt í umferð eru skráð á nafnvirði.

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

Grundvöllur reikningsskilanna

Mat og ákvarðanir

Samstæða

Eignarhlutir í dóttur- og hlutdeildarfélögum

Þýðingarmunur

Skráning tekna og gjalda

Seðlar og mynt

Erlendir gjaldmiðlar

- Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við miðgengi í árslok 2018. Tekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

	Meðalgengi ársins		Gengi í lok árs	
	2018	2017	2018	2017
Evra (EUR)	127,73	120,54	133,23	125,05
Bandaríkjadalur (USD)	108,38	106,78	116,33	104,42
Sterlingspund (GBP)	144,35	137,45	148,33	140,98
Kanadadalur (CAD)	83,61	82,36	85,47	83,32
Dönsk króna (DKK)	17,14	16,20	17,84	16,80
Norsk króna (NOK)	13,31	12,93	13,40	12,73
Sænsk króna (SEK)	12,46	12,52	13,02	12,71
Svissneskur franki (CHF)	110,72	108,43	118,23	107,07
Japanskt jen (JPY)	0,98	0,95	1,06	0,93
Pólskt zlot (PLN)	29,96	28,30	31,02	29,97
Kínverskt júan (CNY)	16,35	15,80	16,91	16,05
Gull (XAU)	137.134	134.279	149.192	136.038

Verðtryggðar eignir og skuldir

- Verðtryggðar eignir og skuldir eru skráðar með áföllnum verðbótum í árslok 2018 og miðað er við viðeigandi vísitölugildi í janúar 2019 sem endurspeglar verðlag í lok ársins 2018. Verðbætur eru færðar í rekstrarreikning með vöxtum.

Verðbréf

- Verðbréf í gjaldeyrisforða bankans eru skráð á gangvirði og matsbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld

- Vaxtatekjur eru skráðar í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem núvirðir áætlað sjóðstreymi yfir líftíma fjármálagerninga með tilliti til yfir- og undirverðs og af-falla.
- Virkir vextir eru ákvarðaðir við upphaflega færslu fjármálagernings og eru ekki uppfærðir síðar.
- Breyting á bókun úr nafnvöxtum í virka vexti átti sér stað í upphafi árs 2018. Samanburðartölur hafa ekki verið uppfærðar.

Skattamál

- Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn. Útreikningur hans byggist á afkomu fyrir skatta að teknu tilliti til varanlegs mismunar á skattalegri afkomu og afkomu samkvæmt ársreikningi. Tekjuskattshlutfall er 20%.
- Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.
- Skattur, sem frestað er, stafar af mismun efnahagsliða í skattauppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar. Mismunurinn stafar af því að tekjuskattstofn félagsins er miðaður við aðrar forsendur en reikningsskil þess.

- Tekjuskattsinn eign er metin á reikningsskiladegi og er einungis færð að því marki sem líklegt er að hún nýtist á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni.
- Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eignunum muni nýtast samstæðunni og hægt er að meta kostnað vegna eignanna með áreiðanlegum hætti. Varanlegir rekstrarfjármunir eru annaðhvort færðir samkvæmt kostnaðarverðsaðferð eða endurmatsaðferð. Samkvæmt kostnaðarverðsaðferðinni eru varanlegir rekstrarfjármunir færðir á upphaflegu kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand. Samkvæmt endurmatsaðferðinni er notast við gangvirði á þeim degi sem varanlegir rekstrarfjármunir eru endurmetnir, að frádregnum afskriftum og virðisrýrnun.
- Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði/endurmatsverði miðað við eignarhaldstíma á árinu að teknu tilliti til væntanlegs hrakvirðis.
- Hagnaður eða tap vegna sölu eigna er mismunur söluverðs og bókfærðs verðs eigna á söluþegi.
- Gull í gjaldeyrisforða bankans er skráð sem erlend eign í gjaldmiðlinum gull og breytingar á virði gulls eru færðar sem gengismunur í rekstrarreikning.
- Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að félagið verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna tiltekins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð þeirra með áreiðanlegum hætti.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Gulleign

Skuldbindingar

Skýringar með samstæðureikningi 2018

Vaxtatekjur

1. Vaxtatekjur greinast þannig:

	2018	2017
<i>Vaxtatekjur af innlendum eignum:</i>		
Vaxtatekjur af daglánum	8.149	8.032
Vaxtatekjur af óverðtryggðum verðbréfum	1.330.205	3.268.010
Vaxtatekjur af verðtryggðum verðbréfum	409.024	614.467
Vaxtatekjur af öðrum innlendum eignum	54.507	598.185
	<u>1.801.885</u>	<u>4.488.695</u>
<i>Vaxtatekjur af erlendum eignum:</i>		
Vaxtatekjur af stöðu við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	253.042	135.543
Vaxtatekjur af bankareikningum	1.177.230	479.630
Vaxtatekjur af verðbréfum	5.797.147	8.197.881
Vaxtatekjur af öðrum erlendum eignum	340.401	317.498
	<u>7.567.820</u>	<u>9.130.552</u>

- Vaxtatekjur af innlendum eignum lækkuðu um 2,7 ma.kr. frá árinu 2017 eða um 60,2%. Helstu ástæður eru breytt meðhöndlun vaxta og sala bréfa.
- Veitt voru 24 daglán á árinu 2018 samtals fjárhæð 42,7 ma.kr. samanborið við 13 daglán á árinu 2017 samtals að fjárhæð 18,6 ma.kr.
- Vaxtatekjur af óverðtryggðum verðbréfum lækkuðu um 1,9 ma.kr. milli ára. Af því eru 1,2 ma.kr. vegna sölu bréfa þar sem bankinn seldi öll ríkisbréf sín á árinu og 7 m.kr. vegna breytingar úr nafnvöxtum í virka vexti.
- Vaxtatekjur af verðtryggðum verðbréfum lækkuðu milli ára um 205 m.kr. Af því eru 50 m.kr. vegna breytingar úr nafnvöxtum í virka vexti en 155 m.kr. vegna sölu bréfa.
- Vaxtatekjur af öðrum innlendum eignum lækkuðu milli ára um 557 m.kr. og er lækkunin tilkomin vegna uppgreiðslu ríkisláns í maí 2017.
- Vaxtatekjur af stöðu við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn hækkuðu um 86,7%. Kom það til vegna hækkunar vaxta hjá sjóðnum á árinu.
- Vaxtatekjur af erlendum bankareikningum hækkuðu um 700 m.kr. milli ára.
- Vaxtatekjur af erlendum verðbréfum lækkuðu um 2,4 ma.kr. milli ára. Af því er 2,44 ma.kr. lækkun vegna breytingar bókonar úr nafnvöxtum í virka vexti. Nafnvextir hækkuðu um 39,7 m.kr.

Vaxtagjöld

2. Vaxtagjöld greinast þannig:

	2018	2017
<i>Vaxtagjöld af innlendum skuldum:</i>		
Vaxtagjöld af innstæðubréfum	180.523	224.355
Vaxtagjöld af bundnum innlánum	12.752.063	16.807.194
Vaxtagjöld af viðskiptareikningum	5.248.392	7.168.385
Vaxtagjöld af viðskiptareikningum ríkissjóðs	3.498.163	2.765.448
Vaxtagjöld af gjaldeyrisreikningum	3.323	159.325
Vaxtagjöld af öðrum innlendum skuldum	653.929	451.989
	<u>22.336.393</u>	<u>27.576.697</u>
<i>Vaxtagjöld af erlendum skuldum:</i>		
Vaxtagjöld af stöðu við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	161.740	86.678
Vaxtagjöld af erlendum bankareikningum	214.792	107.574
Vaxtagjöld af erlendum lánnum	0	5.786
	<u>376.532</u>	<u>200.038</u>

- Vaxtagjöld af innlendum skuldum lækkuðu milli ára um 19%. Helsta ástæðan er lægri vaxtaberandi krónuinnstæður, bundnar og lausar, um 78,2 ma.kr. Hluti þeirrar lækkunar er tilkominn vegna ákvörðunar um vaxtalaus bindiskyldu sem sett var á um mitt ár 2018.
- Vaxtagjöld af bundnum innlánnum námu um 12,8 ma.kr. á árinu 2018 samanborið við 16,8 ma.kr. á árinu 2017. Boðin eru tvenns konar bundin innlán, annars vegar bundin innlán til viku í senn sem bera fasta vexti og hins vegar bundin innlán til mánaðar í senn.
- Vaxtagjöld af viðskiptareikningum lækkuðu um 1,9 ma.kr. eða um 26,8%. Viðskiptavextir Seðlabanka Íslands voru 4,0% í upphafi árs 2018 en þann 7. nóvember voru þeir hækkaðir um 0,25% og voru í lok árs 2018 4,25%.
- Vaxtagjöld af viðskiptareikningum ríkissjóðs hækkuðu töluvert milli ára eða um 26,5%.
- Vaxtagjöld af stöðu við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn hækkuðu um 86,6%. Kom það til vegna hækkunar vaxta hjá sjóðnum á árinu.
- Vaxtagjöld af erlendum bankareikningum eru tilkomin vegna neikvæðra vaxta á innstæðum.

Þjónustutekjur

3. Þjónustutekjur greinast þannig:

	2018	2017
Tekjur af greiðslumiðlun	1.071.772	1.095.210
Tekjur vegna markaðsviðskipta	130.123	128.470
Aðrar þjónustutekjur	35.330	33.680
	<u>1.237.226</u>	<u>1.257.360</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

- Tekjur af greiðslumiðlun eru tekjur sem koma frá Greiðsluveitunni ehf. sem er í eigu bankans.

Þjónustugjöld

4. Þjónustugjöld greinast þannig:

	2018	2017
Gjöld af greiðslumiðlun.....	486.814	509.685
Gjöld vegna gjaldeyrisútboða.....	0	793.326
Gjöld vegna vörslugjalda.....	35.623	47.993
Gjöld vegna verðbréfavíðskipta.....	34.171	44.693
	<u>556.609</u>	<u>1.395.697</u>

- Þjónustugjöld lækkuðu um 60% milli ára. Lækkunin er að mestu tilkomin vegna gjaldeyrisútboða tengdra aflandskrónuútboði bankans árið 2017, en ekkert slíkt var á árinu 2018.

Tekjur af hlutafjáreign

5. Tekjur af hlutafjáreign greinast þannig:

	2018	2017
Arðstekjur frá Alþjóðagreiðslubankanum.....	37.750	46.094
	<u>37.750</u>	<u>46.094</u>

Verðbreytingar eigna

6. Verðbreytingar fjáreigna greinist þannig:

	2018	2017
<i>Innleyst endurmat</i>	(2.424.546)	0
Innlend verðbréf.....	(883.044)	0
Erlend verðbréf og verðbréfasjóðir.....	(1.541.503)	0
<i>Óinnleyst endurmat</i>	(480.541)	(7.309.658)
Innlend verðbréf.....	337.737	(1.051.544)
Innlendar afleiður.....	0	(904.780)
Erlend verðbréf og verðbréfasjóðir.....	(663.622)	(6.227.403)
Erlendar afleiður.....	(154.656)	874.068
<i>Verðbreytingar</i>		
Fullnustueignir.....	0	1.403.844
	<u>(2.905.087)</u>	<u>(5.905.814)</u>

- Endurmat af fjáreignum samanstendur af innleystum og óinnleystum gangvirðisbreytingum. Endurmat á fjáreignum á gangvirði er bókað í rekstur.
- Með tilkomu nýs viðskiptakerfis í upphafi árs 2018 hófst aðgreining milli innleysts og óinnleysts endurmats í bókhaldi.

<i>Nafnverð erlendra verðbréfa og sjóða í viðkomandi gjaldmiðli:</i>	2018	2017
EUR	1.343.500.000	1.594.000.000
GBP	590.000.000	545.000.000
USD	2.610.000.000	2.555.100.000
CNY	61.555	61.555

Gengishagnaður (tap) af gjaldeyrisviðskiptum

7. Gengishagnaður (tap) af gjaldeyrisviðskiptum:

	2018	2017
Gengishagnaður vegna aflandskrónuútbóðs	0	14.386.427
Gengistap vegna gjaldeyrisviðskipta	10.849	(384.696)
	<u>10.849</u>	<u>14.001.731</u>

- Gengishagnaður varð af gjaldeyrisviðskiptum vegna aflandskrónuútbóðs á árinu 2017 sem nam alls 14,4 ma.kr.
- Gengishagnaður (tap) af þeim gjaldeyrisviðskiptum, þar sem bankinn seldi eða keypti erlendan gjaldeyri, bókfærðist sem tekjur eða gjöld í rekstri.

Laun og launatengd gjöld

8. Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

	2018	2017
Laun	2.294.074	2.248.537
Lífeyrissjóður	334.368	319.535
Launatengd gjöld	205.796	202.425
Framlag til lífeyrisskuldbindinga	24.586	10.418
	<u>2.858.824</u>	<u>2.780.915</u>
Fjöldi ársverka	188	189

- Á árinu 2018 námu heildarlaun bankastjóra, lykilstjórnenda og bankaráðs 368,4 m.kr. Framkvæmdastjórar og lykilstarfsmenn voru 14 á árinu 2018 en 13 árið 2017. Bankastjóri fær ekki greidda þóknun fyrir setu í stjórnun og nefndum sem stofnanir og fyrirtæki á fjármálamarkaði standa sameiginlega að eða Seðlabanki Íslands tilnefnir fulltrúa í samkvæmt lögum. Heildargreiðslur til bankastjóra, lykilstjórnenda og bankaráðs á árinu 2018 greinast þannig í m.kr.:

	2018	2017
<i>Bankastjóri</i>		
Már Guðmundsson	25,2	25,0
<i>Aðstoðarbankastjóri</i>		
Rannveig Sigurðardóttir, frá 1. júlí 2018	11,4	0,0
Arnór Sighvatsson, til 30. júní 2018	11,3	22,6
<i>Lykilstjórnendur</i>		
Framkvæmdastjórar og lykilstjórnendur	306,7	289,2

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

	2018	2017
<i>Bankaráð</i>		
Gylfi Magnússon, formaður	2,1	0,0
Pórunn Guðmundsdóttir, formaður	0,9	2,8
Pórunn Guðmundsdóttir, varaformaður	1,4	0,0
Sveinn Agnarsson, varaformaður	0,7	1,4
Jón Helgi Egilsson, varaformaður	0,0	0,7
Aðrir bankaráðsmenn og varamenn	8,7	8,0
	<u>368,4</u>	<u>349,8</u>

Annar rekstrarkostnaður

9. Annar rekstrarkostnaður greinist þannig:

	2018	2017
Aðkeypt þjónusta	568.630	461.775
Rekstur eigna og lausafjármuna	242.050	221.436
Ýmsir rekstrarliðir	221.586	187.375
	<u>1.032.266</u>	<u>870.586</u>

Þóknun endurskoðenda

10. Þóknun endurskoðenda greinist þannig:

	2018	2017
Endurskoðun á ársreikningi og samstæðu		
Deloitte ehf.	20.699	26.746
Ráðgjöf og önnur þjónusta		
Önnur endurskoðendafyrirtæki	2.775	4.961
	<u>23.473</u>	<u>31.708</u>

Kostnaður af seðlum og mynt

11. Kostnaður af seðlum og mynt greinist þannig:

	2018	2017
Seðlaprentun	0	308.096
Myntslátta	165.619	0
Búnaður	478	938
Annað	100	0
	<u>166.197</u>	<u>309.034</u>

- Á árinu 2018 var 1 kr., 10 kr., 50 kr. og 100 kr. mynt slegin. Á árinu 2017 voru prentaðir 10.000 og 1.000 króna seðlar.

Virðisrýrnun krafna

12. Gjaldfærð virðisrýrnun krafna nam 2,7 m.kr. á árinu 2018. Bankinn færir afskriftareikning krafna vegna þeirra krafna sem hann telur að muni tapast.

Gengismunur

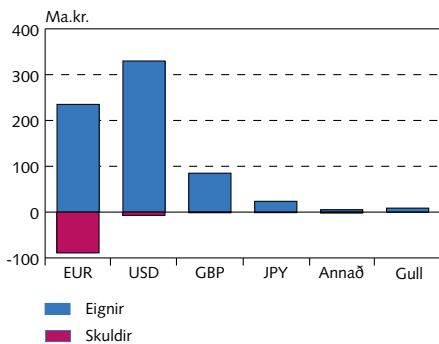
13. Gengismunur greinist þannig:

	2018	2017
<i>Uppgerður gengismunur</i>	11.996.694	(2.419.381)
Erlendar bankainnstæður	13.693.310	565.751
Erlend verðbréf og sjóðir	3.896.656	0
Innlendir gjaldeyrisreikningar	(5.600.611)	(2.985.234)
Afleiður	(2.805)	0
Annað	10.145	102
<i>Óuppperður gengismunur</i>	42.759.937	(13.511.965)
Gull	844.286	(666.813)
Alþjóðagjaldeyrisjóðurinn	921.634	(212.992)
Erlend verðbréf og sjóðir	40.976.334	(12.720.240)
Erlendar skammtímaskuldir	0	(60.946)
Afleiður	0	149.027
Annað	17.683	0
	<u>54.756.631</u>	<u>(15.931.345)</u>

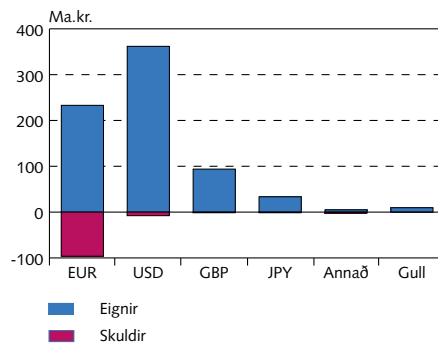
- Við skilgreiningu á uppperðum gengismun er litið á gengismun sem uppperðan þegar viðskipti fjáreign/-skuld hreyfir handbært fé án tillits til gjaldmiðils. Gengismunur á handbæru fé er skilgreindur sem uppperður.
- Breyting var gerð í upphafi árs 2018 þar sem ekki lengur er verið að verðendumeta gull heldur er framkvæmt gengisendumat á krossinum XAU/ISK.
- Með tilkomu nýs viðskiptakerfis í upphafi árs 2018 hófst aðgreining milli innleysts og óinnleysts gengismunar í bókhaldi.

Breyting helstu gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni var þannig:

	1.1. - 31.12. 2018	1.1. - 31.12. 2017
USD	11,41%	(7,45%)
EUR	6,54%	4,97%
GBP	5,21%	1,49%
NOK	5,30%	(2,91%)
DKK	6,23%	4,82%
SEK	2,42%	2,25%
JPY	13,93%	(3,91%)
CHF	10,42%	(3,38%)
CAD	2,58%	(0,48%)
XDR	8,85%	(2,03%)
CNY	5,41%	(1,24%)
XAU	9,67%	3,88%

Heildareignir og -skuldir í erlendum gjaldmiðli
2018

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Heildareignir og -skuldir í erlendum gjaldmiðli
2017

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Tekjuskattur

14. Seðlabanki Íslands er undanþeginn tekjuskatti skv. 4. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003. Gjaldfærður tekjuskattur í ársreikningi er vegna félaga í eigu bankans og greinist hann þannig:

	2018	2017
Greiðsluveitan ehf.	(54.244)	(61.606)
	<u>(54.244)</u>	<u>(61.606)</u>

- Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2019 nemur 54,9 m.kr.

Virkur tekjuskattur greinist þannig:	2018		2017	
	Fjárhæð	%	Fjárhæð	%
Hagnaður félaga í eigu bankans	271.201		308.013	
Skatthlutfall	(54.240)	(20)	(61.603)	(20)
Ófrádráttarbær kostnaður	(3)	(0)	(3)	(0)
Tekjuskattur samkvæmt rekstrarreikningi	<u>(54.244)</u>	<u>(20)</u>	<u>(61.606)</u>	<u>(20)</u>

Ráðstöfun til ríkissjóðs

15. Með lögum nr. 122/2014, um breytingu á lögum nr. 36/2001, um Seðlabanka Íslands, voru gerðar veigamiklar breytingar á reglum um ráðstöfun hagnaðar. Frá og með 1. janúar 2014 skal Seðlabanki Íslands halda sérstakan reikning meðal eiginfjárliða og skal hann nefndur „Varasjóður“.

- Meginmarkmiðið með því að halda varasjóð er að tryggja að aðeins sá hagnaður sem hefur verið innlestur myndi grundvöll til ráðstöfunar til ríkissjóðs eða til eflingar á eigin fé bankans. Þannig getur Seðlabankinn fært óinnleystan hagnað í varasjóð. Óinnleyst tap, umfram þegar skráðan óinnleystan hagnað, færirst til lækkunar á hagnaði sem er til ráðstöfunar. Þessi framsetning er hluti af varfænum reikningsskilum seðlabanka og miðar að því að hagnaði sé ráðstafað þegar hann myndast.

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

- Verðendurmat samanstendur af uppfærðu markaðsverði og gengisbreytingum gjaldmiðla, og nær það til fjárhagslegra eigna og skulda, afleiðna og gulls. Fjármálagerningar í innlendum og erlendum gjaldmiðlum eru verðmetnir hvorir fyrir sig.
- Bæði innleystur og óinnleystur hagnaður er færður í gegnum rekstrarreikning. Framlög í varasjóði samstanda af mismun á kostnaðarverði og skráðu markaðsverði. Bæði vegna kerfisbreytinga og þar sem engin staða var á varasjóði í árslok 2017 var ákveðið að kostnaðarverð endurspegli markaðsverð 31. desember 2017.

Rekstrarniðurstaða greinist þannig:

	2018	2017
Hrein vaxtagjöld	(13.343.220)	(14.157.488)
Verðendurmat, innleyst og óinnleyst	(2.905.087)	(4.816.821)
Gengismunur, innleystur og óinnleystur	54.767.480	(1.929.615)
Tekjur af hlutfjáreignum	37.750	46.094
Aðrar tekjur	1.516.676	3.188.029
Rekstrargjöld	(4.772.084)	(5.522.519)
Tekjuskattur	(54.244)	(61.606)
Afkoma ársins	<u>35.247.271</u>	<u>(23.253.926)</u>

Varasjóður greinist þannig:

	2018	2017
Staða í upphafi árs	0	0
Verðendurmat erlendra verðbréfa	(663.622)	(4.678.209)
Verðendurmat innlendra verðbréfa	176.587	(515.341)
Gengismunur	41.897.947	(5.761.725)
Verðendurmat gulls	844.286	1.088.994
Fært á óráðstafað eigið fé	0	9.866.281
Staða í lok árs	<u>42.255.199</u>	<u>0</u>

Ráðstafað eftirfarandi:

	2018	2017
Hagnaður (tap) ársins	35.247.271	(23.253.926)
Hækkun á varasjóði	(42.255.199)	0
Lækkun (hækkun) á bundnum hlutdeildarreikningi	<u>3.853.592</u>	<u>(34.770.780)</u>
	<u>(3.154.336)</u>	<u>(58.024.706)</u>

- Staða á bundnum hlutdeildarreikningi í upphafi árs nam 8,1 ma.kr. og greiddur var arður sem nemur 4,4 ma.kr. árið 2018 sem kemur til lækkunar. Hagnaður félaga í eigu bankans nam 496 m.kr. fyrir árið 2018 og er færður að fullu á reikninginn til hækkunar. Staða á bundnum hlutdeildarreikningi lækkar um 3,8 ma.kr. á árinu 2018 og færast á óráðstafað eigið fé.

- Samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands skal bankinn búa yfir fjárhagslegum styrk. Til þess að tryggja þetta markmið er hagnaði bankans ráðstafað til ríkissjóðs svo fremi sem honum er ekki ráðstafað til að efla eigið fé bankans. Hagnaður ársins samkvæmt ársreikningi er 35,3 ma.kr. Varasjóður hækkar um 42,3 ma.kr. og bundinn hlutdeildarreikningur lækkar um 3,8 ma.kr. Hagnaður ársins að teknu tilliti til varasjóðs og bundinna hlutdeildartekna er því neikvæður um 3,2 ma.kr. árið 2018.

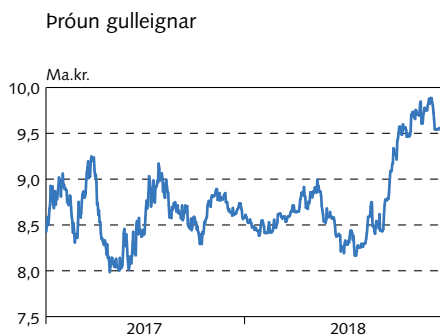
Gulleign

16. Gulleign bankans var 64.186,28 únsur í árslok 2018. Gulleign er færð á genginu 149.492 kr. á únsu í árslok 2018. Gulleignin þannig metin nam 9,6 ma.kr.

Breyting gulleignar greinist þannig:

	2018	2017
Staða í upphafi árs.....	8.731.798	8.309.617
Verðendurmat	0	1.088.994
Gengismunur	844.286	(666.813)
Staða í lok árs	9.576.083	8.731.798

- Breyting var gerð í upphafi árs 2018 þar sem ekki lengur er verið að verðendurmeta gull heldur er framkvæmt gengisendurmat á krossinum XAU/ISK.

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Erlendar eignir

17. Erlendar eignir greinast þannig:

	2018	2017
Erlendar bankainnstæður.....	119.094.789	96.731.979
Erlend verðbréf.....	576.110.046	552.121.469
Erlendir verðbréfasjóðir.....	1.175.317	1.114.998
Sérstök dráttarréttindi við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	18.248.728	16.673.764
Erlendar afleiður.....	605.800	833.022
Erlendar eignir utan forða.....	464.342	856.326
	715.699.022	668.331.558

18. Erlendar bankainnstæður greinast þannig:

	2018	2017
Innstæður í erlendum seðlabönkum.....	77.276.545	50.723.863
Innstæður í Alþjóðagreiðslubankanum.....	40.715.513	44.900.616
Innstæður í öðrum erlendum bönkum.....	1.102.731	1.107.500
	<u>119.094.789</u>	<u>96.731.979</u>
Innstæður, lausar til útgreiðslu.....	70.523.224	51.780.492
Bundnar innstæður, lausar innan 3 mánaða.....	48.571.565	44.951.487
	<u>119.094.789</u>	<u>96.731.979</u>

19. Breytingar á erlendum verðbréfum og sjóðum á árinu greinast þannig:

	2018	2017
Staða í upphafi árs.....	553.236.467	667.108.704
Kaup á árinu.....	213.272.770	135.427.621
Sala og innheimta á árinu.....	(227.066.925)	(231.340.975)
Breyting á áföllnum vöxtum og verðbótum.....	(2.472.851)	(112.371)
Óuppgert endurmat.....	(663.488)	(5.126.272)
Gengismunur.....	40.979.389	(12.720.240)
Staða í lok árs.....	<u>577.285.363</u>	<u>553.236.467</u>

20. Erlendar eignir utan forða:

Erlendar eignir utan gjaldeyrisforða greinast þannig:

	2018	2017
Eignarhlutar í Alþjóðagreiðslubankanum.....	184.486	184.486
Aðrar eignir utan gjaldeyrisforða.....	279.856	671.840
	<u>464.342</u>	<u>856.326</u>

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn (AGS)

21. Úthlutaður kvóti Íslands við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn nam 321,8 m.SDR í árslok 2018. Í febrúar 2016 tók gildi kvótaaukning hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum. Kvótaaukningin var greidd að 1/4 með gjaldeyri og að öðru leyti með krónum. Gjaldyrisstaða bankans við sjóðinn nam 69,9 m.SDR í árslok sem er mismunurinn á kvótanum og krónuinneign sjóðsins hjá bankanum, sbr. neðangreinda töflu. Úthlutað SDR námu 112,4 m.SDR.

<i>Eignir:</i>	<i>SDR (þús.)</i>	<i>ISK (þús.kr.)</i>
Kvóti Seðlabanka Íslands	321.800	52.073.676
Inneign hjá Seðlabanka Íslands	(252.002)	(40.779.033)
Gjaldeyrisstaða Seðlabankans hjá AGS	69.917	11.313.923
Innstæða Seðlabankans hjá AGS	112.772	18.248.728
	<u>182.689</u>	<u>29.562.651</u>
<i>Skuldir:</i>		
Mótvirði úthlutaðra SDR	112.382	18.185.675
Viðskiptareikningur AGS hjá Seðlabanka Íslands	6	986
	<u>112.388</u>	<u>18.186.661</u>

Innlendar fjáreignir

22. Mótaðilar innlendra fjáreigna greinast þannig:

	2018	2017
Fjármálastofnanir	861	84.379
Ríkissjóður	0	55.515.527
Aðrir aðilar	6.094.140	6.285.661
	<u>6.095.001</u>	<u>61.885.567</u>

23. Innlendar fjáreignir við fjármálastofnanir greinast þannig:

	2018	2017
Innstæður	861	6.495
Útlán	0	77.884
	<u>861</u>	<u>84.379</u>

24. Innlendar fjáreignir við ríkissjóð greinast þannig:

	2018	2017
Ríkisbréf	0	55.515.527
	<u>0</u>	<u>55.515.527</u>

- Bankinn seldi öll ríkisskuldabréf sín á árinu 2018.

25. Aðrir aðilar greinast þannig:

	2018	2017
Húsbréf	5.996.265	6.168.077
Aðrir aðilar	97.875	117.584
	<u>6.094.140</u>	<u>6.285.661</u>

Varanlegir rekstrarfjármunir

26. Varanlegir rekstrarfjármunir eru annaðhvort færðir samkvæmt kostnaðarverðsaðferð eða endurmatsaðferð.

- Samkvæmt kostnaðarverðsaðferðinni eru varanlegir rekstrarfjármunir færðir á upphaflegu kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisryrnun. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eignunum í tekjuhæft ástand.
- Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eignunum muni nýtast samstæðunni og hægt er að meta kostnað vegna þeirra með áreiðanlegum hætti. Samkvæmt endurmatsaðferðinni er notast við gangvirði á þeim degi sem varanlegir rekstrarfjármunir eru endurmetnir, að frádregnum afskriftum og virðisryrnun.
- Fasteignir bankans voru endurmetnar miðað við árslok 2005. Vegna breytinga á ársreikningslögum sumarið 2016 þarf framvegis að endurmeta fasteignir bankans árlega þar sem þær hafa áður verið endurmetnar. Í árslok 2017 var framkvæmt nýtt endurmat á fasteignum bankans, þar sem stuðst var við mat óháðs fasteignasala á Einholti 4 en aðrar fasteignir bankans voru endurmetnar innanhúss.
- Í árslok 2018 var endurmat á tveimur fasteignum, Kalkofnsvegi 1 og Ægisíðu 54 klárað. Matið var framkvæmt af óháðum fasteignasala. Það mat leiðir til 885 m.kr. hækkunar.
- Varanlegir rekstrarfjármunir í árslok 2018 greinast þannig:

	Land	Fasteignir	Lausafé	Söfn	Samtals
<i>Kostnaðar- og matsverð</i>					
Kostnaðarverð í ársbyrjun 2017	0	98.901	947.807	9.687	1.056.395
Matsverð í ársbyrjun 2017	24.000	4.575.331	30.226	237.000	4.866.557
Samtals í ársbyrjun 2017	24.000	4.674.232	978.033	246.687	5.922.952
Sérstakt endurmat		1.388.652			1.388.652
Eignfært á árinu			177.099		177.099
Aflagt á árinu (kostnaðarverð)			(14.511)		(14.511)
Kostnaðarverð í ársbyrjun 2018	0	98.901	1.110.395	9.687	1.218.983
Matsverð í ársbyrjun 2018	24.000	5.963.983	30.226	237.000	6.255.209
Samtals í ársbyrjun 2018	24.000	6.062.884	1.140.621	246.687	7.474.192
Sérstakt endurmat		885.275			885.275
Eignfært á árinu			264.830	1.000	265.830
Aflagt á árinu (kostnaðarverð)			(2.234)		(2.234)
Selt (kostnaðarverð)			(885)		(885)
Kostnaðarverð í árslok 2018	0	98.901	1.372.106	10.687	1.481.694
Matsverð í árslok 2018	24.000	6.849.258	30.226	237.000	7.140.484
Samtals í árslok 2018	24.000	6.948.159	1.402.332	247.687	8.622.178

	Land	Fasteignir	Lausafé	Söfn	Samtals
<i>Afskriftir</i>					
Kostnaðarverð í ársbyrjun 2017		9.966	502.690		512.656
Matsverð í ársbyrjun 2017		586.213	30.226		616.439
Samtals í ársbyrjun 2017	0	596.180	532.916	0	1.129.095
Afskrift ársins á kostnaðarverði		1.141	116.570		117.711
Afskrift ársins á matsverði		48.994			48.994
Aflagt á árinu (kostnaðarverð)			(14.511)		(14.511)
Kostnaðarverð í ársbyrjun 2018	0	11.108	604.749	0	615.856
Matsverð í ársbyrjun 2018	0	635.208	30.226	0	665.433
Samtals í ársbyrjun 2018	0	646.315	634.974	0	1.281.290
Afskrift ársins á kostnaðarverði		1.141	90.258		91.399
Afskrift ársins á matsverði		64.568			64.568
Aflagt á árinu (kostnaðarverð)			(2.234)		(2.234)
Söluhagnaður			(21)		(21)
Kostnaðarverð í árslok 2018	0	12.249	692.752	0	705.001
Matsverð í árslok 2018	0	699.776	30.226	0	730.001
Samtals í árslok 2018	0	712.025	722.978	0	1.435.003
<i>Bókfært verð</i>					
Bókfært verð í ársbyrjun 2017	24.000	4.078.052	445.118	246.687	4.793.857
Bókfært verð í ársbyrjun 2018	24.000	5.416.569	505.647	246.687	6.192.902
Bókfært verð í árslok 2018	24.000	6.236.134	679.354	247.687	7.187.175
Afskriftarhlutföll	0%	1-3%	10-33%	0%	

- Fasteignamat varanlegra rekstrarfjármuna í lok árs nemur 5,4 ma.kr.
- Vátryggingamat varanlegra rekstrarfjármuna í lok árs nemur 8,4 ma.kr.

Frestaður skattur

27. Frestaður skattur greinist þannig:

	(Skuldbinding)/ inneign
Staða 1. janúar 2017	(1.764)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2017	(61.606)
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2018	67.426
Staða 31. desember 2017	4.056
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2018	(54.244)
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2019	54.923
Staða 31. desember 2018	4.735

Tekjuskattsinneign greinist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	2018	2017
Varanlegir rekstrarfjármunir	5.552	5.315
Gengismunur	(9)	(265)
Viðskiptakröfur	(808)	(995)
	<u>4.735</u>	<u>4.056</u>

Aðrar eignir

28. Aðrar eignir greinast þannig:

	2018	2017
Eignarhluti í dóttur- og hlutdeildarfélögum	4.291.083	7.911.633
Tekjuskattsinneign	4.735	4.056
Afdreginn fjármagnstekjuskattur	7.472	6.557
Aðrar eignir	462.705	328.644
	<u>4.765.995</u>	<u>8.250.889</u>

- Í október 2017 var samþykkt á hluthafafundi að slíta Eignasafni Seðlabanka Íslands ehf. og í framhaldinu var félaginu skipuð skilanefnd. Fyrir á árinu höfðu félögin Hilda ehf. og SPB ehf. á sama hátt verið sett í slit. Af þeim sökum og því að í ár hafa félögin óverulega þýðingu fyrir rekstur og efnahag samstæðunnar vegna smæðar þeirra, er Eignasafni Seðlabanka Íslands ehf. haldið utan samstæðu Seðlabanka Íslands og eignarhlutinn í staðinn tilfærður sem eignarhlutir í dóttur- og hlutdeildarfélögum undir öðrum eignum.

Hlutdeildarfélög metin samkvæmt hlutdeildaraðferð:

	Staðsetning	Eignarhluti	Meginstarfsemi
Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf. (ESÍ)	Ísland	100%	Eignarhaldsfélag
<i>Eignarhlutar í dóttur- og hlutdeildarfélögum greinast þannig:</i>			
		2018	2017
Staða í ársbyrjun		7.911.633	10.000
ESÍ yfirfært úr samstæðu		0	34.670.963
Greiddur arður		(3.900.000)	(28.700.000)
Hlutdeild í afkomu		311.612	1.930.670
Hlutdeild frá fyrra ári		(32.162)	0
Staða í árslok		<u>4.291.083</u>	<u>7.911.633</u>

Samstæðan og félög í eigu bankans

29. Félög í eigu bankans

<i>Félög innan samstæðu:</i>	<i>Staðsetning</i>	<i>Eignarhluti</i>	<i>Meginstarfsemi</i>
Greiðsluveitan ehf.	Ísland	100%	Rekstur greiðslukerfa
<i>Félög utan samstæðu:</i>			
Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf.	Ísland	100%	Eignarhaldsfélag
<i>Félög í eigu ESÍ:</i>			
Hilda ehf.	Ísland	100%	Eignarhaldsfélag
SPB ehf.	Ísland	100%	Eignarhaldsfélag

Seðlar og mynt

30. Útgefnir seðlar og mynt greinast þannig:

<i>Seðlar:</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
10.000 krónur	38.892.500	33.577.500
5.000 krónur	21.593.500	22.788.500
2.000 krónur	216.000	220.000
1.000 krónur	6.333.500	6.084.500
500 krónur	1.704.500	1.559.250
	<u>68.740.000</u>	<u>64.229.750</u>
<i>Mynt:</i>		
100 krónur	2.521.200	2.335.500
50 krónur	679.790	638.090
10 krónur	584.190	561.430
5 krónur	128.359	125.169
1 króna	119.599	117.455
	<u>4.033.138</u>	<u>3.777.644</u>
Samtals útgefnir seðlar og mynt	<u>72.773.138</u>	<u>68.007.394</u>

Erlendar skuldir

31. Erlendar skuldir greinast þannig:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Aðrar skuldir	986	987
Innstæðubríf erlendra aðila	24.356.826	23.045.783
	<u>24.357.812</u>	<u>23.046.769</u>

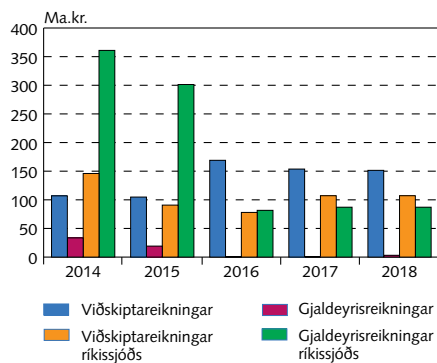
- Innstæðubríf erlendra aðila eru tilkomin vegna aðgerða við losun hafta.

Innstæður

32. Innstæður fjármálastofnana greinast þannig:

	2018	2017
Viðskiptareikningar innlánsstofnana	72.453.547	79.678.344
Viðskiptareikningar annarra fjármálastofnana.....	7.634.842	22.171.462
Gjaldeyrisreikningar	572.746	538.430
	<u>80.661.135</u>	<u>102.388.236</u>

Próun innlánsreikninga og gjaldeyrisreikninga

Heimild: Seðlabanki Íslands.

- Þátttakendur í stórgreiðslukerfi Seðlabankans geta verið með yfirdráttarheimild innan dags á stórgreiðslureikningi sínum. Yfirdráttarheimild skal tryggja að fullu með verðbréfum sem Seðlabankinn metur hæf hverju sinni.
- Í lok árs 2018 námu tryggingar í stórgreiðslukerfinu 14,5 ma.kr. að markaðsvirði.

33. Innstæður annarra aðila greinast þannig:

	2018	2017
Ríkissjóður og ríkisstofnanir.....	107.182.755	77.993.940
Gjaldeyrisreikningar ríkissjóðs og ríkisstofnana.....	87.114.332	81.646.137
Innlendar innstæður erlendra aðila.....	3.037.033	582.130
Innlendar innstæður annarra aðila.....	70.576.389	66.568.210
	<u>267.910.508</u>	<u>226.790.418</u>

Innlendar fjárskuldir

34. Innlendar fjárskuldir greinast þannig:

	2018	2017
Innstæðubréf.....	11.847.607	13.525.945
Bundin innlán.....	198.563.500	289.462.573
Afleiðusamningur við ríkissjóð.....	677.855	833.022
Vaxtalaus bindiskylda.....	20.532.650	0
	<u>231.621.612</u>	<u>303.821.539</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

- Ákveðið var í júní 2018 að breyta fyrirkomulagi bindiskyldu þannig að hún skiptist í tvo hluta, annars vegar fasta 1% bindingu sem ber enga vexti og hins vegar 1% bindingu sem flokkast með innstæðum og ber innstæðuvexti.

Lífeyrisskuldbindingar

35. Samkvæmt mati tryggingastærðfræðings námu skuldbindingar Seðlabanka Íslands vegna eftirlauna fyrrverandi bankastjóra, maka þeirra og forstjóra Þjóðhagsstofnunar, en bankinn bar helming af rekstrarkostnaði þeirra, samtals 193,5 m.kr. í árslok 2018. Greiðslur vegna þessara kjara námu alls 41,8 m.kr. á árinu 2018 og færast til lækkunar á áður færðri skuldbindingu. Hækkun skuldbindingar bankans, að teknu tilliti til greiðslna, nam 24,6 m.kr. á árinu 2018 og er hún gjaldfærð.

Breyting skuldbindingarinnar á árinu greinist þannig:

	2018	2017
Lífeyrisskuldbinding í upphafi árs.....	210.733	241.090
Greitt vegna eftirlauna	(41.797)	(40.775)
Breyting ársins.....	24.586	10.418
Lífeyrisskuldbinding í lok árs.....	193.522	210.733

Aðrar skuldir

36. Aðrar skuldir greinast þannig:

	2018	2017
Ógreiddir skattar.....	54.923	67.426
Aðrar skuldir.....	544.231	548.840
	599.154	616.266

Innkallanlegt eigið fé

37. Í upphafi árs 2015 gerðu Seðlabanki Íslands og ríkissjóður með sér samkomulag um innkallanlegt eigið fé Seðlabankans, með stoð í 3. mgr. 34. gr. laga nr. 36/2001, um Seðlabanka Íslands, með síðari breytingum, og var miðað við að breytingarnar hefðu áhrif frá og með 31. desember 2014. Með samkomulaginu skuldbindur ríkissjóður sig, á grundvelli heimildar í fjárlögum, til að leggja Seðlabankanum til 52 ma.kr. eigið fé í formi markaðshæfra eigna, ef bankinn kallar eftir því í þeim tilgangi að uppfylla lágmarkskröfur um innborgað eigið fé. Eftirstöðvar innkallans eigin fjár færast upp við hver áramót með hækkun vísitölu neysluverðs.

Bundinn hlutdeildarreikningur

38. Reikningur bundinna hlutdeildartekna kemur inn á meðal eiginfjárliða vegna breytinga á ársreikningalögum. Nemi hlutdeild sem færð er í rekstur hærri fjárhæð en nemur mótteknum arði á árinu skal mismunur færður á bundinn hlutdeildarreikning. Greiddur

var arður sem nam 4,4 ma.kr. árið 2018 sem kemur til lækkunar. Hagnaður félaga í eigu bankans nam 496 m.kr. fyrir árið 2018 og er færður að fullu á reikninginn til hækkunar. Tilgangur með að binda hlutdeildartekjur er sá að koma í veg fyrir að félög greiði út arð vegna óinnleysta hlutdeildartekna.

Þróun á eiginfjárlutfalli bankans

39. Á síðastliðnum fimm árum hefur eigið fé bankans breyst eins og eftirfarandi tafla sýnir (tölur í m.kr.):

	2018	2017	2016	2015	2014
Eigið fé í árslok (án endurmats).....	51.923	16.612	39.817	74.460	70.679
Endurmat eigna í árslok	6.412	5.590	4.250	4.299	4.348
Eigið fé í árslok	<u>58.335</u>	<u>22.202</u>	<u>44.067</u>	<u>78.760</u>	<u>75.027</u>
<i>Stöðutölur/hlutföll í lok árs</i>					
Heildareignir bankans	754.637	763.782	876.071	916.977	953.589
Eigið fé (án endurmats eigna)	51.923	16.612	39.817	74.460	70.679
Eiginfjárlutfall bankans	7,7%	2,9%	5,0%	8,6%	7,9%

Ríkissjóður

40. Vaxtatekjur og gjöld við ríkissjóð greinast þannig:

	2018	2017
Vaxtatekjur af skuldabréfi.....	0	475.521
Vaxtatekjur af ríkisbréfum	1.349.390	3.268.010
	<u>1.349.390</u>	<u>3.743.531</u>
Vaxtagjöld af viðskiptareikningum.....	3.498.633	2.765.448
Vaxtagjöld af gjaldeyrisreikningum	3.323	159.325
Vaxtagjöld af afleiðusamningum.....	346.472	316.245
	<u>3.847.958</u>	<u>3.241.018</u>
Hrein (vaxtagjöld) / vaxtatekjur.....	<u>(2.498.568)</u>	<u>502.513</u>

Hreinar vaxtaberandi eignir og skuldir greinast þannig:

	2018	2017
Ríkisbréf.....	0	55.515.527
	<u>0</u>	<u>55.515.527</u>
Innstæður ríkissjóðs og ríkisstofnana	107.182.755	77.993.940
Gjaldeyrisreikningar ríkissjóðs	87.114.332	81.646.137
Afleiðusamningur.....	677.855	833.022
	<u>194.974.942</u>	<u>160.473.099</u>

Eignir utan efnahags, ábyrgðarskuldbindingar og önnur mál

41. Seðlabanki Íslands er skuldbundinn til að greiða Alþjóðagreiðslubankanum áskrift að hlutafé verði eftir því kallað. Þegar hefur verið greiddur fjórðungur af áskrift en 75% hluti getur komið til greiðslu og nemur hann 785 m.kr.
- Seðlabanki Íslands hafði í árslok 2018 aðgang að lánafyrirgreiðslu hjá Alþjóðagreiðslubankanum, í formi endurhverfra verðbréfavíðskipta, að fjárhæð 400 m. Bandaríkjadala, sem svarar til 41,8 ma.kr. Bankinn nýtti sér ekki þessa fyrirgreiðslu á árinu 2018.

Afleiðusamningar

42. Afleiður eru flokkaðar eftir því annars vegar hvort afleiðan er skráð í gjaldeyrisforða, þ.e. hún er gerð við erlendan aðila og er í erlendum gjaldeyri, eða hins vegar aðrar afleiður. Virði afleiðna er metið og fært á gangvirði.
- Framvirkir samningar um gjaldeyrisviðskipti (e. FX forward) eru skráðir miðað við framvirkan höfuðstól sem margfaldaður er með muninum á milli uppgjörsgengis og gengis á viðskiptadegi (stundargengi/samningsgengi). Munurinn á milli gengis á viðskiptadegi og samningsgengis er færður í gegnum rekstur.
 - Hagnaður framvirkra samninga um gjaldeyrisviðskipti bókfærast sem gengishagnaður af gjaldeyrisviðskiptum.
 - Vaxtaskiptasamningar eru skráðir miðað við markaðsvirði hverju sinni.

Áhættustýring

43. Seðlabanki Íslands er opinber stofnun sem hefur ákveðnu hlutverki að gegna samkvæmt ákvæðum laga sem einkum lúta að peningamálastjórnun með vaxtaákvörðunum sínum og ávöxtun gjaldeyrisvarasjóðs landsmanna. Áhætta í rekstri hans er því nokkuð af annarri gerð en í rekstri fjármálastofnana þó að sömu heiti séu notuð. Fjárhagsleg áhætta Seðlabanka Íslands greinist í kröfu-, lausafjár- og markaðsáhættu. Kröfuáhætta er hættu á tapi vegna þess að mótaðilar eða útgefendur eru ófærir um að standa við fjárhagslegar skuldbindingar sínar á réttum tíma. Kröfuáhættu er skipt upp í útgefandaáhættu, mótaðilaáhættu og uppgjörskáhættu. Lausafjár-áhætta er sú áhætta að Seðlabankinn verði ófær um að sinna verkefnum sínum og skyldum vegna þess að eignir eru ónógar, ekki er hægt að selja þær í tíma eða aðeins er hægt að selja þær með verulegum afslætti. Markaðsáhætta er skilgreind sem hættu á tapi eða skerðing fjáreigna vegna breytinga á markaðsvirði eignanna. Markaðsáhætta skiptist í gjaldeyrisáhættu, vaxtaáhættu, vaxtálagsáhættu og gullverðsáhættu. Að auki býr bankinn við rekstrar-áhættu en það er áhættan af því að mannleg mistök eigi sér stað eða innri verkferlar og kerfi bregðist.

- Eignahlið samstæðureiknings Seðlabankans samanstendur mestmegnis af erlendum eignum, sem varðveittar eru í gjaldeyrisvarasjóði bankans. Hér á eftir fylgir umsögn um fjárhagslega megináhættu Seðlabankans sem að stærstum hluta er vegna gjaldeyrisforða.

Gjaldeyrisforði

- Við stýringu gjaldeyrisforða er farið eftir starfsreglum um varðveislu gjaldeyrisforða sem uppfærðar voru í september 2018. Í reglunum er kveðið á um skiptingu ábyrgðar við varðveislu forðans. Sett er fjárfestingarstefna sem ákvarðar ásættanlega fjárhagslega áhættu vegna gjaldeyrisforða og fjárfestingarheimild þar sem kveðið er á um hvernig varðveisla forðans skal framkvæmd.

Kröfuáhætta

Hér að neðan er gjaldeyrisforði bankans sundurliðaður eftir tegund, láns hæfismati og heimalandi útgefanda og mótaðila.

Tegund útgefenda og mótaðila í gjaldeyrisforða:	2018	2017
<i>Meginútgefendur</i>	65,5%	61,3%
Ríkissjóðir	53,6%	50,3%
Innstæður hjá seðlabönkum og Alþjóðagreiðslubankanum (BIS)	11,9%	11,0%
<i>Seljanleg ríki</i>	9,3%	10,1%
Ríkissjóðir	5,0%	7,0%
Innstæður hjá seðlabönkum	4,3%	3,1%
<i>Hátt láns hæfi</i>	19,6%	21,7%
<i>Aðrir útgefendur</i>	1,3%	2,7%
<i>Innstæður hjá fjármálastofnunum</i>	0,2%	0,2%
<i>IMF-staða</i>	4,1%	4,0%

- Útgefendum og mótaðilum Seðlabankans við varðveislu forðans er skipt í fjóra flokka. Meginútgefendur eru þeir sem taldir eru, og sögulega hafa verið, öruggustu kostir þegar áföll dynja á en bera alla jafna lægri vexti en aðrir aðilar með svipað láns hæfi og jafnan seljanleika þegar markaðir eru í jafnvægi. Seljanleg ríki eru ríkissjóðir og seðlabankar ríkja með mikinn seljanleika en teljast ekki til meginútgefenda. Þriðji flokkurinn eru útgefendur og mótaðilar sem við venjulegar aðstæður teldust með lága útgefendaáhættu og góðan seljanleika. Að lokum er flokkur annarra leyfðra útgefenda og mótaðila.

Lánshæfismat útgefenda og mótaðila í gjaldeyrisvaraforða.

Lánshæfismat	2018	2017
AAA	73,0%	73,4%
AA+	4,2%	4,2%
AA	14,6%	15,0%
AA-	1,3%	0,9%
A+	4,2%	2,9%
A	0,1%	0,0%
A-	0,1%	0,1%
BBB+	0,2%	0,8%
BBB	0,9%	1,5%
Gull	1,3%	1,3%

- Innstæður hjá seðlabönkum og Alþjóðagreiðslubankanum í gjaldeyrisforða jafngilda um 16% af forða. Seðlabankar eru að jafnaði ekki með lánshæfismat en lánshæfismat þeirra er metið það sama og ríkissjóðs viðkomandi lands. Gengið er út frá því að Alþjóðagreiðslubankinn sé með AAA-lánshæfismat (mótaðilaáhætta).
- Innstæður hjá viðskiptabönkum í gjaldeyrisforða eru að jafnaði innan við 1% af forða sem dreift er í mismunandi gjaldmiðlum hjá mismunandi bönkum og leitast bankinn við að halda þessum innstæðum í lágmarki (mótaðilaáhætta).

Dreifing á erlendum eignum í gjaldeyrisforða eftir heimalandi útgefenda/mótaðila:

Land	Lánshæfismat	2018	2017
Bandaríkin	AAA	36,0%	32,5%
Þýskaland	AAA	20,4%	19,6%
Bretland	AA	10,2%	9,2%
Fjölpjóðastofnanir	AAA	8,4%	8,9%
Alþjóðagreiðslubankinn (BIS) ¹	AAA	5,5%	6,6%
Frakkland	AA	4,7%	5,8%
Japan	A+	4,2%	2,8%
Holland	AAA	4,1%	5,5%
Finnland	AA+	1,7%	2,0%
Austurríki	AA+	0,5%	0,6%
Ítalía	BBB	0,5%	1,1%
Svíþjóð	AAA	0,5%	1,3%
Danmörk	AAA	0,5%	0,5%
Belgía	AA	0,4%	0,4%
Kanada	AAA	0,2%	0,0%
Spánn	A-	0,2%	0,8%
Ástralía	AAA	0,2%	0,0%
Kína	A+	0,2%	0,2%
Noregur	AAA	0,2%	0,2%
Sviss	AAA	0,0%	0,0%
Luxemburg	AAA	0,0%	1,1%
Gull	.	1,3%	1,3%

1. Alþjóðagreiðslubankinn er í eigu fjölmargra seðlabanka og flokkast því ekki undir eitt ákveðið land.

Uppgjörsáhætta

- Uppgjörsáhætta er sú áhætta að uppgjör fari ekki fram eins og til var ætlast, t.d. ef mótaðili afhendir ekki verðbréf þegar Sí hefur afhent peninga o.s.frv. Vegna fárra viðskipta að jafnaði er uppgjörsáhætta í forða oftast mjög lág. Stærstu viðskipti eru að jafnaði skuldabréfaviðskipti en þau eru ekki gerð upp hjá uppgjörsmiðstöðinni fyrr en bréf og lausafé mætast, því er uppgjörsáhættan í viðskiptunum takmörkuð. Rammi bankans um kröfuáhættu og lausafjárahættu setja uppgjörsáhættu bankans ytri mörk.

Lausafjárahætta

- Lausafjárahætta er sú áhætta að Seðlabankinn verði ófær um að sinna verkefnum sínum og skyldum vegna þess að eignir eru ónógar, ekki er hægt að selja þær í tíma eða aðeins er hægt að selja þær með verulegum afslætti. Gjaldeyrisforði bankans er að miklum meirihluta varðveittur í auðseljanlegum verðbréfum, innstæðum í seðlabönkum og innstæðum hjá Alþjóðagreiðslubankanum. Mjög seljanlegar eignir eru skilgreindar sem ríkisskuldabréf í eigin gjaldmiðli ríkis, í Bandaríkjadöllum, evrum og sterlingspundum, innstæður hjá seðlabönkum þessara landa eða Alþjóðagreiðslubankanum. Útgefendur bréfa þurfa að minnsta kosti að hafa lánshæfiseinkunnina AA til að þau geti flokkast undir mjög seljanlegar eignir. Mjög seljanlegar eignir voru 73% af gjaldeyrisforða Seðlabankans í lok árs 2018.
- Í eftirfarandi töflu kemur fram hvernig eignir og skuldir Seðlabankans í heild greinast eftir gjaldkræfni. Í töflunni kemur fram mismunur miðað við erlenda og innlenda gjalddagastöðu.

Greining eftirstöðva eftir eignum og skuldum í innlendum og erlendum gjaldmiðli 2017 (m.kr.):

	Gjaldfallið	Óbundið	Innan 3 mán.	3-12 mán.	1-5 ára	Yfir 5 ára	Samtals
<i>Eignir í erlendum gjaldmiðli</i>							
Gulleign.....		8.732					8.732
Erlendar eignir.....		621.697	44.951	833	672		668.153
Gjaldeyrisstaða við AGS.....		10.389					10.389
Innlendar fjáreignir.....					78		78
Aðrar eignir.....		7					7
<i>Eignir í innlendum gjaldmiðli</i>							
Innlendar fjáreignir.....		6			61.684	117	61.808
Fastafjármunir og lausafjármunir ..		6.193					6.193
Aðrar eignir.....		8.416		7			8.422
	0	655.440	44.951	840	62.433	117	763.782
<i>Skuldir í erlendum gjaldmiðli</i>							
Mótvirði við AGS.....		16.698					16.698
Innstæður fjármálastofnana.....		538					538
Aðrar innstæður.....		82.883					82.883
Innlendar fjárskuldir.....						833	833
Aðrar skuldir.....		39					39

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

Greining eftirstöðva eftir eignum og skuldum í innlendum og erlendum gjaldmiðli 2017 (m.kr.): (frh.)

	Gjaldfallið	Óbundið	Innan 3 mán.	3-12 mán.	1-5 ára	Yfir 5 ára	Samtals
<i>Skuldir í innlendum gjaldmiðli</i>							
Seðlar og mynt.....		68.007					68.007
Erlendar skuldir.....				23.047			23.047
Innstæður fjármálastofnana.....		101.850					101.850
Aðrar innstæður.....		143.908					143.908
Innlendar fjárskuldir.....			289.463	13.526			302.989
Lífeyrissjóðsskuldbinding.....				42	80	89	211
Aðrar skuldir.....			510	67			577
	0	413.923	289.972	36.682	80	922	741.580
Mism. í erl. gjalddagastöðu.....	0	540.666	44.951	833	750	(833)	586.367
Mism. í innl. gjalddagastöðu.....	0	(299.150)	(289.972)	(36.376)	61.604	29	(564.165)
Heildarstaða.....	0	241.516	(245.021)	(35.843)	62.353	(804)	22.202

Greining eftirstöðva eftir eignum og skuldum í innlendum og erlendum gjaldmiðli 2018 (m.kr.):

	Gjaldfallið	Óbundið	Innan 3 mán.	3-12 mán.	1-5 ára	Yfir 5 ára	Samtals
<i>Eignir í erlendum gjaldmiðli</i>							
Gulleign.....		9.576					9.576
Erlendar eignir.....		666.057	48.572	606	280		715.515
Gjaldeyristaða við AGS.....		11.314					11.314
Aðrar eignir.....		54					54
<i>Eignir í innlendum gjaldmiðli</i>							
Innlendar fjáreignir.....		1			6.094		6.095
Fastafjármunir og lausafjármunir ..		7.187					7.187
Aðrar eignir.....		4.686		12	184		4.883
	0	698.875	48.572	618	6.558	0	754.623
<i>Skuldir í erlendum gjaldmiðli</i>							
Mótvirði við AGS.....		18.186					18.186
Innstæður fjármálastofnana.....		573					573
Aðrar innstæður.....		89.685					89.685
Innlendar fjárskuldir.....						678	678
Aðrar skuldir.....		22					22

Greining eftirstöðva eftir eignum og skuldum í innlendum og erlendum gjaldmiðli 2018 (m.kr.):							(frh.)
	Gjaldfallið	Óbundið	Innan 3 mán.	3-12 mán.	1-5 ára	Yfir 5 ára	Samtals
<i>Skuldir í innlendum gjaldmiðli</i>							
Seðlar og mynt.....		72.773					72.773
Erlendar skuldir.....				24.357			24.357
Innstæður fjármálastofnana.....		80.088					80.088
Aðrar innstæður.....		178.225					178.225
Innlendar fjárskuldir.....			198.563	11.848		20.533	230.944
Lífeyrissjóðsskuldbinding.....			14	28	127	25	194
Aðrar skuldir.....			523	55			578
	0	439.552	199.101	36.287	127	21.235	696.303
Mism. í erl. gjalddagastöðu.....	0	578.535	48.572	606	280	(678)	627.315
Mism. í innl. gjalddagastöðu.....	0	(319.212)	(199.101)	(36.275)	6.152	(20.557)	(568.994)
Heildarstaða.....	0	259.323	(150.529)	(35.669)	6.432	(21.235)	58.321

Markaðsáhætta

44. Gjalddeyrissáttun Seðlabankans er sú áhætta að verða fyrir tjóni vegna breytinga á gengi erlendra gjaldmiðla gagnvart krónunni. Leitast er við að lágmarka gjalddeyrissáttun Seðlabankans á hverjum tíma með því að halda eignum í sömu gjaldmiðlum og sömu fjárhæðum og skuldbindingar í erlendum gjaldmiðlum eftir því sem frekast er kostur. Gjalddeyrissáttunsskuldbindingu hreinnar gjalddeyriseignar bankans (gjalddeyrissjóðs) er síðan haldið í ákveðinni gjaldmiðlasamsetningu. Bankinn notar afleiður til að stýra gjalddeyrissáttun. Gjalddeyrissjóður Seðlabankans í lok árs 2017 og 2018 skiptist með eftirfarandi hætti:

Greining gjaldmiðla í fjáreignum og skuldum 2017 (m.kr.):							
Eignir:	Evra	Bandaríkja- dalur	Sterlings- pund	Jen	Aðrir gjaldm.	Gull	Samtals
Gull.....						8.732	8.732
Erlendar eignir.....	231.774	325.595	84.122	22.814	3.848		668.153
Gjalddeyrissáttun við AGS.....	3.379	4.251	847	772	1.141		10.389
Innlendar fjáreignir.....				44	34		78
Aðrar eignir.....	4	3					7
	235.158	329.849	84.969	23.629	5.023	8.732	687.359
<i>Skuldir:</i>							
Mótvirði við AGS.....	5.432	6.832	1.361	1.240	1.834		16.698
Innstæður fjármálastofnana.....	323				216		538
Aðrar innstæður.....	82.487	269	39		88		82.883
Innlendar fjárskuldir.....	833						833
Aðrar skuldir.....	21	9	8				39
	89.094	7.111	1.408	1.240	2.137	0	100.992
Nettóeign í ISK.....	146.063	322.738	83.561	22.389	2.886	8.732	586.368

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

Greining gjaldmiðla í fjáreignum og skuldum 2018 (m.kr.):							(frh.)
Eignir:	Evra	Bandaríkja- dalur	Sterlings- pund	Jen	Aðrir gjaldm.	Gull	Samtals
Gull						9.576	9.576
Erlendar eignir	229.393	357.082	92.763	32.570	3.706		715.515
Gjaldeyrisstaða við AGS	3.607	4.739	888	878	1.203		11.314
Innlendar fjáreignir							
Aðrar eignir	51	2					54
	<u>233.051</u>	<u>361.823</u>	<u>93.651</u>	<u>33.448</u>	<u>4.909</u>	<u>9.576</u>	<u>736.458</u>
Skuldir:							
Erlendar skuldir							
Mótvirði við AGS	5.798	7.617	1.427	1.411	1.933		18.186
Innstæður fjármálastofnana ...	342				230		573
Aðrar innstæður	90.114	196	1		53		90.364
Innlendar fjárskuldir	1		3				5
Aðrar skuldir	13	3					17
	<u>96.269</u>	<u>7.816</u>	<u>1.431</u>	<u>1.411</u>	<u>2.217</u>	<u>0</u>	<u>109.144</u>
Nettóeign í ISK	<u>136.783</u>	<u>354.007</u>	<u>92.452</u>	<u>32.037</u>	<u>2.692</u>	<u>9.576</u>	<u>627.548</u>

- Eftirfarandi tafla sýnir hrein bókfærð áhrif á gjaldeyrisstöður við 10% virðisbreytingu íslensku krónunnar gagnvart öðrum gjaldmiðlum, reiknað á stöðu myntar í forða. Næmnigreiningin felur ekki í sér neina skoðun á fylgni milli viðkomandi gjaldeyriskross og annarrar markaðsáhættu. Lækkun á gengi krónunnar hefði jákvæð áhrif á forða og hækkun á gengi krónunnar neikvæð áhrif. Taflan sýnir aðeins áhrif af breytingu á þeim degi en ekki áhrif af 10% breytingu á gengi yfir árið.

	2018 +/- 10% (m.kr.)	2017 +/- 10% (m.kr.)
USD	35.430	32.010
EUR	22.639	22.893
GBP	9.257	8.311
JPY	8.391	5.269
Samtals	40.287	36.473

Vaxtaáhætta

- Vaxtaáhætta er sú áhætta að fé tapist vegna breytinga á markaðsvöxtum. Stefna bankans í fjárfestingu miðar að því að bankinn geti ætíð sinnt verkefnum sínum og skyldum. Því er leitast við að erlendar eignir séu seljanlegar og fé er aðeins fest hjá traustum aðilum. Ávöxtun er þó einnig höfð til hliðsjónar við fjárfestingu. Dregið er úr vaxtaáhættu í erlendum gjaldeyri með því að stilla eignum á móti skuldum.

Gullverðsáhætta

- Gulleign er hluti af gjaldeyrisforða og eru markaðsbreytingar á gulli því áhætta fyrir Seðlabankann. Gull er þó ekki stór hluti af forða en bankinn á um 64 þúsund únsur af gulli sem jafngildir um 1,3% af gjaldeyrisforða. Seðlabankinn lánaði öðrum fjármálafyrirtækjum ekki gull á árinu.

Markaðsviðskipti

- Viðskipti Seðlabankans við innlend fjármálafyrirtæki eru tvenns konar. Annars vegar lánar Seðlabankinn fjármálafyrirtækjum lausafé til skamms tíma, gegn veði, hins vegar leggja fjármálafyrirtæki fé inn á reikninga í Seðlabankanum.
- Kröfuáhætta í lánveitingum Seðlabankans er óveruleg. Veð sem Seðlabankinn tekur vegna lána eru gefin út af íslenska ríkinu, eru með ríkisábyrgð eða eru innstæður í Seðlabankanum. Seðlabankinn lánar til skamms tíma í einu. Verði mótaðili ófær um að greiða lán heldur Seðlabankinn eftir undirliggjandi veði. Seðlabankinn tekur alltaf á móti veði áður en lán er veitt og afhendir ekki veð fyrr en lán hefur verið endurgreitt. Uppgjörsáhætta bankans er því óveruleg.
- Markaðsáhætta er lítil. Seðlabankinn vaktar markaðsverð veða sem hann hefur tekið vegna lána eða vegna trygginga í greiðsluferfum. Frádrag er alltaf tekið af markaðsverði áður en lán er veitt. Verði breyting á markaðsverði eigna getur bankinn kallað strax eftir auknum tryggingum.
- Lausafjáráhætta gagnvart Seðlabankanum er óveruleg. Öll reglubundin viðskipti við fjármálafyrirtæki eru í íslenskum krónum og lítil líkindi til þess að Seðlabankinn geti ekki uppfyllt skyldur sínar.

VIÐAUKAR

Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2018

Nr.	1	11. janúar 2018	Gjaldeyrismarkaður, gengisþróun og gjaldeyrisforði árið 2017
–	2	7. febrúar 2018	Yfirlýsing peningastefnunar 7. febrúar 2018
–	3	23. febrúar 2018	Seðlabanki Íslands birtir undanþágu sem bankinn veitti Kaupþingi hf. 15. janúar 2016
–	4	2. mars 2018	Viðskiptaafgangur 2,8 ma.kr. á fjórða ársfjórðungi 2017 – hrein staða við útlönd jákvæð um 190 ma.kr. í lok ársins
–	5	14. mars 2018	Yfirlýsing peningastefnunar 14. mars 2018
–	6	16. maí 2018	Yfirlýsing peningastefnunar 16. maí 2018
–	7	1. júní 2018	Vextir á innstæðubréfum Seðlabanka Íslands
–	8	4. júní 2018	Viðskiptaafgangur 0,3 ma.kr. á fjórða ársfjórðungi 2018 – hrein staða við útlönd jákvæð um 235 ma.kr.
–	9	5. júní 2018	Breyting á bindiskyldu lánastofnana
–	10	13. júní 2018	Yfirlýsing peningastefnunar 13. júní 2018
–	11	21. júní 2018	Rannveig Sigurðardóttir skipuð aðstoðarseðlabankastjóri
–	12	29. ágúst 2018	Yfirlýsing peningastefnunar 29. ágúst 2018
–	13	3. september 2018	Viðskiptaafgangur á öðrum ársfjórðungi 2018 – hrein staða við útlönd jákvæð um 261 ma.kr.
–	14	3. október 2018	Yfirlýsing peningastefnunar 3. október 2018
–	15	7. nóvember 2018	Yfirlýsing peningastefnunar 7. nóvember 2018
–	16	9. nóvember 2018	Gjaldeyrisviðskipti í anda FX Global Code
–	17	3. desember 2018	Viðskiptaafgangur var 76,5 ma.kr. á þriðja ársfjórðungi 2018. Hrein staða við útlönd jákvæð um 368 ma.kr.
–	18	7. desember 2018	Frumvarp um breytingu á lögum – losun fjármagnshafna á aflandskrónueigendur og bindingarskylda á fjármagnsinnstreymi
–	19	12. desember 2018	Yfirlýsing peningastefnunar 12. desember 2018

Ritaskrá Seðlabanka Íslands árið 2018

Rit á íslensku:

Ársskýrsla 2017.

Fjármálastöðugleiki 2018, tvö hefti.

Peningamál 2018, fjögur hefti.

Fjármálainnviðir 2018.

Hagvísar 2018, fjögur hefti.

Sérít Seðlabanka Íslands, 12. rit: Rafkróna? Áfangaskýrsla, september 2018.

Sérít Seðlabanka Íslands, 13. rit: Smágreiðslumiðlun frá sjónarhóli viðbúnaðar og fjármálastöðugleika, september 2018.

Rit á ensku:

Annual Report 2017.

Financial Stability 2018, tvö hefti.

Monetary Bulletin 2018, fjögur hefti.

Economic Indicators 2018, fjögur hefti.

Economy of Iceland 2018.

Special Publication, no. 12: Rafkróna – Interim report (september 2018).

Special Publication, no. 13: Retail payment intermediation – Abstract (september 2018).

Central Bank of Iceland Working Paper No. 76, The effects of Airbnb on the residential housing market, eftir Lúðvík Elíasson og Önund Pál Ragnarsson (febrúar 2018).

Central Bank of Iceland Working Paper No. 77, Disinflation and improved anchoring of long-term inflation expectations: The Icelandic experience, eftir Þórarín G. Pétursson (mars 2018).

Central Bank of Iceland Working Paper No. 78, The common component of the CPI: A trendy measure of Icelandic underlying inflation, eftir Aðalheiði Ó. Guðlaugsdóttur og Lilju S. Kro (ágúst 2018).

Öll þessi rit eru aðgengileg á vef bankans.

TÖFLUR

Efnisyfirlit töfluviðauka

81	Tafla 1	Vextir við Seðlabanka Íslands
82	Tafla 2	Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar
82	Tafla 3	Skipting seðla og myntar í umferð utan Seðlabanka Íslands í árslok
83	Tafla 4	Úr reikningum innlánsstofnana
84	Tafla 5	Úr reikningum bankakerfisins
85	Tafla 6	Bindiskylduhlutföll (%)
85	Tafla 7	Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu
85	Tafla 8	Dæmi um árlegt meðaltal vaxta nokkurra útlána innlánsstofnana og dráttarvaxta (% á ári)
86	Tafla 9	Efnahagsreikningur Seðlabankans

Tafla 1 Vextir við Seðlabanka Íslands¹

	Viðskipta- reikningar	Bindiskyldar innstæður	Daglán	Lán gegn veði í verðbréfum til 7 daga	28 daga inn- stæðubréf (hámarksvextir)	Bundin innlán til 7 daga
6. febrúar 2013	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
20. mars 2013	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
15. maí 2013	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
12. júní 2013	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
21. ágúst 2013	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
2. október 2013	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
6. nóvember 2013	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
11. desember 2013	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
12. febrúar 2014	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
19. mars 2014	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
21. maí 2014	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
11. júní 2014	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
20. ágúst 2014	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
1. október 2014	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
5. nóvember 2014	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
10. desember 2014	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
4. febrúar 2015	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
18. mars 2015	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
13. maí 2015	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
10. júní 2015	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
19. ágúst 2015	5,25	5,25	7,25	6,25		5,50
30. september 2015	5,25	5,25	7,25	6,25		5,50
4. nóvember 2015	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
9. desember 2015	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
10. febrúar 2016	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
16. mars 2016	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
11. maí 2016	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
1. júní 2016	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
24. ágúst 2016	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
5. október 2016	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
16. nóvember 2016	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
14. desember 2016	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
8. febrúar 2017	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
15. mars 2017	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
17. maí 2017	4,50	4,50	6,50	5,50		4,75
14. júní 2017	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
23. ágúst 2017	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
4. október 2017	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
15. nóvember 2017	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
13. desember 2017	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
7. febrúar 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
14. mars 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
16. maí 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
13. júní 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
29. ágúst 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
3. október 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
7. nóvember 2018	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
12. desember 2018	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50

1. Vextir miðast við birtingardag, nema vextir á viðskiptareikningum og bindiskyldum innstæðum sem taka breytingum 1., 11. eða 21. hvers mánaðar. Frá og með 14. desember 2016 miðast allir vextir við birtingardag.

Tafla 2 Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar

	Vísitala meðalgengis viðskiptavog þröng ¹	Raungengi krónunnar ³						
		Vísitala meðalgengis viðskiptavog þröng ²			Hlutfallslegt verðlag		Hlutfallslegur launakostnaður	
		Meðaltal	Innfl.vog	Útfl.vog	Vísitala	%-breyt.	Vísitala	%-breyt.
2000	101,5	96,1	96,3	95,7	86,9	2,9	84,8	2,9
2001	121,4	115,4	115,1	115,3	75,6	-13,0	72,9	-14,0
2002	118,5	112,0	111,7	112,0	80,1	6,0	78,5	7,7
2003	113,4	105,3	104,8	105,4	85,3	6,6	84,8	8,0
2004	112,1	103,1	102,4	103,5	88,2	3,4	86,4	1,9
2005	100,8	92,6	91,9	93,0	100,1	13,5	100,0	15,8
2006	112,7	103,4	102,6	104,0	93,6	-6,5	97,5	-2,5
2007	110,9	100,9	99,9	101,5	98,6	5,3	101,5	4,1
2008	157,3	141,9	140,9	142,4	78,2	-20,7	73,5	-27,5
2009	210,6	191,0	190,0	191,4	63,6	-18,7	49,9	-32,1
2010	204,0	185,0	184,4	185,0	67,7	6,5	56,1	12,3
2011	204,5	183,5	183,0	183,3	68,3	0,8	59,7	6,4
2012	209,1	189,0	188,6	188,8	68,7	0,6	60,3	1,1
2013	206,5	186,3	185,9	186,1	71,3	3,8	62,9	4,3
2014	195,1	177,2	176,2	177,5	76,0	6,6	68,5	8,8
2015	189,5	176,3	175,0	177,1	79,2	4,3	74,5	8,8
2016	169,4	158,9	158,1	159,1	89,4	12,8	86,2	15,7
2017	151,2	141,1	140,6	141,1	100,0	11,9	99,8	15,8
2018	157,2	147,0	146,2	147,2	97,0	-3,0	100,1	0,3

1. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskrí krónu. 3. jan. 2000 = 100. 2. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskrí krónu. 31. des. 1994 = 100. 3. Vísitalan sýnir raungengi krónunnar miðað við verðlags- og launapröun í helstu viðskiptalöndum Íslands. 2005 = 100.

Tafla 3 Skipting seðla og myntar í umferð utan Seðlabanka Íslands í árslok

	2014		2015		2016		2017		2018	
	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%
Seðlastærð:										
10.000 kr.	13.197.500	28,1	20.057.500	38,2	27.742.500	47,2	33.577.500	52,3	38.892.500	56,6
5.000 kr.	28.156.000	59,9	26.056.000	49,6	23.868.500	40,6	22.788.500	35,5	21.593.500	31,4
2.000 kr.	260.000	0,6	238.000	0,5	229.000	0,4	220.000	0,3	216.000	0,3
1.000 kr.	4.216.500	9,0	4.876.000	9,3	5.535.500	9,4	6.084.500	9,5	6.333.500	9,2
500 kr.	1.210.750	2,6	1.280.000	2,4	1.445.000	2,5	1.559.250	2,4	1.704.500	2,5
Samtals	47.040.750	100,0	52.507.500	100,0	58.820.500	100,0	64.229.750	100,0	68.740.000	100,0
Myntstærð:										
100 kr.	1.730.600	59,4	1.905.300	60,2	2.142.300	61,1	2.335.500	61,8	2.521.200	62,5
50 kr.	494.940	17,0	532.540	16,8	592.740	16,9	638.090	16,9	679.790	16,9
10 kr.	471.850	16,2	500.730	15,8	537.410	15,3	561.430	14,9	584.190	14,5
5 kr.	110.149	3,8	114.609	3,6	120.454	3,4	125.169	3,3	128.359	3,2
1 kr.	107.026	3,7	110.458	3,5	114.539	3,3	117.455	3,1	119.599	3,0
Samtals	2.914.565	100,0	3.163.637	100,0	3.507.443	100,0	3.777.644	100,0	4.033.138	100,0
Alls í umferð	49.955.315		55.671.137		62.327.943		68.007.394		72.773.138	

Tafla 4 Úr reikningum innlánsstofnana¹

Staða í árslok í m.kr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Eignir:</i>							
Innlendar eignir, alls	2.543.041	2.590.418	2.602.667	2.848.550	2.970.654	3.080.546	3.267.893
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	159.955	184.106	139.069	294.597	385.042	378.700	293.870
Innlán frá innlánsstofnunum	4.543	3.993	5.286	2.888	4.176	6.075	658
Innlend útlán og markaðsverðbréf	2.184.177	2.211.173	2.314.376	2.421.376	2.461.081	2.582.965	2.861.096
Útlán	1.774.800	1.860.835	1.939.689	2.025.061	2.136.566	2.357.794	2.658.135
Greiddar óinnleystar ábyrgðir	531	364	237	56	32	172	121
Yfirdráttarlán í íslenskum krónum	175.868	181.882	176.407	174.058	159.861	161.421	172.096
Víxlar	255	223	141	29	0	0	0
Óverðtryggð útlán	732.824	754.046	774.870	778.048	794.271	860.684	1.020.383
Verðtryggð útlán	807.573	834.788	783.035	815.027	902.996	989.590	1.044.223
Í erlendum gjaldmiðlum	549.114	402.652	362.942	349.405	320.431	366.185	423.294
Yfirdráttarlán í erlendum gjaldmiðlum	20.838	20.208	21.269	20.322	34.321	29.812	34.397
Niðurfærslur	-512.203	-333.329	-179.212	-111.884	-75.344	-50.069	-36.380
Eignarleigusamningar	40.273	40.860	40.654	47.144	51.174	49.970	49.927
Markaðsskuldabréf og -víxlar	333.885	266.856	270.133	263.711	206.056	116.001	95.842
Hlutabréf	35.219	42.623	63.900	85.460	67.284	59.199	57.192
Afleiðusamningar	1.066	2.390	2.144	3.180	5.381	5.951	6.240
Hlutdeildarfyrtæki	13.817	24.200	9.244	2.075	2.045	2.778	3.898
Tengd fyrirtæki	93.981	80.214	71.116	65.095	61.391	52.583	39.935
Aðrar eignir	85.502	84.342	61.433	59.339	51.539	51.494	62.195
Erlendar eignir, alls	366.209	437.998	394.722	348.513	251.208	324.275	413.595
Innlán í erlendum innlánsstofnunum	101.666	84.187	91.729	99.074	56.299	77.887	107.039
Erlend útlán og markaðsverðbréf	254.542	348.582	297.602	243.646	188.183	233.895	293.474
Útlán til erlendra aðila	266.919	298.374	168.881	156.393	145.876	138.108	156.483
Niðurfærslur	-101.040	-114.296	-6.405	-13.793	-13.457	-4.251	-3.211
Markaðsskuldabréf og -víxlar	83.331	163.054	133.415	99.227	53.590	85.778	137.139
Hlutabréf	5.332	1.451	1.709	1.818	2.175	14.260	3.063
Afleiðusamningar	1.227	864	1.167	1.955	2.328	7.951	8.233
Hlutdeildarfyrtæki	3.945	0	0	0	0	0	0
Tengd fyrirtæki	1.914	1.320	1.076	26	23	16	14
Aðrar eignir	2.914	3.045	3.149	3.811	4.375	4.527	4.835
Eignir, samtals	2.909.250	3.028.416	2.997.389	3.197.062	3.221.861	3.404.821	3.681.488
<i>Skuldir:</i>							
Innlendar skuldir, alls	2.279.183	2.333.757	2.242.985	2.256.318	2.073.439	2.146.706	2.372.585
Skuldir við Seðlabanka	12.508	52.998	55.102	56.024	0	0	0
Innstæður innlendra aðila, alls	1.438.653	1.507.208	1.608.177	1.695.739	1.613.703	1.689.204	1.807.724
Veltiinnlán	345.425	341.828	341.463	352.955	415.612	442.542	449.053
Veltiinnlán í erlendum gjaldmiðlum	28.639	41.196	28.038	33.446	15.278	20.819	14.804
Óbundið sparifé	500.901	515.790	572.154	552.629	519.050	571.616	648.178
Verðtryggð innlán	219.437	210.213	192.856	178.820	163.112	153.826	155.922
Orlofsreikningar	7.922	8.446	9.125	10.134	11.280	12.412	13.390
Innlán v/viðbótarlífeyrissparnaðar	89.010	93.750	99.198	106.678	114.552	124.639	138.178
Annað bundið sparifé	247.319	295.985	365.343	461.077	374.818	363.351	388.199
Innlán frá innlánsstofnunum	70.418	133.816	17.351	4.593	1.521	1.555	2.102
Verðbréfaútgáfa	150.962	179.333	181.652	235.043	301.852	381.545	480.400
Víkjandi lán	58.966	55.129	54.239	30.590	506	194	58
Beinar lántökur	418.802	279.614	229.196	145.407	65.234	396	911
Afleiðusamningar	49.102	34.837	21.153	19.780	9.867	8.853	14.277
Aðrar skuldir	79.772	90.822	76.115	69.143	80.756	64.958	67.113
Erlendar skuldir, alls	121.549	143.927	150.800	282.531	508.325	600.777	683.834
Innlán frá erlendum innlánsstofnunum	63.451	57.966	46.931	49.082	18.908	15.771	20.619
Innlán frá erlendum aðilum, öðrum en innlánsstofnunum	57.786	67.362	66.266	50.766	76.405	65.788	63.610
Afleiðusamningar	142	128	125	1.238	1.375	2.581	2.234
Verðbréfaútgáfa	0	18.294	37.262	175.207	406.055	503.785	577.328

Tafla 4 Úr reikningum innlánsstofnana (frh.)¹

Staða í árslok í m.kr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beinar lántökur	0	0	0	6.138	5.169	12.703	19.958
Aðrar erlendar skuldir	170	177	216	100	413	148	86
Eigið fé og hlutdeild minnihluta	508.519	550.732	603.604	658.214	640.097	657.338	625.069
Skuldir og eigið fé	2.909.250	3.028.416	2.997.389	3.197.062	3.221.861	3.404.821	3.681.488

1. Nýjustu tölur eru bráðabirgðatölur. Tölur taka einungis til starfandi fjármálfyrirtæja á hverjum tíma.

Tafla 5 Úr reikningum bankakerfisins¹

Staða í árslok í m.kr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Erlendar eignir, alls	906.155	925.622	924.958	1.001.522	1.067.803	1.011.728	1.150.405
Erlend útlán og markaðsverðbréf	661.827	780.348	778.115	734.309	855.292	787.131	870.993
Aðrar erlendar eignir	244.328	145.275	146.843	267.212	212.512	224.596	279.412
Erlendar skuldir, alls	315.129	316.217	239.804	313.771	547.041	628.407	709.458
Erlend verðbréfaútgáfa	0	18.294	37.262	175.207	406.055	503.785	577.328
Aðrar erlendar skuldir	315.129	297.923	202.542	138.565	140.986	124.622	132.130
Innlendar eignir, alls	2.902.883	2.862.512	2.832.981	2.792.887	2.669.461	2.778.726	2.990.595
Innlend útlán og markaðsverðbréf	2.369.303	2.390.705	2.470.081	2.521.943	2.504.163	2.644.648	2.867.099
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	402.619	393.879	371.800	309.627	206.613	125.204	36.913
Sveitarfélög og -stofnanir	15.430	12.844	18.931	19.626	18.365	21.387	22.220
Fjármálfyrirtæki	58.819	46.745	82.318	51.252	46.698	58.447	82.342
Eignarhaldsfélög	303.495	234.287	179.256	177.708	147.368	136.909	132.652
Fyrirtæki	1.304.039	1.171.214	1.102.579	1.160.414	1.201.628	1.325.845	1.487.558
Heimili	797.105	865.065	887.453	907.667	951.104	1.020.813	1.134.204
Félagasamtök	0	0	6.955	7.534	7.731	6.112	7.590
Niðurfærslur	-512.203	-333.329	-179.212	-111.884	-75.344	-50.069	-36.380
Aðrar innlendar eignir	533.580	471.807	362.901	270.944	165.299	134.078	123.497
Innlendar skuldir, alls	3.493.909	3.471.917	3.518.135	3.480.637	3.190.224	3.162.047	3.431.543
Peningamagn, sparifé og innlend verðbréfaútgáfa (M4) ²	1.610.062	1.703.647	1.813.507	1.957.834	1.944.788	2.107.190	2.326.697
Innlend verðbréfaútgáfa	150.962	179.333	181.652	235.043	301.852	381.545	480.400
Peningamagn og sparifé (M3)	1.459.100	1.524.314	1.631.855	1.722.792	1.642.936	1.725.644	1.846.298
Bundin innlán	558.879	604.200	663.068	754.656	662.163	653.131	694.370
Peningamagn og almennt sparifé (M2)	900.222	920.114	968.788	968.135	980.772	1.072.513	1.151.927
Almennt sparifé	490.491	504.357	561.074	538.682	501.211	556.156	631.310
Peningamagn (M1)	409.730	415.757	407.713	429.453	479.561	516.358	520.618
Veltiinnlán	368.868	374.140	363.686	380.549	424.464	456.064	456.269
Seðlar og mynt í umferð	40.862	41.617	44.028	48.904	55.097	60.294	64.349
Aðrar innlendar skuldir	1.883.847	1.768.270	1.704.628	1.522.803	1.245.436	1.054.857	1.104.845
Eigið fé	606.618	640.539	678.631	736.973	684.165	679.540	682.817
Aðrar innl. skuldir ótaldar annars staðar	1.277.228	1.127.731	1.025.997	785.830	561.271	375.317	422.029
Skuldir og eigið fé, alls	3.809.038	3.788.134	3.757.939	3.794.408	3.737.265	3.790.454	4.141.000

1. Nýjustu tölur eru bráðabirgðatölur. Tölur taka einungis til starfandi fjármálfyrirtækja á hverjum tíma. 2. Við útreikning peningamagns eru einungis talin innlán annarra en Seðla-bankans, innlánsstofnana, ríkissjóðs og erlendra aðila.

Tafla 6 Bindiskylduhlutföll (%)¹

Gildistími frá:	Samtals bindiskylduhlutfall	Bindihlutfall, meðaltalsuppfyllt bindiskylda	Gildistími frá:	Samtals bindiskylduhlutfall	Bindihlutfall, meðaltalsuppfyllt bindiskylda	Bindihlutfall, % föst bindiskylda
1. júní 1979	28,0	28,0	1. desember 1992	5,0	5,0	
17. apríl 1985	18,0	18,0	1. nóvember 1993	4,0 (2,5) ²	4,0	
1. mars 1987	13,0	13,0	21. maí 1998	4,0 (1,5) ²	4,0	
1. ágúst 1988	12,0	12,0	21. mars 2003	3,0 (1,0) ²	3,0	
1. mars 1989	11,0	11,0	21. desember 2003	2,0 (0,0) ³	2,0	
1. maí 1990	10,0	10,0	21. október 2015	4,0 (0,0) ⁴	4,0	
1. júní 1990	7,0	7,0	21. desember 2015	2,5 (0,0) ⁴	2,5	
31. október 1991	6,0	6,0	21. júní 2016	2,0 (0,0) ⁴	2,0	
1. janúar 1992	7,0	7,0	21. júní 2018	2,0 (0,0) ⁵	1,0	1,0
1. nóvember 1992	6,0	6,0				

1. Bindiskylda sem hlutfall af heildarinnstæðum frá og með 1. júní 1979, af innlendu ráðstöfunarfé frá og með 1. mars 1989 og af öllu ráðstöfunarfé frá og með 21. maí 1998. 2. Innan sviga er bindiskylduhlutfall bundinna innstæðna og verðbréfa. 3. Innan sviga er bindiskylduhlutfall innstæðna og verðbréfaútgáfu með upphaflegan eftirstöðvatíma lengri en 2 ár, svo og verðbréfa sem sett eru að veði í viðskiptum við Seðlabanka Íslands (áður endurhverf viðskipti). 4. Innan sviga er bindiskylduhlutfall innstæðna og verðbréfaútgáfu með eftirstöðvatíma lengri en 2 ár, skv. reglum um bindiskyldu nr. 870 frá 30. september 2015. 5. Breytt fyrirkomulag bindiskyldu skv. reglum um bindiskyldu nr. 585 frá 4. júní 2018.

Tafla 7 Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu

2018	Almennir vextir óverðtryggðra og verðtryggðra útlána, dráttarvextir, auk vaxta af skaðabótakröfum			
	Almennir vextir, vextir óverðtryggðra skuldabréfalána	Almennir vextir, vextir verðtryggðra skuldabréfalána	Dráttarvextir af peninga-kröfum í krónum	Almennir vextir, vextir af skaðabótakröfum
1. janúar	5,60	3,65	12,00	3,73
1. febrúar	5,60	3,65	12,00	3,73
1. mars	5,60	3,65	12,00	3,73
1. apríl	5,60	3,65	12,00	3,73
1. maí	5,60	3,65	12,00	3,73
1. júní	5,75	3,65	12,00	3,83
1. júlí	5,75	3,65	12,00	3,83
1. ágúst	5,75	3,65	12,00	3,83
1. september	5,75	3,65	12,00	3,83
1. október	5,75	3,65	12,00	3,83
1. nóvember	5,75	3,65	12,00	3,83
1. desember	6,00	3,65	12,25	4,00
Meðaltal 2018	5,71	3,65	12,02	3,80
Meðaltal 2017	6,11	3,65	12,44	4,07

Tafla 8 Dæmi um árlegt meðaltal vaxta nokkurra útlána innlánsstofnana og dráttarvaxta (% á ári)

	Almenn óverðtryggð lán ¹		Almenn verðtryggð lán ¹		Dráttarvextir		Breyting lánskjaravísitölu ³
	Nafnvextir ²	Raunávöxtun	Nafnvextir ²	Raunávöxtun	Nafnvextir ²	Raunávöxtun	
2007	19,3	12,7	15,2	8,8	25,0	18,1	5,9
2008	20,5	3,6	28,1	10,1	25,8	8,1	16,4
2009	16,4	7,1	17,3	8,0	21,2	11,6	8,6
2010	10,4	7,6	9,1	6,4	15,1	12,1	2,6
2011	7,7	2,4	11,7	6,1	11,4	5,9	5,2
2012	8,2	3,5	10,6	5,8	12,4	7,5	4,5
2013	8,2	4,4	9,1	5,3	13,0	9,0	3,7
2014	7,8	6,7	6,4	5,3	13,0	11,8	1,0
2015	7,6	5,5	7,3	5,2	12,7	10,5	2,0
2016	8,3	6,0	7,5	5,3	13,4	11,1	2,1
2017	7,3	5,5	7,0	5,2	12,4	10,5	1,7
2018	6,9	3,6	8,6	5,2	12,0	8,5	3,3

1. Vegið meðaltal vaxta af nýjum lánnum. 2. Flatir vextir. 3. Breyting lánskjaravísitölu milli janúargilda samkvæmt heimild Hagstofu Íslands.

Tafla 9 Efnahagsreikningur Seðlabankans¹

Í m.kr.	Árslok					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Eignir:</i>	1.074.954	1.003.777	957.277	948.340	900.649	764.530
<i>Erlendar eignir</i>	539.947	487.624	530.236	653.009	816.596	687.452
Gulleign	13.757	8.817	9.598	8.790	8.310	8.732
Sérstök dráttarréttindi við Alþjóðagjaldeyrissj.	1.767	953	1.014	20.072	16.963	16.674
Gjaldeyrissaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	3.710	3.326	3.447	3.369	10.596	10.389
Bankainnstæður	113.242	42.578	35.375	129.809	111.841	96.728
Erlend verðbréf	407.286	431.765	480.514	490.663	667.109	553.236
Aðrar eignir í gjaldeyrisforða	0	0	104	120	938	837
Erlendar eignir utan forða	184	184	184	184	839	856
<i>Innlendar eignir</i>	535.007	516.153	427.041	295.331	84.053	77.077
<i>Innlánsstofnanir</i>	17.792	53.327	57.048	55.993	162	78
Lán gegn veði	12.346	0	0	0	0	0
Daglán	0	0	0	0	0	0
Aðrar kröfur gengisbundnar	5.446	53.327	57.048	55.993	162	78
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	3.050	2.782	2.342	2.154	2.267	6.168
Markaðsskráð verðbréf	3.050	2.782	2.342	2.154	2.267	6.168
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	185.126	179.531	153.362	98.413	40.815	55.516
Markaðsskráð verðbréf	13.965	7.192	7.374	7.357	12.060	55.516
Krafa á ríkissjóð	171.161	172.339	145.989	91.056	28.755	0
<i>Aðrir aðilar</i>	324.423	275.912	209.728	134.187	36.183	9.195
Ýmsir reikningar	436	208	138	7.644	295	334
Hlutabréfaeign	10.475	25.207	30.053	11.682	35.889	8.861
Verðbréf	313.512	250.498	179.537	114.862	0	0
<i>Fasteignir</i>	4.270	4.226	4.202	4.152	4.102	5.441
<i>Aðrar eignir</i>	344	374	358	433	524	681
<i>Skuldir og eigið fé:</i>	1.074.954	1.003.777	957.277	948.340	900.649	764.530
<i>Erlendar skuldir</i>	193.581	172.290	89.004	37.378	43.885	40.334
Til skamms tíma	35.875	29.782	24.597	17.223	2.893	590
Til langs tíma	135.492	122.610	43.786	0	23.961	23.046
Mótvirði við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	22.214	19.898	20.621	20.156	17.030	16.698
<i>Innlendar skuldir</i>	783.273	741.680	793.247	832.202	812.697	701.994
<i>Seðlar og mynt</i>	45.142	47.016	49.955	55.671	62.328	68.007
<i>Innlánsstofnanir</i>	158.377	185.662	133.546	288.064	377.922	371.184
Almennar innstæður	53.215	51.643	31.372	48.254	44.762	79.678
Bundnar innstæður	0	0	100.602	239.064	283.537	277.441
Innstæðubréf	100.658	126.689	0	0	48.451	13.526
Aðrar kröfur	0	77	0	1	2	0
Óbundnar gjaldeyrisinnstæður	4.504	7.253	1.572	744	1.170	538
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	42.334	48.020	65.070	53.236	77.824	93.005
Almennar innstæður	14.887	18.273	36.072	31.753	70.815	80.984
Bundnar innstæður	0	0	5.059	3.015	7.010	12.021
Innstæðubréf	4.716	6.420	0	0	0	0
Óbundnar gjaldeyrisinnstæður	13.832	14.133	13.909	8.414	0	0
Bundnar gjaldeyrisinnstæður	8.899	9.194	10.030	10.054	0	0
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	489.189	404.706	514.372	392.458	255.995	160.473
Ríkissjóður, viðskiptareikningar	141.052	88.022	143.215	89.054	66.379	76.281
Ríkisstofnanir, viðskiptareikningar	1.068	2.157	2.735	1.732	2.085	1.107
Óbundnar gjaldeyrisinnstæður ríkissjóðs	338.491	306.636	360.885	301.344	184.917	81.148
Gjaldeyrisinnstæður ríkisstofnana	0	0	0	0	454	498
Bundnar innstæður	8.578	7.891	7.452	0	0	0
Aðrar skuldir við ríkissjóð	0	0	84	328	2.160	1.438
<i>Aðrar skuldir</i>	48.230	56.276	30.304	42.774	38.628	9.324
<i>Stofnfé og annað eigið fé</i>	98.100	89.807	75.027	78.760	44.067	22.202

1. Uppgjör er byggt á ársreikningi Seðlabanka Íslands.

Mánaðarlok 2018

Janúar	Febrúar	Mars	Apríl	Maí	Júní	Júlí	Ágúst	Sept.	Okt.	Nóv.	Des.
748.312	742.615	726.704	707.625	726.131	729.326	719.613	731.738	753.163	807.382	790.767	755.189
671.302	667.707	651.824	660.017	678.410	682.452	670.903	684.907	703.863	761.671	769.696	736.589
8.673	8.572	8.413	8.536	8.808	8.540	8.193	8.295	8.433	9.492	9.623	9.576
16.425	16.425	16.044	16.321	16.747	16.829	16.550	16.889	17.453	18.908	19.112	18.249
10.235	10.224	9.986	10.158	10.413	10.462	10.288	10.487	10.836	11.740	11.852	11.314
106.388	127.008	129.059	134.781	139.200	127.163	123.014	125.499	125.247	141.359	144.681	119.095
527.962	503.861	487.079	489.296	502.301	518.469	511.911	522.774	540.923	579.141	583.385	577.285
767	772	808	490	506	548	510	521	521	570	590	606
852	844	436	435	436	441	437	442	450	462	453	464
77.010	74.908	74.880	47.608	47.721	46.874	48.710	46.831	49.300	45.710	21.071	18.600
78	79	73	73	77	73	1.572	75	3.072	78	79	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1.500	0	3.000	0	0	0
78	79	73	73	77	73	72	75	72	78	79	0
6.177	6.036	6.092	5.981	5.949	5.885	5.969	5.888	5.930	5.911	5.963	5.996
6.177	6.036	6.092	5.981	5.949	5.885	5.969	5.888	5.930	5.911	5.963	5.996
55.470	53.453	53.526	26.205	26.355	25.633	25.801	25.559	25.518	24.811	0	0
55.470	53.453	53.526	26.205	26.355	25.633	25.801	25.559	25.518	24.811	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.074	9.123	8.988	9.082	9.065	9.033	9.113	9.048	8.542	8.669	8.783	5.478
245	294	159	254	237	205	284	219	163	290	404	470
8.829	8.829	8.829	8.829	8.829	8.829	8.829	8.829	8.379	8.379	8.379	5.007
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.441	5.441	5.424	5.424	5.424	5.408	5.408	5.408	5.391	5.391	5.391	6.260
771	776	777	842	850	843	848	854	846	850	854	866
748.312	742.615	726.704	707.625	726.131	729.326	719.613	731.738	753.163	807.382	790.767	755.189
40.292	41.559	41.239	41.108	41.525	41.473	41.202	43.838	44.742	46.297	46.491	45.581
886	982	1.107	692	691	708	705	3.058	3.389	3.060	3.095	3.038
22.958	24.145	24.081	24.088	24.098	23.948	23.958	23.925	23.935	24.365	24.347	24.357
16.449	16.432	16.050	16.328	16.736	16.817	16.538	16.855	17.418	18.872	19.050	18.186
703.216	699.280	698.802	672.255	674.005	674.792	676.415	675.067	679.358	682.031	658.491	651.274
65.981	65.404	66.075	65.242	65.702	67.715	67.633	67.736	67.522	67.990	68.382	72.773
398.773	382.971	360.169	352.581	338.554	350.006	329.946	312.310	310.942	320.618	292.901	285.633
77.120	69.188	52.067	63.278	55.378	54.709	49.831	68.145	62.680	37.484	35.048	72.454
307.650	300.885	295.838	276.949	270.902	282.819	267.661	231.729	235.795	270.432	245.230	200.789
13.462	12.366	11.744	11.833	11.745	11.948	11.927	11.900	11.913	12.111	12.025	11.818
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
540	533	520	521	528	531	526	537	554	591	599	573
94.443	77.854	81.128	85.670	89.540	80.899	89.061	88.368	86.382	87.755	98.231	95.467
79.120	70.811	71.464	69.293	78.952	73.759	67.720	76.254	76.821	76.848	87.622	77.131
15.292	7.011	9.633	16.345	10.556	7.111	21.311	12.084	9.531	10.878	10.580	18.307
32	32	32	32	32	29	29	29	30	30	30	30
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
134.722	162.602	182.471	161.298	171.672	168.037	181.591	198.613	208.381	199.400	191.990	194.975
47.624	77.092	91.115	66.946	84.255	65.393	69.045	92.483	95.227	88.961	97.945	104.833
1.203	874	1.256	1.614	1.697	1.823	1.987	1.210	1.375	1.711	1.778	1.077
81.282	80.312	78.881	79.321	79.801	80.450	79.799	81.165	83.636	89.490	90.594	86.583
513	385	409	411	413	335	369	384	411	440	445	532
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.099	3.939	10.810	13.007	5.506	20.035	30.390	23.371	27.731	18.798	1.227	1.950
9.297	10.448	8.959	7.464	8.538	8.134	8.185	8.040	6.131	6.268	6.987	2.425
4.804	1.776	-13.337	-5.738	10.601	13.061	1.996	12.833	29.063	79.053	85.784	58.335

